

A-9442

Hind Kr. 2.50

AKTSIISIMAKSU

SEADUS

JA

MÄÄRUS

ÜHES MOTIIVIDEGA

Koostanud

A. Eisenberg (Rauamägi)

Maksudevalitsuse
aktsiisiasjade juhataja

Autori kirjastus Tallinn 1935

A-9442

AKTSIISIMAKSU

SEADUS

JA

MÄÄRUS

ÜHES MOTIIVIDEGA

Koostanud

A. Eisenberg (Rauamägi)

Maksudevalitsuse
aktsiisiasjade juhataja

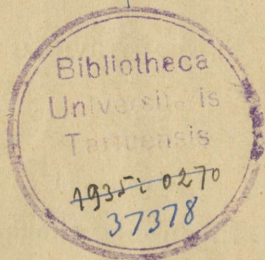
~~21902~~

Autori kirjastus Tallinn 1935

✓

2.

A-9442

E E S S Õ N A.

Käesolev käsiraamat on antud eraväljaandena ja sisaldab Eesti kodifitseeritud Aktsiisimaksu seaduse ja selle alusel antud määrustiku ühes motiividega (seletuskirjaga) nii seaduse kui ka määrustiku juurde.

Peale selle sisaldab raamat lisana väljavõtted teistest kohaldatavatest seadustest ja tähestikulise sisujuhi.

See raamat sisaldab esmakordselt Eesti Vabariigi ajal ühte tervikusse koondatud kõik seaduseandlikud materiaalnormid aktsiisimaksu alal ja on ühes motiividega võrratuks kergenduseks aktsiisiseaduste tundmisel ning käsitlemisel võrreldes seniste pilbastunud ja 20 aasta jooksul kuhjunud eriseadustega.

Välja on jäänud sellest raamatust karistusnormid selle seaduse rikkumise eest, kuid need on kodifitseeritud Maksukaristuste seadustikku, mis ühes motiividega sama autori kaasväljaandel on ilmunud samuti käsiraamatuna.

Olgu juhitud tähelepanu sellele, et seaduste ja määruse tekst on trükitud korpuskirjas, motiivid — peenkirjas ning viited seaduse ja määruse §§-dele — kursiivis.

K o o s t a j a.

Selgitus:

§§ teksti või motiivide all esinevates viidetes seaduse või määruse paragrahvidele tuleb lühendatud „sead.“ all mõista Aktsiisimaksu seadust ja „määr.“ all — Aktsiisimaksu määrust.

Aktsiisimaksu seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina

11. jaanuaril 1935.

Avaldatud RT 7 — 1935.

(Maksma hakanud 1. veebruaril 1935.)

Aktsiisimaks annab riigile aastas umbes 5 miljonit krooni tulu ja on seepärast küllalt tähtis riigile, et selle maksu saamist kindlustavad seadused oleksid korralikud ja täielikud. Seda aga maksvate aktsiisiseaduste kohta ütelda ei saa. Kui vaadelda sel alal maksvaid seadusnorme, siis saame järgmise pildi:

Aktsiisimaksu seadused on tükeldatud üksikuisse novellidesse, mis omakord laiali pillatud vene ja eesti allikais. Iga aktsiisimaksu alla kuuluva aine jaoks on eriseadus, aktsiisitariif on omakorda antud eriseadusena. Suurem osa neist seadustest on antud Vabariigi algaastail, selle järgi, kuidas nende järele tarvidus tekkis, ja on selle tõttu kiire ja pealiskaudse töö tulemus, peamiselt aga end. vene Aktsiisiseadustiku tõlge. Osa seadusi maksab veel vene ajast ja vene keeles ning on selle tõttu raskelt kättesaadavad ja kohaldatavad.

Kõige suuremaks puuduseks nende seaduste juures on aga nende vananenud sisu ja süsteem. Olles kas vahenditult maksvad veel vene ajast või paremal juhul eestikeelses tõlkes, esinevad nad sisult ja kujult endise Venemaa olude kohaselt, on seetõttu liiga kasuistlikud ja paindumatud ning ei vasta seadustehniliselt praegusaja nõuetele. Nii sisaldavad need seadused ühest küljest palju peensusi, mis nüüdsel ajal tavaliselt

lahendatakse määrustega; teisest küljest on aga nendes jäetud lahtiseks tähtsad põhimõttelised küsimused, nagu maksustamise alused, tingimused, kord jne.

Novellide süsteemi tagajärjeks on pealegi seadusekirjade sagedane korduvus ja parallelism, sest põhimõtteliselt ühtlase maksu juures esinevad nii ühes kui teises seaduses täiesti sarnased eeskirjad; üks seadus peab teise seaduse eeskirju sisuliselt kordama vaid sellepärast, et maksab teise aine kohta. Eriti silmatorkav on säärane nähe karistusnormide juures, kus sisuliselt üks ja sama süütegu on nähtud ette 8 kuni 9 eriseaduses, sest iga seadus kehtib ainult ühe aine kohta. See on seadusnormide kogu asjatu killustamine ja suurendamine, mis nende kohaldamist ainult raskendab, ilma et selleks tungivat tarvidust oleks.

Maksukaristuste seadustikuga kõrvaldatakse see pahe karistusnormide alal, luues karistuseeskirjad mitte iga üksiku maksualuse aine jaoks, vaid teokoosseisu jaoks, millega saavutatakse normistikus tunduv kokkuvõtte ja täielik ühtlus. Käesoleva seadusega kaotatakse see pahe ka materiaalnormide alal.

Arvesse võttes ülalöeldut, osutus tarvilikuks uuendada kogu maksev aktsiisimaksu normistik sisuliselt, asendades see aja- ja otstarbekohase normistikuga ning andes sellele normistikule ühtlasi kõige kokkuvõidlikum, otstarbekohasem ning uuemaaja seadustehnilistele nõuetele vastav süsteem ja kuju. Selle teostamiseks leiti tarvilikuks kodifitseerida aktsiisimaksu ühte seadusesse „Aktsiisimaksu seaduse“ nime all, mis koosneb üldistest, s. o. kõigile maksustatavatele ainetele (maksuesemetele) ühtlaselt kohaldatavatest normidest, ja erilistest, s. o. iga maksueseme kohta eriliselt kohaldatavatest normidest.

Selle põhimõtte järgi käesolevat eelnõu koostades on sisuliselt maksvaist seadusist säilitatud vaid need eeskirjad, mis ilmtingimatult osutuvad tarvilikuks võtta seadusesse. Kõik muud kasuistlikud ja konkreetset eeskirjad on jäetud lahendada Majandusministri määrusega, milleks seaduses tähtsamatel juhtudel on nähtud ette vastavad volituseeskirjad.

Nagu praksis on näidanud, ei ole otstarbekohane koormata seadust tungiva tarviduseta liiga konkreetsete peensustega, millistena esinevad peamiselt ellu-

viimise eeskirjad ja eeskirjad seaduse rakendamise kohta. Niisugusel korral on paratamatud sagedased seaduse muutmised võrdlemisi tühistel põhjustel; see pole aga soovitav. Pealegi suruvad liiga kasuistlikud seadused tegeliku praktilise ja elu kivistunud raamidesse, nagu seda võis panna tähele senini aktsiisimaksu alal.

Otstarbekohasuse ja süsteemi ühtluse mõttes on Aktsiisimaksu seadusest jäetud välja monopolide kohta käivad eeskirjad, nagu Piiritusmonopoli ja Tuletiku-monopoli seadus. Vene ajal kuulus piiritus aktsiisimaksu alla ühes teiste alkoholiste jookidega, vaatamata sellele, et Vene riigi suures osas oli piirituse ja viina müük monopoliseeritud. Vene aktsiisiseadustiku pärandusena kuulub ka meil veel piiritus aktsiisimaksu alla, kuid sellel on vaid vormiline tähendus. Tegelikult aga piirituselt ja viinalt aktsiisimaksu ei võeta, sest meil pole, nagu endisel Venemaal, rajoone, kus piiritusmonopoli ei ole. Loogiliselt ja süsteemilt on õigem seda koormatust, mida fiskus vaheltkasuna kõrgendatud hinna näol piiritusele peale paneb, nimetada teise nimetusega (monopolipanis), nagu see ka Saksamaal toimub. Pealegi ei ole süsteemilt otstarbekohane segada monopole maksudega.

Neil põhjusil peeti aktsiisiseaduste reformimisel tarvilikuks eraldada monopolid aktsiisimaksust ja koostada eriline Piiritusmonopoli seadus, nagu see ka teistes riikides enamasti on leidnud aset. See osutub veel sellepärast otstarbekohasemaks, et Piiritusmonopoli seaduses tuleb näha ette ka monopoli organiseerimise ja valitsemise eeskirjad, millistel on palju erinevusi aktsiisiseaduse eeskirjadest. Samuti tuleb Tuletikumonopoli seadus (RT 38 — 1928) jätta suuremas osas maksma eriseadusena, kuna see sisaldab peamiselt kontsessiooni tingimusi riigi ja monopoli kasutaja vahel, millel aktsiisimaksustamisega midagi ühist ei ole.

Kõige ülalöeldu tulemusena kujuneb uus Aktsiisimaksu seadus sisult ja süsteemilt puhtakujuliseks ja ühtlustatud aktsiisimaksu seaduseks, milles ei puudu midagi, mis tarvilik maksustamiseks, kuid milles ei ole ka midagi üleliigset, mis koormaks seadust. Seadus volitab Majandusministrit seaduse rakendamist laialdaselt reguleerima määrustega.

Seaduse pealkiri.

Valitud pealkiri „Aktsiisimaksu seadus“ osutub kõige vastavamaks, sest tegemist on ikkagi ühe maksuga, vaatamata sellele, millised ained sellele maksule alluvad. Kuna seadus ei ole paragrahvide arvult kuigi suur, siis oleks „seadustikuks“ nimetamine ebakohane.

I.

1. peatükk.

Maksuesemed.

Seaduses on „aktsiisimaksu alla kuuluvate ainete ja asjade“ asemel võetud tarvitusele oskussõna „maksuesemed“, mis on lühem ja lihtsam ning praegusel ajal juba küllalt arusaadav ja läbilõõnud sõna.

§ 1. Maksustamisele aktsiisimaksuga kuuluvad: tukakas ja tubakasaadused, paberossi- ja sigareti-kestad, sigaretipaber, õlu, peenviin, vein, presspärm, tuletikud ja bensiin.

Loendab aktsiisimaksu alla kuuluvad ained, kusjuures sisuliselt maksvasse seadusandlusse muudatust ei too, kui mitte võtta arvesse, et bensiinimaks on nimetatud ümber aktsiisimaksuks. Oma kujult ongi bensiinimaks aktsiisimaks, kuid oli senini nähtud ette eriseaduse (Bensiinimaksu seadus, RT 3 — 1929). Bensiinimaks esineb ka tulevikus riigitulude nomenklatuuris vaid läbikäiva summana, kuna on, nagu seniigi, määratud teedekapitalile. See asjaolu aga ei või olla takistuseks Aktsiisimaksu seaduse kohaldamisele bensiini kohta, mis on tarvilik ja otstarbekohane.

Tuletikud on küll monopoliseeritud, kuid Tuletikude valmistamise ja müügi seaduse (RT 38 — 1928) § 25, 26 ja 27 järgi on monopoli kasutamise tasu nimetatud aktsiisimaksuks, millised eeskirjad on toodud üle ka käesolevasse seadusesse.

Lähemalt vastavate ainete kohta käivates osades.

§ 2. Tubakaks (lehttubakaks) käesoleva seaduse mõttes loetakse tubakataime osad, mis on kõlblikud tubakasaaduste valmistamiseks.

Defineerib lehttubaka mõistet lahktõlgitsemiste vältimiseks.

§ 3. Tubakasaadusteks käesoleva seaduse mõttes loetakse:

1) suitsetamistubakas, mis on peeneks lõigatud valmistubakas ja kõlblik tarvitamiseks piibus, paberrossides või sigarettides;

2) nuuskatubakas, mis on pulbriks jahvatatud või hõõrutud valmistubakas ja tavaliselt tarvitatav ainult nuuskamiseks;

3) närimistubakas, mis on kangideks, plaatideks või rullideks pressitud valmistubakas ja tavaliselt tarvitatav ainult närimiseks või imemiseks;

4) sigarid ja sigarillod, mis on tubakat sisaldavad ja tubakalehega ümbritsetud suitsetamisesemed;

5) sigaretid, mis on peeneks lõigatud tubakast, paberkestaga ümbritsetud ja suuotsata või tubakaga täidetud suuotsaga suitsetamisesemed;

6) paberrossid, mis on peeneks lõigatud tubakast, paberkestaga ümbritsetud ja tubakaga täitmata suuotsaga suitsetamisesemed;

7) tubakajahu, mis on pulbritaoline tubakas ja määratud taimekahjurite hävitamiseks.

Elmise löike punktides 1—6 nimetatud saadused loetakse tubakasaadusteks ka sel korral, kui nad on valmistatud tubaka aseainetest.

Sisaldab väheste redaktsiooniliste muudatustega senise Tubakamaksu sead. § 2 eeskirju (RT 111 — 1931 ja 65 — 1934).

§ 4. Paberossi- või sigaretikestadeks loetakse kestad (hülsid), mis on valmistatud paberist ja määratud paberosside või sigarettide valmistamiseks.

Sigaretipaberiks loetakse köidetud või pakitud paber, lehtede suurusega kuni 500 ruutsentimeetrini, mis on määratud sigarettide valmistamiseks.

Näeb ette paberossikestade ja sigaretipaberi definitsiooni. Ei too põhimõttelist muudatust senisesse seadusandlusesse. Juurde on tulnud nimetus „sigareti-kestad“, sest ka nende valmistamine on absoluutselt mõeldav, kuid tegelikult vaevalt tasuv.

Sigaretipaber on uus ja õigem nimetus senise suit-supaberi asemel. Paragrahvi teine lõige määrab kindlaks sigaretipaberi kuju, kuna vastasel korral võiks tekkida arusaamatusi selle paberi mõiste määrangul. On ju müügil ka suuri siidpaberi poognaid, mis on kõlblikud sigareti valmistamiseks.

§ 5. Õlleks käesoleva seaduse mõttes loetakse linnastest (idanenud teraviljast), veest ja humalatest pärmi juurdelisamisega käärimise teel valmistatud vja üle 1,5, kuid mitte üle 9 mahuprotsendi etüülalkoholi sisaldavad joogid.

Sisaldab senise Õlleseaduse § 1 eeskirja (RT 27 — 1921) ühes kanguse ülemmäära kindlaksmääramisega, nagu see oli V. Aktsiisimaksu seaduse § 252.

§ 6. Peenviinaks (naps, liköör) käesoleva seaduse mõttes loetakse piiritusest ja veest maitseaine juurdelisamisega või maitse parandamisega valmistatud ja üle 1,5 mahuprotsendi etüülalkoholi sisaldavad joogid, samuti konjak, armanjakk, viski, arrak, rumm, džinn ja muud sarnased joogid.

Peenviinaks käesoleva seaduse mõttes ei loeta riigi monopoliettevõtte poolt väljalastavaid viinasid.

Sisaldab senise Napsi- ja likööri seaduse § 1 redaktsiooni selle muudatusega, et napside ja likööride ase-

mel on võetud tarvitusele üldisem nimetus „peenviin“ ja et seda võib valmistada ka maitse parandamisega. Teise lõike järgi ei loeta riigi viinatehase poolt väljalastavaid viinasid peenviinaks sellepärast, et need kui riikliku viinatehase saadused kuuluvad piiritusmonopoli alla ning ei või kuuluda ühtlasi aktsiisimaksu alla, sest aktsiisimaksu võetakse põhimõtteliselt ainult eratööstuses valmistatud saadustelt.

§ 7. Veiniks käesoleva seaduse mõttes loetakse marjadest või puuviljast vee ja maitseaine lisandusega või lisanduseta käärimise teel valmistatud ja üle 1,5 mahuprotsendi etüülalkoholi sisaldavad joogid.

Vahuveiniks loetakse vein, mis on küllastatud süsihapu gaasiga rõhu all üle 1 atmosfääri.

Näeb ette veini definitsiooni, rohkem täpsustades senise Veiniseaduse § 2 redaktsiooni (RT 145/146 — 1920).

§ 8. Presspärmiks käesoleva seaduse mõttes loetakse kompaktses olekus aine, mille peaomaduseks on süsivesikute lahuses tekitada etüülalkoholilist käärimist.

Sisaldab presspärmide definitsiooni, mis senini seadusest puudus.

§ 9. Bensiiniks käesoleva seaduse mõttes loetakse mineraalõlid kui ka nende segud muude ainetega, mida võib tarvitada plahvatusmootorite kütteks ja millel on järgmised omadused:

- 1) erikaal 0,64 kuni $0,90 + 15^{\circ}$ C juures;
- 2) leekpunkt alla $+28^{\circ}$ C Abel-Pensky järgi;
- 3) sitkus alla $1,5^{\circ}$ Engleri järgi $+ 20^{\circ}$ C juures.

Sisaldab bensiini definitsiooni, nagu see määratud kindlaks Bensiinimaksu seaduse § 2 ja Majandusministri määruse § 1 (RT 68 — 1932).

§ 10. Keelatakse lasta käibele maksueseme nimetuse all sääraseid esemeid, mis ei vasta maksueseme tunnustele.

Maksuesemete lähemaid tunnuseid võib tarbe korral määrata kindlaks määrusega.

Sisaldab seniseid Napsi- ja likööri-seaduse § 1 märkus 2 ja Õlleseaduse § 1 märkus 1 eeskirju, üldistades neid, sest maksueseme nimetuse tarvitamine mittemaksueseme juures eksitab fiskust, kuna tuleks kõik sääraseid esemed, mis loomulikult on aktsiisimaksustamata, analüüsida. Pealegi eksitaks see tarvitajat.

Kuna lühikestes definitsioonides on võimatu küllaldase täpsuse ja ulatusega määritleda ainete omadusi, siis tuleb lähemate tunnuste määritlemine võimaldada Majandusministri määrusega, nagu see meie senistes kui ka välismaa aktsiisiseadustes praktiseeritav.

Vt. määr. § 126, 205, 225.

2. p e a t ü k k.

Maksuesemete tootmise ja käibe üldtingimused.

Käesolev peatükk näeb ette eeskirjad, mis on ühtlaselt ja eranditult maksivad kõigi maksuesemete tootmise ja käibe kohta, kuivõrd käesoleva seaduse 3. peatükk ei tee erandeid sel alal.

1. j a g u.

Tootmiskohad.

Käesolev jagu sisaldab üldisi eeskirju aktsiisimaksu alla kuuluvate ainete valmistusettevõtete pidamise, lubade andmise, tehaste ruumide ja sisseseade kohta. Need eeskirjad on viidud kooskõlla tegeliku praksisega ja kohaldatud oludele, seejuures on püütud pidada kinni võimaluse piirides maksvast korrast, kuna sellega juba harjutud. Peale selle on seadust täiendatud senini puudunud eeskirjadega tehaste likvideerimise kohta.

§ 11. Maksuesemete valmistamine müügiks võib toimuda ainult tehastes, mille pidamiseks on saadud luba Majandusministrilt, kui käesolevas seaduses ei ole üksikuteks juhtudeks nähtud ette erikorda.

Lubade nõutamise ja tehaste avamise kord määratakse määrusega.

Maksivate aktsiisiseaduste järgi on tarvitusel mitu tehaste avamiskorda. Peenviinade, veini, õlle, tubaka- saaduste ja pärmide valmistamine võib sündida ainult Majandusministri loal. Piiritust sisalavate ainete valmistamiseks nõutakse maksudevalitsuse luba. Paberoosikestade ja bensiinitehaste avamise kohta maksab ainult registreerimise nõue, kusjuures esimestele on seatud üles mõningad nõuded ruumide kohta, mille täitmisest oleneb teotsemise võimalus neis tööstustes.

Käesoleva paragrahvi eeskirjaga pannakse ühtluse mõttes kõikide maksuesemete tööstuste pidamiseks maksma loasüsteem.

Paragrahv asendab Tub. sead. (RT 59 ja 111 — 1931) § 10 ja 16 esimese lõike, Napsi- ja likööri- sead. (RT 81 — 1921) § 2, Veiniseaduse (RT 145/146 — 1920) § 1, Õllesead. (RT 27 — 1921) § 2 ning V. Aktiisiseaduse (VSK V k.) § 193 ja 1057⁶ eeskirjad.

Vt. määr. § 1—4, 9.

§ 12. Luba ei või anda isikule, kes on kaotanud tehase pidamise õiguse maksusüüteo tagajärjel, ega tema lahutamata perekonnaliikmele (BES § 262).

Õiguse kaotuse korral kaotab luba maksvuse ja antakse ära maksudevalitsusele 2 nädala kestel, arvates maksvuse kaotuse päevast.

Maksukaristuste seadustiku järgi võetakse süüdlaselt teatud maksusüütegude eest lisakaristusena ära õigus ettevõtte pidamiseks, mille pidamiseks nõutav maksuseadusega luba.

Käesolev eeskiri laiendab seesuguse õigusekitsenduse uute lubade andmisel ka õiguse kaotanud isiku lahutamata perekonnaliikmetele, kuna vastasel korral võiks õiguse kaotanud pidaja ettevõtet edasi pidada oma perekonnaliikme nime all.

§ 13. Tehase pidamiseks võib anda luba mitmele isikule kaasomanduse õiguse alusel.

Kui üks kaasomanikkudest on kaotanud õiguse tehase pidamiseks või on loast loobunud, siis loetakse loa omanikuks teine kaasomanik, kuid loaandja võib tunnustada loa maksvusetuks, kui üks kaasomanik on kaotanud õiguse tehase pidamiseks maksusüüteo tagajärjel.

Paragrahv sisaldab selgitavaid eeskirju, mis on tarvilikud ühtlase ja kindla korra maksmapanemiseks lubade alal.

Teine lõige annab Majandusministrile õiguse tunnistada maksvusetuks loa, kui üks kaasomanik on kaotanud õiguse ettevõtte pidamiseks ja kui sarnase isiku faktilist edasiteotsemist ettevõttes ei saa muul viisil takistada. Siin on mõeldud juhud, mis fiskusele võiksid osutada kahjulikeks.

§ 14. Luba võib anda tingimusi, mille täitmisel või mittetäitmisel luba kas omandab või kaotab maksvuse.

Luba kaotab maksvuse, kui tehas ei ole alustanud tegevust ühe aasta kestel, arvates loa maksvuse algusest.

Paragrahvi esimene lõige sisaldab osaliselt Tubakamaksu seaduse (RT 59 — 1931) § 10 teise lause eeskirja, laienedes ühtlasi teiste aktsiismaksu alla kuuluvate ainete valmistamisettevõtte pidamise lubadele. See eeskiri on tarvilik neil juhtudel, kui luba antakse välja enne tehase avamist või kui tööstuse ruumid ei ole kohased nende ainete valmistamiseks ja nõuavad ümberehitust. Ka muudel juhtudel on mõnikord tarvilik seada üles tingimusi, mille täitmisest oleneb teotsemiseks loa saamine.

Teine lõige sisaldab Napsi- ja likööri-seaduse (RT 81 — 1921) § 3 ja osalt Patendimaksu seaduse (RT 115 — 1927) § 6 viimase lõike eeskirju.

Patendimaksu seaduse järgi kaotab luba maksvuse, kui ettevõtte ei ole 2 kuu jooksul lunastanud patenti.

Kuna käesoleva seadusega kaotatakse tööstustele patendimaks, siis on patendi lunastamise moment käesolevas paragrahvis asendatud tegevuse algamise momendiga, kusjuures tähtaega on pikendatud kuni 1 aastani. Lühem tähtaeg asetaks looamaniku-töösturi raskesse seisukorda, sest tehase sisseseadmine nõuab mõnikord pikemat aega.

§ 15. Loa võõrandamise ja loas tähendatud õiguste teistele isikutele kasutada andmise korral kaotab luba maksvuse.

Tehase ümberpaigutamine võib toimuda ainult maksudevalitsuse direktori loal.

Käesoleva seaduse mõtte järgi on luba isiklik dokument ja sellepärast on loa üleandmine või võõrandamine keelatud. Loa üleandmise all tuleb mõista ka ettevõtte võõrandamist, rentimist või igasugusel muul viisil kasutamist teise isiku poolt.

Paragrahvi teine lõige nõuab ettevõtte ümberpaigutamiseks maksudevalitsuse direktori luba, mis on tarvilik järelevalve huvides.

Vt. määr. § 7, 9.

§ 16. Tehase ülemineku korral pärijale läheb viimasele üle ka luba, tingimusel, et pärija õigused tehase pidamiseks ei ole kitsendatud.

Loa omaniku surma korral loetakse omanikuks kuni pärimisküsimuse otsustamiseni pärandustomp, kuid tehases teotsemine on lubatud ainult sel tingimusel, kui tehases on vastutav juhataja.

§17. Kui loas eneses ei ole määratud maksma hakkamise tähtpäeva, siis hakkab luba maksma loasaajale kätteandmisega.

§ 16 ja 17 sisaldavad selgitavaid eeskirju, mis on tarvilikud väärtõlgitsemise äraahoidmiseks.

§ 18. Tehaseks käesoleva seaduse mõttes loetakse käitis, kus valmistatakse esemeid. Esemete

valmistamiseks loetakse ka nende ümbertöötamine, puhastamine, parandamine, koosseisu muutmine ja viimistlemine.

Paragrahv sisaldab defineeriva ja selgitava eeskirja, kusjuures tööstuse ja valmistamise mõisted on võimalust mööda kooskõlastatud käitise seadusega.

§ 19. Maksuesemeid tootvad tehased võivad koosneda ühest või mitmest üksteisega ühenduses või lahus olevast ruumist, kusjuures lahusolevad ruumid peavad asuma tehase tööstuspiirkonnas ja olema tootmiskäigult ühendatud.

Paragrahv sisaldab Tubakamaksu seaduse § 33 vastava eeskirja ja laieneb kõikidele maksuesemete tööstustele.

See eeskiri tehaste ruumide kohta on viidud kooskõlasse maksva Ärimaksu seaduse § 459 eeskirjaga, mis piiritleb ühe tööstusettevõtte mõistet. Tubakamaksu seadus seab lahusolevate hoonete puhul üles tingimuse, et need hooned asuksid ühel õuel. Selle asemel võeti käesolevasse paragrahvi Ärimaksu seaduse eeskujul „tööstuspiirkonna“ mõiste, mis on avaram. Juurde on lisatud veel uus tingimus, et need hooned peavad olema üksteisega tootmiskäigult ühenduses.

§ 20. Tehase ruumid ei tohi olla sisemises ühenduses muuks otstarbeks kasutatavate ruumidega, välja arvatud juhtudel, kui see käesoleva seadusega eriti lubatud.

Ühtedes ja samades ruumides ei või teotseda mitu mitmele isikule eraldi kuuluvat, olgugi samaliigilist tehast. See eeskiri ei käi tehaste kohta, kes on saanud selleks load enne käesoleva seaduse maksma hakkamist.

Paragrahvi esimene lõige sisaldab sisuliselt V. Akts. sead. (VSK V k.) § 116 ja 1057⁷ ning Tub. sead. § 33 eeskirjad.

Teise löike eeskiri on uus võrreldes maksvate seadustega. Kahte või enam ettevõtet ei peetud võimalikuks lubada teetseda ühtedes ja samades ruumides, sest sel viisil on võimalus vähendada ettevõtte puhtakasu- ja tulumaksu. Niisugune olukord ei ole kooskõlas Ärimaksu seaduse § 459. Tegelikult on näit. olemas üks tööstus, kuid juriidiliselt on omanikuks mitu aktsiaseltsi või osahingut.

Erand on tehtud senini teotsevate tubakavabrikute pärast, sest sel alal teotseb juba hulk tubakavabrikuid ühistes ruumides ning nende lahutamine oleks seotud suurte kuludega.

§ 21. Tehase ruumid peavad vastama sellekohaste seaduste ja määruste nõuetele ning nendes võib töötamine alata alles pärast ruumide kõlblikuks tunnistamist maksudevalitsuse direktori poolt.

Maksudevalitsuse direktor võib sulgeda tehase või katkestada selles tegevuse, kui ruumid ei vasta seaduse või määruse nõuetele.

Selle eeskirjaga tunnistatakse kehtivat korda, mis praegu sisaldub peamiselt määrustes.

Teine löige on uus ja paratamatult tarvilik. Asendab osalt V. Akts. sead. § 36 p. 3 eeskirja.

Vt. määr. § 4, 5.

§ 22. Maksustamise huvides võib määrusega kirjutada ette tehase ruumide sisemist jaotust ja ehitustehnilisi tingimusi ning tehase, selle üksikute ruumide või nendes leiduvate valmistus- ja mõõduvahendite ning esemete pitseerimist või plommimist.

Samuti võib määrusega kitsendada isikute viibimist tehase ruumides, kes ei kuulu tehase teenijaskonda, ega maksuvalve ametnikkude hulka.

Teostada muudatusi tehase ruumides võib ainult maksudevalitsuse direktori loal.

Maksvad seadused ruumide kohta üksikasjalikke eeskirju ette ei näe, vaid need eeskirjad sisalduvad

peamiselt määrustes. Seesuguste peensuste reguleerimine seadusega on raskendatud, sellepärast peeti otstarbekohaseks kõik üksikasjadesse puutuvad eeskirjad korraldada määrustega.

Vt. määr. § 6, 8, 15, 17, 29—31, 40, 122, 124, 153, 154, 163, 171, 175, 177, 178, 182, 187, 192, 198, 202, 213, 215, 230, 236, 242.

§ 23. Tehases võib valmistada ainult neid esemeid, mille valmistamiseks on saadud luba, ning nende esemete pakkimisvahendeid. Samuti võib tehases tarvitada ja hoida ainult neid materjale, mida otseselt või kaudselt tarvitatakse maksuesemete valmistamisel.

§ 24. Keelatakse asuda tehase sisseseadmisele enne sellekohase loa saamist. Tehase sisseseadmiseks loetakse maksuesemete valmistamiseks tarvilikude vahendite ülesseadmist.

Vt. määr. § 1.

§ 25. Valmistusvahenditeks käesoleva seaduse mõttes ei loeta kinnisvara päraldisi, nagu ahjusid, sissemüüritud katlaid, veevärki ja muid esemeid, millel ei ole otseselt sidet maksuesemete valmistamisega.

Valmistusvahendite lähemaid tunnuseid võib määrata kindlaks määrusega.

§ 23—25 sisaldavad selgitavaid eeskirju.

§ 26. Tehastes peavad maksuametnikkude juurdepääsemiseks kontrollitavatele kohtadele ja kindlustiste (pitserite, plommide) külgepanemiseks olema tarvilikud seadeldised.

See eeskiri puudutab peamiselt õllefabrikuid. Õllefabrikutes on seatud üles linnaseveski ja linnaste

automaatkaal, mis kindlustatakse plommidega selleks, et kõik õllevirde keetmiseks tarvitavad linnased arvestataks ja et neid ei oleks võimalik kõrvaldada. Kindlustamiseks vajalikud abinõud soetab tööstur ka maksvate seaduste järgi.

Teiste ainete tööstust see puudutab vaid niipalju, kuivõrd need kuuluvad pitseerimisele tööde vaheajaks.

Vt. määr. § 177.

§ 27. Tehased, kelle luba on kaotanud maksvuse, võivad loata likvideerida oma maksuesemete tagavarasid kuue kuu kestel, arvates loa maksvuse lõppemise päevast.

Pärast seda tähtaega likvideerimata jäänud maksustamata esemed ja nende poolvabrikadid jäetakse maksuvalve alla või arestitakse maksudevalitsuse direktori korraldusel kuni nende maksustamiseni või likvideerimiseni.

§ 28. Eelmises (27) paragrahvis tähendatud esemed, mis ei ole maksustatud ega seaduslikus korras realiseeritud 1½ aasta jooksul, arvates ettevõtte loa maksvuse lõppemise päevast, müüakse ära maksudevalitsuse direktori korraldusel sundmüügikorras enampakkumisel.

Esemete müügist saadud summast kaetakse kõigepealt esemete arestimise ja müügiga seotud kulud ning seejärel esemetel lasuv aktsiisimaks, kuna ülejäänud osa makstakse välja esemete valdajale.

Maksvad seadused ei sisalda eeskirju tehaste likvideerimisel järelejäänud tagavarade realiseerimise kohta, välja arvatud Napsi- ja likööri-sead. § 32 Praktika on aga näidanud, et seesuguste eeskirjade puudumine võib sageli tehaste likvideerimise puhul tekitada raskusi ja kauaaegset viivitust, nõudes arvepidamist ja valve teostamist. § 27 ja 28 eeskirjadega leiab see küsimus otstarbekohase lahenduse.

2. ja g u.

Tootmiskäik ja esemete pakkimine.

Selle jao eeskirjad sisaldavad osalt senini maksvates seadustes väljendatud eeskirju, osalt eeskirju, mis on uued, võrreldes maksvate seadustega. Seaduse koostamisel peeti otstarbekohaseks sellesse jakku paigutada ainult üldise iseloomuga norme, mis puudutavad kõigi aktsiisimaksule alluvate esemete valmistamist, kuna üksikute maksuesemete eriomadustest või maksustamise eriviisist tingitud eeskirjad on paigutatud 3. peatükki. Valmistamise üksikasju normeerivad eeskirjad on jäetud seadusest välja, kuna need pannakse maksma käesoleva seaduse järgi Majandusministri määrusega.

§ 29. Ühes tehases valmistatud maksuesemete ning nende poolvabrikatide ümbertöötamine ja viimistlemine võib toimuda teises tehases ainult maksudevalitsuse direktori loal.

See eeskiri on, võrreldes maksvate seadustega, uus. Meie oludes, eriti tööstuse likvideerimise puhul, võib tekkida tarvidus järelejäänud pakkimata saaduste üleandmiseks teisele tehasele lõplikuks valmistamiseks. Fiskuse huvid selle all ei kannata.

Niisugust üleandmist ei kavatseta aga teha üldiseks, vaid seda võimaldatakse ainult erikordadel. Sel põhjal näeb paragrahv ette, et poolvalmissaaduste ümbertöötamine ja viimistlemine võib toimuda ainult maksudevalitsuse direktori loal.

§ 30. Maksustamata maksuesemeid ja nende poolvabrikate võib tehasest väljastada ainult käesolevas seaduses ja määruses ettenähtud tingimustel ning korras.

Normaalselt võib maksuesemeid tootev tehas lasta välja ainult seaduspäraselt maksustatud maksuese-
meid. Kuid sageli on tehasel tarvis lasta välja ka esemete poolvabrikate ja maksustamata maksuesemeid,

nagu: teisele tehasele ümbertöötamiseks või viimistlemiseks (§ 29), paigutamiseks väljaspool tehase piirkonda asuvasse lattu (§ 38), ümbertöötamiseks teisteks aineteks (§ 163 p. 4), välismaale väljaveoks jne. Neil juhtudel peab fiskus olema tagatud, et maksustamata esemed ei satuks käibe. Sellepärast võib niisuguste esemete liiklemine toimuda ainult kindlaksmääratud korras.

§ 31. Riigi poolt tehases ülesseatud või hoiule antud mõõduvahendite või nende osade hävimise, vigastuse, rikke, varguse või kadumise korral on tehasepidaja või hoidja kohustatud tasuma riigile tekkinud kahju Majandusministri poolt määratud hinnakirja järgi.

On analoogiline V. Akts. sead. § 155 eeskirjale. Ühtlasi laiendatakse see eeskiri kõigile aktsiisialustele tehastele tarviduse järgi kohaldamiseks. Ka maksva seaduse järgi määrab säärase mõõduvahendite hinnad Majandusminister.

§ 32. Määrusega võib määrata:

1) maksuesemete ja materjalide valmistamise, hoidmise, pakkimise ning sisse- ja väljalaskmise korda tehastes ja ladudes;

Vt. määr. § 17, 66, 98—101, 103, 128, 129, 147,

156, 158, 168, 169, 191, 192, 216, 217, 220, 238;

2) maksuesemete ja materjalide hulga ning omaduste kindlakstegemise viisi ja korda;

Vt. määr. § 58, 123, 170, 219;

3) tehastes maksuesemete või nende poolvabrikatide mõõtmiseks automaatsete mõõduvahendite tarvituselevõtmist;

4) millised valmistus- ja hoiuvahendid tehastes ja ladudes kuuluvad mõõtmisele ning millisel viisil ja mis korras peab toimuma nende mõõtmine;

Vt. määr. § 18—24, 164, 188, 203, 214, 234.

5) valmistusvahendite ja muu tehase inventari registreerimist maksuasutises ja märkimist maksuvalve poolt;

Vt. määr. § 10, 11, 25;

6) millised toimingud tehases või laos peavad toimuma teatud ruumis või teatud ajal või tehasepidaja poolt esitatud ja maksuasutise poolt kinnitatud töökava järgi;

Vt. määr. § 6, 15, 26, 27, 125, 166, 167, 189, 198, 217, 218, 220;

7) tehastes ja ladudes tarvitavate mõõtude liike, tüüpe ja kuju ning nende käitlemise viisi ja kontrollimise korda;

Vt. määr. § 12, 52, 53, 165, 186, 190, 204, 235, 243.

8) tehastes ülesseatud automaatsete mõõduvahendite näitamise eksepiire ja nende vahendite käitlemise viisi ja korda;

Vt. määr. § 176, 178, 180;

9) maksuesemete mõõtmiseks tarvitavate mõõtude perioodilist proovimist, asutisi, kelle poolt proovimist toimetatakse, ja maksudevalitsuse poolt toimetatava proovimise eest võetava tasu takse;

Vt. määr. § 53—57;

10) millistest sündmustest ja toimingutest ning kellele ja millises korras peab teatatama.

Vt. määr. § 14, 28, 34, 35, 38, 97, 110, 126, 172, 240, 241.

Esemete hulga ja omaduste kindlakstegemise

viisi, selleks tarvitataivate mõõtude ja vahendite tüüpe ja nende käitlemist ning andmete arvutamise valemeid ja tabelleid võib Majandusminister määrata ka oma juhenditega.

Vt. määr. § 59, 165, 170, 174.

Seadustehnilisest küljest toob see eeskiri endaga kaasa enam-vähem suurema muudatuse, kuna maksivad seadused sisaldavad suure osa neid eeskirju, milliseid käesoleva paragrahvi põhjal võib anda Majandusminister oma määrusega. Siinjuures peab tähendama, et uuemad eestiaegsed novellid on asunud samale teele, näiteks Veini valmistamise ja müügi seadus (RT 145/146 — 1920), Tehniliseks otstarbeks piirituse müügi ja tarvitamise seadus (RT 54 — 1927) ja Bensiinimaksu seadus (RT 3 — 1929), sisaldades ainult üldisema iseloomuga eeskirju ning andes Majandusministrile õiguse aine valmistamise ja väljalaskmise korda ning viisi korraldada oma määrusega.

Praegu maksvates seadustes sisalduvatest eeskirjadest jäävad välja ja korraldatakse käesoleva paragrahvi järgi määrustega: V. Aktsiisi sead. § 196—200 pärmil valmistamise kohta; Õlle valmistamise ja müügi seaduse § 8, 11, 12, 14 ja 15 õlle valmistamise kohta, Napsi ja likööri valmistamise ja müügi seaduse § 8 ja 13 peenviina valmistamise kohta ning Tubakamaksu seaduse § 17, 26, 27 ja 44 tubaka ja selle saaduste kohta.

Suurem osa selles paragrahvis nimetatud eeskirjadest sisalduvad ka praegu määrustes; osalt Vene rahaministri juhatuskirjades, nagu pärmil, õlle ja paberrossikestade valmistamise kohta, osalt eestiaegsetes Majandusministri määrustes, nagu tubakasaaduste, peenviina, veini, bensiini ja õlle valmistamise kohta.

Paragrahvi teine lõige näeb ette terve sarja avalikõiguslikkude eeskirjade elluviimise Majandusministri juhenditega, nimelt esemete hulga ja omaduste kindlakstegemise viisi, vahendeid ja valemeid. Need oleksid aktsiisimaksustamise positiivõiguses möödapääsmatud juhendid, nagu näit. juhendid tehaste nõustiku mõõtmise, geomeetrilise mahu väljaarvutamise, alkoholomeetria, saharomeetria, alkoholimõõtjate ja

sahharomeetrite tüüpide, nende käitlemise ja selleks vajalikkude arvutamistabelite kohta.

Kuna need eeskirjad on puht-teaduslikku või tehnilist laadi, siis leiti otstarbekohasemaks anda need juhenditena.

Juhenditena olid nad antud ka senimaksnud vene normistikus.

§ 33. Maksuesemete, nende valmistamiseks tarvitatavate materjalide ja maksude arvestamiseks peetakse tehastes ning esitatakse maksuasutisele sellekohaseid raamatuid, akte ja aruandeid määruses ettenähtud tähtaegadel ja korras, kusjuures nende vormid ja pidamise lähema korra kirjutab ette maksudevalitsuse direktor kokkuleppel Riigikontrolliga.

On analoogiline V. Aktsiisi sead. § 70, 186—189 ja 207 ning osaliselt § 1057³⁴ piirituse, pärimi ja paberossikestade suhtes, Tubakamaksu sead. § 13 (RT 59—1931), Napsi- ja likööri sead. § 9—11 ja Õllesead. § 17 ja 18 nimetatud ainete suhtes.

Vt. määr. § 42—48, 50, 51, 113, 121, 131, 145, 157, 244.

§ 34. Käibe lastavate maksuesemete pakkimist pakistesse, samuti nende pakkimisviisi ja pakistes sisalduvate saaduste hulka võib määrata määrusega, kui see ei ole määratud juba käesoleva seadusega, kusjuures lähema pakkimisviisi võib kirjutada ette maksudevalitsuse direktor.

Samuti võib määrusega määrata kindlaks pakiste sisalduse eksepiiri.

Käesoleva seaduse 4. peatükis on aktsiisimaksu määrade aluseks võetud vedelainetelt liiter vedelikku, paberossidelt, sigarettidelt, sigaritel ja paberossikestadel 1000 tükki ning muudelt ainetelt kilogramm. Selle tagajärjel langeb ära tarvidus näha seaduses ette aktsiisimäärasid pakiste sisalduse järgi.

Mis puutub pakkimisviisidesse, siis on see ka maksuvate seaduste põhjal suuremalt osalt jäetud regulee-

rida määrustega, arvatud välja mõned eeskirjad tubakasaaduste ja paberossikestade kohta, mis ka käesolevasse seadusesse on võetud sisse (§ 60, 61, 62 ja 63).

Ära on jäetud V. Akts. sead. § 1057¹² eeskirjas ettenähtud paberossikesta-karpidesse kõrvaliste asjade paigutamise keeld, kuna see puudutab pigemini tehaste omavahelise võistluse ärahoidmist, mida ei ole tarvilik korraldada maksuseadusega.

Paragrahvi teise lõike eeskiri maksab nende ainete pakiste kohta, mille kohta seadusega või määrusega nõutakse kindlat pakise sisaldust. Maksvate seadustega on see reguleeritud mitmel viisil. Tubakasaaduste kohta sisaldub vastav eeskiri Tubakaseaduse § 50, muude ainete kohta ei ole eksepiir seadustega määrustega kindlaks määratud. Õlle-³⁰peeniina-ja veinipudelites sisalduva joogi eksepiir on määratud kindlaks Majandusministri määrusega (RT 4 — 1933. a.), kuid selle määruse rikkujaid ei saa karistada MKrS-ku põhjal. Pärimi ja tuletikkude kohta aga see maksvate seadustega ei ole kindlaks määratud.

Vt. määr. § 60—62, 65, 133—135, 138, 156, 159, 183, 184, 196, 200, 207, 211, 223, 224.

§ 35. Pakiseks käesoleva seaduse mõttes loetakse ümbrik või nõu, milles esemed lastakse käibele, nagu karbid, kotikesed, pakid, toosid, purgid, pudelid, vaadikesed jne.

See eeskiri on tarvilik ühe üldise nimetuse loomiseks mitmekesisetele esemete mahutistele, et edaspidi seaduses mitte korrata nende nimetuste pikka sarja.

§ 36. Pakistes käibele lastavad maksuesemed võivad minna käibele ainult seaduses või määruses ettenähtud mahuga pakistes ja pakkimisviisiga, kusjuures kodumaal valmistatud esemete pakised peavad kandma esikohal silmapaistvaid pealkirju eseme nimetuse, pakises sisalduva hulga ning tehase liigi, nimetuse ja asukoha äratähendamiseks. Kodu-

maal valmistatud esemete pealkirjad peavad olema riigikeelsed.

Välismaalt sisseveetud maksuesemed peavad kandma pealkirja eseme nimetuse ja hulga kohta, kusjuures pealkirjast peab nähtuma, et esemed on pärit välismaalt.

Viimastel aastatel on mõne töösturi poolt lastud välja sisemaal valmistatud aineid välisfirmade etikettide all, reklaamides niisuguseid aineid välismaa saadusena. Kuna see maksvate seadustega otseselt ei ole keelatud ja seadus ei nõua, et pealkirjad pakistel peavad olema riigikeelsed, siis on seesuguste ebasoovitavate nähete vastu raske võidelda, seda enam, et seadused ei näe ette karistust niisuguse teguviisi eest. Ka Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus ei anna võimalust lõpetada säärast ostjaskonna eksitamist, sest mainitud seadus ei loe võõra firma tarvitamist kõlvatuks võistluseks, kui see sünnib kokkuleppel selle firmaga. Niisugust nähet aga ei või sallida. Sellepärast näeb § 36 ette, et aine ja tööstuse nimetus ning muud pealkirjad peavad olema tähendatud pakisel riigikeeles. See eeskiri võtab tööstuselt võimaluse oma saaduste väljalaskmiseks välismaa saaduse pähe. Teisest küljest halvavad võõrkeelsed pealkirjad kodumaa tööstussaadustel ka kodanikkude rahvustunnet ning alandavad riigi prestiiži.

§ 37. Kui maksuesemed on pakitud pakistesse väljaspool neid valmistanud tehaseid, siis peab pakisel olema tähendatud ka selle asutise või ettevõtte nimetus ja asukoht, kus esemed pakitud, arvatud välja juhud, kui esemed on müüdnud § 45 teises lõikes ettenähtud korras.

Eeskiri on tarvilik, kuna pakkimine on oluline toiming maksustamisel ja maksuvalve seisukohalt tähtis, näit. õlle täitmine pudelitesse õlleladudes jne.

§ 38. Maksudevalitsuse direktor võib lubada maksuesemeid tootval tehasel pidada ladusid mak-

sustamata maksuesemete või nende poolvabrikatide alalhoiuks väljaspool tehase piirkonda, tingimusel, et sääraseid laod hoitaks maksuvalve all.

Neile ladudele kohaldatakse § 11 teise lõike, § 12—17, 20—22, 26—28, 30, 32 ja 33 eeskirjad.

Selle paragrahvi eeskirjaga tehakse maksuesemete tööstustele võimalikuks pidada väljaspool tehaseid ladusid toormaterjali, maksustamata maksuesemete ja poolvalmissaaduste alalhoidmiseks. Toormaterjali hoidmiseks ladude avamise tarvidus võib tekkida näiteks tubakavabrikutel, kui need hakkavad tarvitama kodumaal kasvatatud lehttubakat, samuti veinitehastel marjade kokkuostmiseks, mahla paigutamiseks, tuleliku- ja bensinitehastel oma saaduste ekspordiks jne. Maksustamata ja poolvalmis maksuesemete ladude avamiseks võib tekkida vajadus igal maksuesemete tootmiskohal juhtudel, kui esemete tagavarad muutuvad suureks, nagu näiteks veinitehastel headel marja-aastatel. Samuti võib tulla vajadus eksporteeritavate maksuesemete lao pidamiseks mõnel sisemaal asuval tehasel.

Kuna need laod oma iseloomult ei ole tööstused, siis peeti otstarbekohaseks lao pidamise lubade andmine panna maksudevalitsuse direktori peale. Nende ladude kohta kohaldatakse tehaste kohta käivaid eeskirju lubade, avamise, sisseseade jne. kohta. Paragrahv asendab sisu järgi Tubakamaksu seaduse § 38.

Vt. määr. § 121.

3. jagu.

Maksuesemete käive.

§ 39. Esemete käibeks käesoleva seaduse mõttes loetakse nende liiklemine kodumaal tootjalt või tollipiirilt kuni tarvitajani, välja arvatud juhud, kui see toimub maksuvalve saatel või kindlustiste all.

See jagu sisaldab üldisi eeskirju esemete tööstusest väljalaskmise, müügiastutistes hoidmise ja müügi kohta ning maksab kõikide maksuesemete kohta.

„Käibe“ mõiste on aktsiisiseaduses uus, mille tõttu osutub möödapääsematuks määrata, mis on käibe.

Selle eeskirja järgi kuuluvad käibe mõiste alla kõik esemete liiklemise staadiumid valmistuskohast kuni nende realiseerimiseni tarvitajale. Käibel olevateks ei loeta aga neid maksuesemeid, mis liiklevad maksuasutise loaga, aktiga või saatekirjaga ühest vabrikust teise, vabrikust lattu või tolliasutisse välja-veoks. Eriti ei ole esemed käibel, kui nende liiklemine toimub maksuametnike poolt esemetele pealepandud plommide või pitserite all või koguni ametniku saatel. See tõendab, et need esemed ei ole määratud veel müügiks siseturul, vaid on just nagu aresti all. Säärasele liiklemisele vastab mõisteliselt saksa aktsiisiseadustes esinev termin „der verbundene Verkehr“.

§ 40. Maksuesemete käibe ja nendega kauplemine toimub käesolevas seaduses ja vastavates eriseadustes ettenähtud alustel ja korras.

Müüa ja müügikohas hoida võib ainult neid maksuesemeid, mis on valmistatud seaduspäraselt rajatud tehastes või veetud sisse välismaalt tolliasutise kaudu ja mis on seaduspäraselt maksustatud.

Maksuesemete müüki korraldavad kahe sugused normid: ühed, mis antakse maksustamise huvide kaitseks ja teised, mis puudutavad peamiselt heakorda ja julgeolekut. Viimast liiki normidega korraldatakse peamiselt alkoholist jookide müüki ja need eeskirjad sisalduvad Alkoholimüügi seaduses, mis käesoleva seaduse suhtes esineb eriseadusena. Käesolevas seaduses ettenähtud eeskirjad korraldavad aga peamiselt maksustamise huvide kaitset.

Paragrahvi teine lõige on arusaadav; sellega on keelatud näit. koduvalmistatud aktsiisimaksu-esemete müük.

§ 41. Maksumärgistamisele kuuluvaid maksuesemeid võib lasta käibele, müüa ja müügikohas hoida ainult vastavate, rikkumata, vigastamata ja seaduspäraselt külgepandud maksumärkidega ning kinnis-

tes ja vigastamata pakistes. Erandid on lubatavad ainult seaduses ettenähtud kordadel.

Selles eeskirjas väljendub senimaksev kord. Kuigi seesuguse sisuga eeskirjad sisaldasid ainult Tubakamaksu seaduse § 75 ja Aktsiisiseaduse (VSK V k.) § 719, 1057³¹ ja 1057³², on ka teisi aktsiisimaksu-esemeid keelatud müüa ja kauplese ruumes hoida muul viisil, kui ainult tervetes, maksumärgiga varustatud pakistes, kuna vastavate karistusnormide põhjal karistatakse süüdlasi maksumärgita, rikutud pakises või rikutud maksumärgiga esemete müügi või müügikohas hoidmise eest.

Erandid on nähtud ette järgmistes paragrahvides.

§ 42. Keelatakse hoida müügikohaga ühendatud paigas maksumärgistamisele kuuluvaid maksu-esemeid maksumärkideta, vigastatud, rikutud ja lahtiste maksumärkidega ning vigastatud või lahtistes pakistes, arvatud välja juhud, mil see toimub müügikohaga ühendatud kaupleja eluruumis ja seejuures ainult vähesel hulgal omaks tarvitamiseks või seadusega lubatud määral.

Pakis loetakse vigastatuks, kui vigastus on säärane, et maksueset võib võtta välja pakisest, ilma et oleks tarvis pakist veel vigastada.

Selles paragrahvis toodud eeskiri on tingitud tege-liku elu nõuetest. Maksivad aktsiisiseadused ei sisalda eeskirju kauplemisruumiga ühendatud eluruumis maksu-esemete hoidmise kohta, arvatud välja Tubakamaksu seadus, samuti ei ole seesuguse lubamatu hoidmise kohta otsekohest karistusnormi. Kuid Vene Senat on seletanud, et kauplemisruumiga ühendatud eluruumile tuleb vaadata samuti nagu kaupluselegi (Nr. 9464—1901), kui mitte ilmselt ei ole näha, et hoidmine ei sündinud müügi otstarbeks. Kuna aga ühes käesoleva seadusega hakkab maksma ka uus Maksukaristuste seadustik, mis maksvast seadusest mitmeti erineb, siis ei tarvitse kohtud tulevikus arvestada Vene senati seletusi, mille tõttu kauplemisruumiga ühenda-

tud ruumides maksuesemete hoidmise küsimus jääks lahtiseks.

Maksumärkideta, vigastatud ja rikutud maksumärkidega ning lahtiselt maksuesemete hoidmine on ka kauplusega ühendatud elu- ja muudes ruumides fiskusele hädaohtlik, kui see toimub suurel arvul, sest sel juhul on neid kerge sealt kaupluse kaudu müüa. Ruumidele, mis on kauplusega ühendatud § 44 mõttes, ei saa vaadata samast seisukohast, kui täiesti eraldatud ja lahus olevatele ruumidele, kuna esemed on ikka kuidagi kauplusega seotud ja võimaldavad igal ajal laiendada kauplemist ka nendesse ruumidesse või peita ja hoida seal tagavaraks kaupa, mida seadus keelab kaupluses eneses hoida.

§ 43. Müügikohaks käesoleva seaduse mõttes loetakse igasugune koht, kus müüakse või pakutakse müüa samas hoitavaid esemeid, samuti ka müügikoha juurde kuuluvad kõrvalruumid.

Paragrahv on selgitava iseloomuga.

§ 44. Müügikohaga ühendatud paigaks käesoleva seaduse mõttes loetakse igasugune ruum või koht, millel on müügikohaga otsene ühendus läbikäidava ukse, akna või esemete läbiandmiseks kõlbliku avause kaudu, või mis asub ühes hoones müügikohaga või selle lähemas ümbruses ja kuulub selle juurde abiruumina või laopaigana, või mida kasutatakse samast müügikohast ostetud esemete tarvitamiseks.

See eeskiri on seoses § 42 ja selgitab ühenduse mõistet. Mõlemad eeskirjad (§ 43 ja 44) on möödapääsematud loata kaubitsemise ärahoidmiseks. Et võtta võimalus ärides loata kaubitsemiseks, ollakse sunnitud seadusega keelama seadusvastase kauba hoidmine mitte ainult äriruumides, vaid ka nendega ühenduses olevates ruumides, mille puutumatus seaduserikkujad harilikult püüavad kasutada.

§ 45. Maksustamata maksuesemeid võib enam-pakkumisel müüa ainult sel tingimusel, et need enne

ostjale üleandmist seaduslikult maksustataks ja maksumärgistamisele kuuluvad maksuesemed maksumärkidega varustataks.

Käesoleva seaduse § 28, Tolliseadustiku või Maksukaristuste seadustiku põhjal toimetatavatel müükidel (enampakkumistel) müüdnud esemed, mis kuuluvad maksumärgistamisele, varustatakse erimärkidega, milledele kohaldatakse maksumärkide kohta käivad käesoleva seaduse eeskirjad.

Selle eeskirjaga pannakse maksma enampakkumisel ostetud esemete käibele laskmise kohta sama kord nagu tööstusest väljalastud saaduste kohta. Samasugune kord on ka praegu praktiseeritav. Erand on tehtud tehaste likvideerimisel järelejäänud esemete müügi kohta riigi poolt ja konfiskeeritud esemete müügi kohta, sest seesuguse enampakkumise korral on riik huvitatud esemete realiseerimisest iga hinna eest.

Vt. määr. § 77.

§ 46. Määrusega võib:

1) määrata maksuesemete müügi ning müügi-kohas hoidmise ja kontrollimise korda;

Vt. määr. § 150, 152;

2) määrata maksustamata maksuesemete liiklemise (edasitoimetamise) tingimusi ja korda;

Vt. määr. § 103, 104, 106, 119;

3) määrata liiklevate maksuesemete varustamist saatekirjadega;

Vt. määr. § 49, 99, 102, 118, 147, 191, 238;

4) piirata tehastest või ladudest käibele lastavate maksuesemete hulka alammääraga ja kauplustest — ülemmääraga;

Vt. määr. § 146, 161, 185, 199, 210, 226, 232, 245;

5) piirata maksumärgistamisele kuuluvate maksuesemete hulka liiklemisel lahtiselt, maksumärgideta või vigastatud maksumärkidega või vigastatud pakistes.

Vt. määr. § 151, 162, 201, 212, 228.

Paragrahvi kõigis viies punktis loendatud üksikasjad maksuesemete müügi korras on väheste eranditega ka praegu korraldatud määrustega.

Alkoholiste jookide müügi korra kohta võib vastavad määrused anda ka Alkoholimüügi seaduse alusel.

3. peatükk.

Maksuesemete tootmise ja käibe eritingimused.

1. jagu.

Tubakas ja tubakasaadused.

1. jaotis.

Tubaka kasvatamine ja sissevedu.

Arvestades koduse tubakakasvatuse suurt levimist viimastel aastatel, mis sünnib peamiselt koduseks tarvitamiseks väheses ulatuses (200 taime ümber), ja selle tagajärjel suure osa suitsetajate üleminekut maksustatud vabrikusaaduste tarvitamiselt maksustamata omakasvatatud tubaka ja selle saaduste tarvitamisele ning silmas pidades maksustatava tubaka tarvitamise suurt langust (40% võrreldes 1931. aastaga), osutub riigitulude säilitamiseks tubakasaadustelt tarvilikuks piirata kodust tubakakasvatust, seda enam, et meie ei ole tubakakasvatuse maa ja et meie

tubakakasvatusel on ainult üks siht — hiilida mööda riigimaksudest, millega välistubaka saadused on koor-
matud $\frac{2}{3}$ osa ulatuses müügihinna.

Riigi tulud tubaka maksustamisest ulatuvad 4,7 milj. kroonini, kuid võiksid ulatuda koguni 7 milj. kroonini, kui tubaka tarvitamine tõuseks 1931. a. tase-
mele. Silmas pidades tubaka suurt tähtsust riigimak-
sude objektina, ei või riik sallida säärast maksust
möödahiilimist maksuesemete koduse tootmise teel.

Ka kodune piirituseajamine on maksva seadusega
keelatud riigi piiritusmonopoli huvides ning selle eest
karistatakse vangistuse ja kõrgete rahatrahvidega.
Kui lubada piiramatut kodutubaka kasvatamist, siis
loogiliselt peaks lubama ka kodust piirituseajamist,
sest mõlemad ained on ju vaid maksuesemed, olgugi
et üks on maksustatud monopoli, teine — aktsiisi-
maksu näol.

Kodune tubakakasvatus ei saa ka legaalse põllu-
majandus- ja tööstusharuna meil tulla arvesse, sest
tubakas ei arene meie kliimas niivõrd, et võiks võis-
telda välismaa tubakaga. Üsikutest katsetest ei ole
meil seni kaugemale jõutud. Pealegi tuleks kodumaa
tubakas kallim kui välistubakas. Kodumaa tubaka
kasvatamine tööstuslikuks otstarbeks ja selle kasuta-
mine tubakatööstuses ei ole meil maksvate seaduste
järgi ei praegu, ega ka varemalt olnud keelatud ning
käesolevas seaduses on selle tarvitamine tööstuses
koguni üksikasjalisemalt nähtud ette (vt. § 50—53,
131 ja 132). Kuid vaatamata sellele, et kodumaa
tubaka tarvitamine meie tubakatööstuses on vaba ja
et selle tarvitamise korral langeb ära 2,40-kroonine
tollimaks, mis lasub välistubakal, ei lefa kodumaal
kasvatatud tubakas vabrikute poolt tarvitamist, olgugi
et seda mitmel korral kasvatajate poolt vabrikutele
on pakutud. Ainult Vabariigi alguses — 1919. ja
1920. a.a. — ostsid seda vabrikud välistubaka sisseveo
puudumisel. Järelikult peitub kodumaa tubaka mitte-
tarvitamise põhjus selles tubakas eneses.

§ 47. Omaks tarvitamiseks võib tubakat kasva-
tada mitte üle 100 taime iseseisva majapidamise
kohta.

Keelatakse võimaldada omal valdamisel oleval maa-alal kasvatada tubakat teistel isikutel; samuti keelatakse kasvatada tubakat segamini muude taimedega.

Muudab senise Tubakaseaduse § 20 ja 24 eeskirju selles, et vähendab oma tarviduseks kasvatada lubatud tubakataimede arvu 200-lt 100-le, võtab arvestamise aluseks senise „perekonna“ asemel „iseseisva majapidamise“ kui kindlama mõiste ja keelab omal maa-alal lubada teistel isikutel kasvatada tubakat, millega tavaliselt hiilitakse mööda seadusest. Paragrahvi viimane lause asendab senise Tubakasead. § 21 eeskirja.

§ 48. Eelmises (47) paragrahvis nimetatud tubakakasvatajail keelatakse hoida tubakat ja maksu-märkideta tubakasaadusi üle 100 taimele vastava hulga iseseisva majapidamise kohta.

Määrusega määratakse kindlaks ühest tubakataimest saadav tubakahulk, mis võetakse aluseks eelmises lõikes ettenähtud tubakahulga arvutamisel.

Eelmine paragrahv ei annaks soovitud tagajärgi, kui ei keelataks vastavalt ka omakasvatatud tubaka hoidmine üle 100 taimele vastava hulga, sest vastasel korral võiksid tubakakasvatajad suurema hulga tubaka olemasolu põhjendada eelmiste aastate saakidega, mida on võimatu kontrollida.

Vt. määr. § 112.

§ 49. Paragrahvis 47 nimetatud tubakakasvatajail keelatakse võõrandada oma kasvatatud tubakat.

Isikud, kes tubakat ei kasvata, võivad omandada ja hoida ainult seaduslikult maksustatud tubakasaadusi.

On sihitud viimasel ajal levinenud omakasvatatud tubaka müügi vastu. Sisaldab vaid maksva Tubakaseaduse § 3 mõtte.

§ 50. Müügiks võib tubakat kasvatada ainult maksudevalitsuse direktori loal asutatud tubakaistandustes.

Tubakaistandusi võivad asutada ainult need, kes kasvatavad tubakat vähemalt 1000 taime istanduse kohta.

Asutised, kus kasvatatakse (kultiveeritakse) ainult tubakataimeid, alluvad maksuvalvele ja nendele kohaldatakse § 33 eeskirjad.

Ei muuda oluliselt seninimaksvat korda (Tubakasead. § 20 ja 24), kuid lihtsa registreerimise asemel on ärisihi! kasvatajailt nõutav maksudevalitsuse direktori luba, mis võimaldab ärilisi istandusi rohkem valvata.

Ka on istanduse mõiste määranguks ja selleks, et tekiks ainult tõsised istandused, nendes kasvatatava tubaka hulk piiratud alammääraga (1000 taime).

§ 51. Tubakaistandus (§ 50) peab kogu oma tubakasaagi, mis ületab 100 taimele vastava hulga, määrukses ettenähtud tähtajaks andma üle tubakatehasele või -laole või vedama välja riigi piiridest.

Eelmises lõikes ettenähtud korras üleandmata tubakas konfiiskeeritakse maksudevalitsuse direktori korraldisega.

Sisaldab vähe muudetult senise Tubakasead. § 24 eeskirja.

Vt. määr. § 117.

§ 52. Lehttubakaga kauplemiseks ja lehttubaka lao pidamiseks on nõutav maksudevalitsuse direktori luba.

Lehttubakaga kauplejad võivad lehttubakat osta ainult tubakaistandustelt ja -ladudelt või vedada sisse välismaalt ning anda üle ainult tubakatehastele või -ladudele või vedada välismaale.

§ 53. Muudel kui § 50—52 tähendatud isikutel ja ettevõtetel on keelatud lehttubaka ostmine, müük, käibele laskmine ning müügikohas ja sellega ühendatud paigas hoidmine.

§ 52 ja 53 sisaldavad Tubakasead. § 5 eeskirju ja järgnevad § 50 ja 51 mõttest.

§ 54. Tubakaistandustele, -ladudele ja lehttubaka kauplejatele kohaldatakse § 11 teise lõike, § 12—17, 20—22, 26—28, 30, 32 ja 33 eeskirjad.

See kohaldamine on tarvilik, sest maksustamata maksuesemete asukohad nõuavad sama valvet nagu tehasedki.

2. jaotis.

Tubakasaaduste valmistamine ja pakkimine.

§ 55. Aseaineid võib tubakasaadustesse lisada ainult Majandusministri loal ja tingimusel, et see oleks pakisel tähendatud.

Asendab Tubakamaksu seaduse § 4 reegli selle muudatusega, et pakisel ei ole sunduslik näidata segus sisalduva aseaine protsenti. Tegelikult ei ole aseaineid tubakasaadustes kunagi tarvitatud.

§ 56. Keelatakse valmistada omaks tarvitamiseks tubakasaadusi masinaga.

Väljaspool tubakatehaseid asuvad tubakasaaduste valmistamise masinad hoitakse maksuvalve kindlustiste (pitseri, plommi) all.

Masinaks loetakse ainult mehaaniliselt liikumapandavad valmistusvahendid.

Sisaldab muudetult Tubakamaksu seaduse (RT 111 — 1931) § 3 teise lõike eeskirja. Maksev seadus

keelab masinate tarvitamise ainult tubakakasvatatajatele, kuid et seadus masinate hoidmiseks nõuab luba, siis tegelikult ka praegu ei ole lubatud kellelegi, arvatud välja tubakavabrikud, valmistada paberosse masinatega või lõigata masinaga tubakat. Seega jääb maksuma senine kord.

Masinate lähemad tunnused võib Majandusminister määrata § 25 teise lõike põhjal.

§ 57. Tubakasaaduste valmistamise masina valmistamine, omandamine, hoidmine ja edasiandmine võib toimuda ainult maksudevalitsuse direktori loal. ✓

See eeskiri ei käi tubakatehaste kohta, kuid tubakatehased on kohustatud teatama masinate ülesseadmisest ja kõrvaldamisest enne ülesseadmist või kõrvaldamist kohalikule maksuinspektorile.

Sisaldab Tubakamaksu seaduse (RT 111 — 1931) § 16 teise ja kolmanda lõike eeskirjad, kusjuures on muudetud peamiselt redaktsiooni.

Maksva seaduse järgi peab vabrik ülesseatavatest masinatest teatama üks nädal enne ülesseadmist. Peeti otstarbekohaseks jätta välja tähtaeg, kuna selleks ei ole olulist vajadust.

§ 58. Määrusega võib määrata paberossides ja sigarettides sisalduva tubaka kaalu alam- ja ülemmäära.

Käesoleva paragrahvi eeskiri on uus. See eeskiri on tingitud tubakasaaduste erilisest maksustamisviisist. Teatavasti võetakse tubakasaadustelt aktsiisimaksu erilise tariifi järgi, kusjuures saadused jaotatakse nende müügihindade alusel sortidesse. Kõrgemal a sordil on seejuures nähtud ette ainult hinna alammäär, mille järgi on kalkuleeritud kindel aktsiisimaks, mis jääb ikka ühesuuruseks, kuigi saaduste müügihind ületaks ettenähtud hinna alammäära mitmekordselt. Seejuures võiks tehas lasta välja seda sorti paberosse ja sigarette pika tubakaosaga. Riik saaks siis aktsiisimaksu tubaka kaalult vähem. Ka vene tubakaseadus (§ 859 lisa) piiras paberossides

sisalduva tubaka kaalu, kusjuures määratud kaalu ületavatele paberossidelt võeti kahekordne aktsiisimaks.

Olgu tähendatud, et käesoleva seadusega kaotatakse vabriku paberosside suuotsa (mundstüki) pikkuse piiramine 40 millimeetriga ja pikkus antakse vabaks, nii nagu see oli enne 1931. a. teostatud tubakamaksustamise reformi. Põhjuseks on asjaolu, et lühikesed suuotsad on tarvitajaskonnale vastumeelsed ning vähendavad vabrikupaberosside tarvitamist, soodustades kodust paberossitoppimist. Teatavasti on paberossikestade suuotsa pikkus seaduse järgi vaba, mispärast viimastel aastatel nende tarvitamine on tunduvalt tõusnud. Vabrikupaberosside puhul saab aga riik rohkem aktsiisimaksu tubaka üksuselt kui omatopitud paberossidelt, samuti leiab ka rohkem töölisi tubakatööstuses tööd.

Vt. määr. § 139.

§ 59. Tubakatehases võib paberossi- ja sigareti-kesti valmistada ainult samas tehases paberosside ja sigarettide valmistamiseks.

Tubakatehasega ühes majas või piirkonnas võib asuda ka paberossikesta-tehas, kes valmistab paberossi- ja sigareti-kesti ning sigaretipaberit otseselt müügiks, kuid paberossikesta-tehasel ei tohi olla sisemist ühendust tubakatehase ruumidega.

Paragrahv asendab sisuliselt V. Akts. sead. § 1057² esimese lause ja § 1057⁷ viimase lause ning on tarvilik fiskuse huvides.

§ 60. Tehasest käibelevad lastavad tubakasaadused peavad kandma pakisel selgesti trükitult järgmisi pealkirju:

- 1) saaduste liik, nagu: paberossitubakas, piibutubakas, paberossid, sigaretid jne.;
- 2) saaduste sort, nagu: I, II, III jne.;
- 3) valmistubaka netokaal ning paberosside, sigarettide, sigarite ja sigarillode tükiarv pakises;

4) pakises leiduvate tubakasaaduste väikemüügihind;

5) pealkiri: „Tubakasaadusi ei tohi müüa kallima hinnaga, kui pakisel trükitud (Aktsiisimaksu seaduse § 71)“;

6) tehase nimetus ja asukoht.

Tehasest käibele lastavatel paberossil ja sigarettidel peab ka suuotsale või kestale olema trükitud tehase ja sordi nimetus.

§ 61. Välismaalt sisseveetud ja käibele lastavad tubakasaadused peavad kandma pakisel eelmise (60) paragrahvi esimese lõike p. 1 ja 3—5 ettenähtud pealkirju.

Tubakajahu pakisel peab olema peale § 60 esimese lõike p. 1 ja 3—6 ettenähtud pealkirjade ka järgmine pealkiri: „Taimekahjurite hävitamiseks. Suitsetamiseks kõlbmatu“.

§ 60 ja 61 sisaldavad Tubakamaksu seaduse § 7 (RT 111 — 1931) ja 7¹ (RT 65 — 1934) eeskirju, millest on jäetud välja eeskiri paberossil, sigarettides ja sigarites sisalduva tubaka kaalu tähendamiseks pakisele, millel pole tähtsust.

§ 60 teine lõige sisaldab Tub. sead. põhjal antud määruse (RT 43 — 1932) § 16 eeskirja, mis omalt iseloomult peaks kuuluma seadusesse.

Maksva Tub. sead. § 7 viimane lõige, mille järgi Majandusministril on õigus lubada käibele tubakasaadusi, tähendamata nende pakisel sordi nimetust, on jäetud välja. See eeskiri oli tarvilik ülemineku ajal uuele maksustamise viisile, nüüd aga selle erandi tegemiseks puuduvad põhjused.

Vt. määr. § 149.

§ 62. III b sordina võib lasta käibele ainult valmistubakat, mille ümbrikul on ka pealkiri: „Piibu-tubakas“.

Käibelega lastava III b sordi tubaka lõike laius peab olema vähemalt 2 millimeetrit.

Paragrahv sisaldab Tub. sead. põhjal antud määruse (RT 43 — 1932) § 32 eeskirja, mis analoogiline käesoleva seaduse § 60 väljendatud eeskirjadega ja selle tõttu peaks sisalduma seaduses.

Paragrahvi teise lõikesse on toodud üle Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 111 — 1931) § 6 lit. A p. 7 sisalduv eeskiri.

§ 63. II ja III sordi valmistubaka ning III sordi paberosside ja III sordi sigarettide pakised peavad olema valmistatud lihtsast kodumaa materjalist, mille lähemad tunnused võib määrata kindlaks määrusega.

Paragrahv sisaldab maksva Tub. sead. § 8¹ (RT 111 — 1931) ja 8² (RT 59 — 1931) p. 1 eeskirjad.

Tubakasead. § 8² p.p. 2 ja 3 on jäetud välja, kuna p. 2 sisaldab eeskirja kontrollimise kohta, mis on nähtud ette käesoleva seaduse 7. peatükis; p. 3 eeskiri oli tarvilik ülemineku ajal, kuna nüüd puuduvad põhjused erandite lubamiseks pakiste materjali suhtes.

Vt. määr. § 132.

§ 64. Tubakatehas ei või anda kauplejaile mingisugusel kujul hinnaalandust ega müügitasu üle 10% pakisel tähendatud müügihinnast.

§ 65. Tubakatehas ei või kulutada reklaamile üle 0,75% tehasest aasta jooksul käibelega lastud tubakasaaduste koguväärtusest, mis on arvatud pakisele trükitud müügihindade alusel.

See eeskiri ei maksa juhul, kui reklaamikulu on alla 1000 krooni aastas.

Nendesse paragrahvidesse on võetud üle Tubakamaksu seaduse (RT 111 — 1931) § 66 eeskiri.

Reklaamikulu on võrreldes senisega suurendatud, kuna see on osutunud liiga väikeseks ja ei vasta tööstuse nõuetele.

§ 66. Keelatakse valmistada müügiks tubakasaadusi väljaspool sellekohaseid tubakatehaseid, olgugi seaduspäraselt maksustatud tubakast ja paberossi-kestadest.

Maksva Tubakamaksu seaduse järgi võib tubakasaaduste valmistamine müügiks toimuda ainult tubakavabrikutes. Ka käesoleva seaduse järgi võib tubakasaaduste valmistamine müügiks sündida ainult tubakavabrikutes, kes selleks saanud loa Majandusministrilt. Paberosside valmistamine müügiks väljaspool tubakavabrikuid, olgugi maksustatud tubakast ja kestadest, on fiskusele kahjulik, sest riik ei saa sel juhul aktsiisimaksu paberosside müügihinna alusel (vt. § 126), vaid ainult sellelt tubakalt, mis tarvitatakse paberosside toppimiseks ja kestadelt; aktsiisimaks viimastelt on aga palju väiksem. Pealegi on kodused paberossitoppijad väljaspool kontrolli ning tööstus ebahügieeniline. Ka ei maksa säärased tööstused otsekoheseid riigimakse.

Sarnane paberosside valmistamine on karistatav Maksukaristuste seadustiku järgi nagu seninigi.

§ 67. Tubakaekstrakti valmistamine tubakast võib toimuda ainult maksudevalitsuse direktori loal.

Paragrahv asendab sisuliselt Tub. sead. (RT 65/66 — 1920) § 52—56.

Tubakaekstrakti valmistamise üksikasjalised eeskirjad, mis sisalduvad maksvas seaduses, on jäetud välja, kuna peeti otstarbekohasemaks näha ette need määrused. Tegelikult on ekstrakti valmistamist meie tööstuses ette tulnud ainult mõnel üksikul juhul.

3. jaotis.

Tubakasaaduste müük.

§ 68. Käibele lastavad tubakasaadused varustatakse maksumärkidega.

Paragrahv sisaldab muudetud redaktsioonis Tubakamaksu sead. § 75 eeskirja esimese lõike. Redaktsiooniline muudatus on tingitud käesoleva seaduse terminoloogiast.

On jäetud ära ka § 75 see osa, mis näeb ette, et panderollimata tubakasaadused konfiskeeritakse riigi kasuks. Konfiskeerimine tuleb esile vaid seaduserikkumiste puhul ja seetõttu on nähtud ette Maksukaristuste seadustikus.

§ 69. Määrusega võib piirata tubakajahu tehasest väljalaskmist teatud hulgaga või muude tingimustega.

Sisaldab Tub. sead. § 6¹ (RT 65 — 1934) eeskirja.

Vt. määr. § 136, 137.

§ 70. Müügikohaga ühendatud kaupleja eluruumis võib lahtiselt, vigastatud maksumärgiga või vigastatud pakisega hoida ainult kuni 50 paberossi või sigaretti, kuni 25 sigarit või sigarillot ja kuni 100 grammi tubakat.

Paragrahv asendab sisuliselt kehtiva Tubakamaksu sead. (RT 111 — 1931) § 76.

§ 71. Keelatakse nõuda tubakasaaduste eest kõrgemat hinda, kui pakisel trükitud.

Näeb ette keelueeskirja näol teo, mis on karistatav Maksukaristuste seadustiku järgi. Ei muuda maksvat õigust (Tub. sead. § 114 p. 2, RT 111—1931).

§ 72. Tubaka ja tubakasaadustega kauplemiseks on nõutav sellekohane müüjimaksutäht.

Keelatakse hoida tubakasaadusi müügikohas, kus puudub müüjimaksutäht nendega kauplemiseks. Samuti keelatakse hoida tubakasaadusi säärase müügikohaga ühendatud paigas, välja arvatud müügikohaga ühendatud kaupleja eluruum, kus võib

tubakasaadusi hoida vähesel hulgal omaks tarvitamiseks, lahtiselt aga § 70 ettenähtud hulgal.

Esimene lõige sisaldab Tub. sead. (RT 65/66 — 1920) § 79 eeskirja, kusjuures vastavalt käesoleva seaduse terminoloogiale patendi nimetus on asendatud müügitaksutähe nimetusega analoogiliselt Alkoholimüügi seadusele.

Teine lõige sisaldab keelueeskirja näol teo, mis on karistatav Maksukaristuste seadustiku järgi.

§ 73. Müügitaksutähed on aastased, poole-aastased, hooajalised ja ühe- või mitmepäevased ning antakse tasuta müügitaksu vastu välja kohalikust Eesti Panga osakonnast või määruses ettenähtud muust asutisest äritunnistuse või selle puudumisel maksuinspektori õienduse ettenäitamisel.

Aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 1. jaanuarini, poolaasta 1. juulist kuni 1. jaanuarini, hooaeg 1. maist kuni 1. oktoobrini, päev kella 6-st hommikul kuni kella 6-ni hommikul.

§ 74. Müügitaksutäht peab olema igal letil või müügikohal, kus toimub tubakasaaduste müük. Kui üks lett läbib mitu eraldiruumi, siis loetakse iga ruumi kohta üks lett.

§ 73 ja 74 sisaldavad selgitavaid eeskirju, kusjuures § 73 esimene lõige asendab osaliselt Patendimaksu seaduse (RT 115 — 1927) § 2, § 6 p. 3 ja § 12 ning teine lõige — sama seaduse § 3 tubakasaaduste suhtes.

Vt. määr. § 150.

§ 75. Tubakasaaduste müügiastutise üleandmisest teisele isikule või ümberpaigutamisest teise asukohta on müügiastutise pidaja kohustatud teatama kohalikule maksuinspektorile kahe nädala kestel, arvates müügiastutise üleandmise või ümberpaigu-

tamise päevast. Üleandmise või ümberpaigutamise kohta teeb maksuinspektor tubakasaaduste müügi-maksutähtel vastava õienduse.

Tubakasaaduste müügi-maksutähte keelatakse anda üle teisele isikule lahus müügi-asutisest.

Sisaldab vähe muudetult senimaksnud Tubakamaksu seaduse § 84—86 eeskirju.

§ 76. Tubakasaadustega kaupleja on kohustatud müüma müügi-kohas leiduvaid tubakasaadusi igale ostjale pakisel tähendatud hinnaga.

Maksu- ja politseiametnikele ning isikutele, kes varustatud sellekohase maksuasutise tunnistusega, on kaupleja kohustatud nende nõudmisel ära müüma kõik müügi-kohas leiduvad tubakasaadused pakistel tähendatud hindadega.

Tubakamaksu seaduse § 9 järgi on igaühel õigus osta tubakasaadusi pakisel tähendatud hinnaga, kusjuures kauplejal ei ole õigust teha ettekäänat, nagu oleksid need juba kellelegi müüdnud. See paragrahv pidi muuseas andma võimaluse maksuametnikel osta ära kauplustest need tubakasaaduste tagavarad, millest on ilmselt näha, et neid ei müüda tavaliselt pakisel tähendatud hinnaga, vaid kaugelt kallimalt, varjates seega aktsiisimaksu. Kuid Riigikohus on asunud seisukohale, et Tubakamaksu seadus ei anna kellelegi õigust nõuda müüjalt suuremate partiide müümist, rääkimata sellest, et ostu-müügi-leping võib põhjeneda BES § 3831 ja 3859 järgi ainult ostja ja müüja vabal kokkuleppel (Ts. os. toim. nr. 165 — 1930).

Seesuguste maksuvarjamiste ärahoidmiseks, mida ei saa kindlaks teha sel juhul, kui saadusi müüakse ainult teatud kitsamale, tuttavaist koosnevale tarvitajaskonnale, on fiskuse huvides tarvilik seesuguste saaduste turult kõrvaldamine. Seda aga saab vaid sel juhul, kui ametnikel on õigus kauplejailt osta ära kõik kahtlase hinnaga tubakasaadused pakistel trükitud hinnaga.

Kõrgema hinna võtmine, kui pakisel tähendatud, on tegelik maksuvarjamine selle tõttu, et riik ei saa hinnavahelt aktsiisimaksu, kuna aktsiisimaksu aluseks on müügihind.

§ 77. Müügist keeldumise korral müüakse tubakasaadused politsei või maksuametniku poolt pakistel tähendatud hindadega sunniviisil. Kaupleja tõendust, et nõutud tubakasaadused on juba kellelegi müüdud, ei võeta arvesse.

See eeskiri näeb ette tagajärje seks puhuks, kui kaupleja keeldub § 76 ettenähtud juhul ostjale tubakasaadusi müümast ja on paratamatu eelmise paragrahvi eeskirja tõttu.

2. j a g u.

Paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber.

§ 78. Paberossi- ja sigaretikestade ning sigaretipabri valmistamise masina valmistamine, omandamine, hoidmine ja edasiandmine võib toimuda ainult maksudevalitsuse direktori loal.

See eeskiri ei käi tubaka- ega paberossikestastehaste kohta, kuid need tehased on kohustatud teatama masinate ülesseadmisest ja kõrvaldamisest enne ülesseadmist või kõrvaldamist kohalikule maksuinspektorile.

§ 79. Väljaspool tubaka- ja paberossikesta-tehaseid asuvad masinad hoitakse maksuvalve kindlustiste all.

Masinaks loetakse ainult mehaaniliselt liikumapandavad valmistusvahendid.

§ 78 ja 79 sisaldavad osalt V. Akts. sead. § 1057³ eeskirja, kusjuures paragrahvide redaktsioon on analoogiline käesoleva seaduse § 56 ja 57 redaktsioonile.

§ 80. Paberossikesti võib valmistada suuotsaga ainult kesta ühel otsal.

Paragrahv asendab sisuliselt V. Akts. sead. § 1057⁹ muutmatult ja on mõeldud maksust kõrvalepõiklemise ärahoidmiseks, sest nii ei ole võimalik ühe maksu-määra alla viia 2 kesta.

§ 81. Käibelev lastavatele paberossikestadele ei tohi tähendada mingisuguseid pealkirju ega kaubamärke. See eeskiri ei käi paberossikestade pakiste kohta.

Paragrahv sisaldab osalt V. Akts. sead. § 1057¹¹ eeskirja ja on mõeldud tubakatehases tarvitamiseks valmistatud paberossikestade eristamiseks kestatehastes valmistatud kestadest. Esimestelt teatavasti ei võeta aktsiisimaksu.

Vt. määr. § 155.

§ 82. Käibelev lastavad paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber varustatakse maksumärkidega.

Paragrahv asendab osaliselt V. Akts. sead. § 1057¹⁰ eeskirja ega muuda kehtivat seadust.

§ 83. Müügikohaga ühendatud kaupleja eluruumis võib lahtiselt või vigastatud maksumärgiga või vigastatud pakises hoida ainult kuni 250 paberossi- või sigaretikesta ja kuni 200 sigaretipaberi lehekest.

Selle paragrahvi eeskiri on võetud seadusesse § 70 eeskujul maksuvarjamise vältimiseks. Maksev seadus seesugust eeskirja ei sisalda, sest kestad on maksustatud võrdlemisi madalalt, mis ei stimuleeri nendelt maksuvarjamist. Kuna aga paberossikestade aktsiisimaksu määr alles hiljuti tõsteti kahekordseks, peaks ka maksustamise huvid olema kindlamini kaitstud kui senini.

3. ja g u.

Õlu.

§ 84. Õlletehases valmistatav õlle virre (algvirre) peab sisaldama ekstrakti vähemalt 10 kaalu-
protsenti, mõõdetult keedukatlas kohe pärast keet-
mist, ühes humalate lisandusega ja arvatult 14° R
juures.

See paragrahv toob endaga kaasa õlle valmista-
mise alal uuenduse võrreldes senini maksva õlleseadu-
sega selles mõttes, et seadusega määratakse kindlaks
õlle virde linnasteekstrakti sisalduse alammäär. Selle
abinõuga mõeldakse tõkestada õlle kvaliteedi halvene-
mist ja ühtlasi hoida ära aktsiisimaksu langust õllelt,
sest aktsiisimaks on sõltuv õlle linnaseekstrakti sisal-
dusest. Sarnast tendentsi on õlletööstuses märgata
viimaste aastate jooksul. Et seda ära hoida, on sea-
duses nähtud ette õlle valmistamisel virde tiheduse
alammääraks 10% kaalu järgi, mis vastab õlletehaste
madalaimale virde tihedusele harilikkude õllesortide
(Pilsen) juures.

Olgu tähendatud, et õlle virde tihedus oli seadus-
andlikul teel normeeritud ka vene ajal ja on seda
praegugi paljudes riikides.

§ 85. Keelatakse valmistada õlut muudest kui
§ 5 nimetatud ainetest, lisada juurde õllele vett ja
muid aineid ning segada õlle sorte üksteisega.

Sisaldab maksva Õlleseaduse § 1 märkuste ees-
kirju (RT 27 -- 1921). Samuti on keelatud õllesor-
tide segamine omavahel, sest see takistab õlle mak-
sustamise üle kontrolli pidamist, kuna kangemad sor-
did kuuluvad kõrgema tariifi alla.

§ 86. Õllevirdele või õllele sääraste ainete juurde-
lisamine, mis suurendavad õllevirde või õlle eks-
trakti sisaldust, loetakse maksuvarjamiseks, arvatud

välja juhud, mil lisatakse juurde virret, mis on valmistatud maksustatud linnastest.

Selle paragrahvi järgi loetakse õlle ekstrakti sisalduse tõstmine muul viisil, kui õlle valmistamise korras, maksuvarjamiseks, sest sel teel võib maksustata- vaid linnaseid asendada maksustamata ainetega.

§ 87. Õlle valmistamiseks võib tarvitada ainult neid linnaseid, mis on jahvatatud ja kaalutud samas tehases, kus õlut valmistatakse.

Mujal jahvatatud või kaalutud linnaseid keelatakse hoida õlletehases.

§ 88. Õlle valmistamiseks tarvitatavate linnaste kaalumine toimub sellekohaste automaatkaalude abil, mis seatakse üles maksuametniku poolt.

Automaatkaalud soetatakse riigi kulul ja kinnitatakse linnaseveski külge niiviisi, et linnaseveskisse pääsevad ainult automaatkaaludest läbikäinud linnased.

Keelatakse hoida õlletehases muid linnaste jahvatamise vahendeid.

§ 87 ja 88 asendavad sisuliselt maksva Õlleseaduse § 9, 10 ja 13 eeskirju. Need eeskirjad toovad senisesse korda ainult selle muudatuse, et linnase automaatkaalude eest, mis ka praegu riigi omad, ei võeta renti. Sellega ühtlustatakse automaatkaalude muutsemise kord piiritusvabrikute kontrollaparaatide kohta maksva korraga.

Vt. määr. § 173, 178.

§ 89. Kui õlletehases on leidnud aset maksuametniku poolt ülesseatud automaatkaalude rike, mille tagajärjel kaalud on kaotanud õige näitamise võime või on tekkinud võimalus kaalude näitamist mõjutada, või kui on kõrvaldatud või rikunud kaa-

lude ühendustele maksuvalve poolt kinnitatud plommid või pitserid, mille tagajärjel on tekkinud võimalus mõjutada kaalude näitamist või saavutada linnaste möödajuhtimist kaaludest, siis peab linnaste kaalumine ja virde valmistamine tehases katkestama ja sellest viivitamata, kuid hiljemalt 6 tunni kestel teatatama alluvuspiirkonna maksuametnikule.

Kuni automaatkaalude kordaseadmiseni võib kaaluda linnaseid maksuametniku juuresolekul hariikkude kaaludega.

Sisaldab maksva Õlleseaduse § 19 esimese ja kolmanda lõike eeskirjad.

Vt. määr. § 181.

§ 90. Õlletehases võib valmistada ka alkoholita jooke tingimusel, et see toimub eraldatud ruumis, millel ei ole sisemist ühendust õlle valmistamise ja hoiu ruumidega.

Kui alkoholita jookide valmistamisel tarvitatakse linnaseid, siis peavad need linnased olema kaalutud õlletehases ülesseatud automaatkaaludega ja maksustatud õllelinnaste jaoks ettenähtud aktsiisimaksuga madalaima määra järgi.

Sanktsioneerib tegeliku olukorra. Õlletehaste juures valmistatakse ka karastavaid jooke, nagu mõdu, linnasejooke, kvassi, limonaadi jne. Teine lõige on võetud sisse õlleaktsiisi kaitseks, sest kui lubada õlletehases tarvitada maksustamata linnaseid alkoholita jookide valmistamiseks, siis ei saa olla kindel, et neid sealsamas ei tarvitata ka õlle valmistamiseks, kuna alalist maksuametnikku õllefabrikus valvekorral ei ole.

§ 91. Õlle ümbervalamine vaatidest pudelitesse väljaspool õlletehaseid võib toimuda ainult neis ettevõtteis, kes selleks saanud loa maksudevalitsuse direktorilt.

Neile ettevõttele kohaldatakse § 11 teise lõike, § 12—17, 20—22 ja 32 eeskirjad.

On tarvilik maksuvalve kindlustamiseks. Senist korda ei muuda, sest ka seni nõuti õlleladudelt maksudevalitsuse direktori luba Piirituse ja alkoholist jookide müügi seaduse põhjal.

§ 92. Õlle sisseveoks välismaalt on nõutav Majandusministri luba, välja arvatud § 163 p. 2 ettenähtud juhul.

Käesolev paragrahv on uus, võrreldes maksvate seadustega. Õlle valmistamise ja müügi seaduse § 23 järele on õlle sissevedu välismaalt keelatud, kusjuures erandeid võib teha ainult Vabariigi Valitsuse loal. Kuna aga käesoleva seaduse kohaselt õlletööstuse korraldamine ja lubade väljaandmine kuulub Majandusministri kompetentsi, siis leiti otstarbekohasemaks ka õlle sisseveo lubamine jätta Majandusministri võimkonda. Eesti Vabariigi kestusel ei ole õlut sisse veetud ja vaevalt ka tulevikus sisse veetakse, sest kodumaa õlletööstus vajab kaitset.

Erand on tehtud vaid reisijate pagasi korral (§ 163 p. 2).

4. j a g u.

Peenviin ja vein.

§ 93. Peenviina valmistamine käärimissaadustest destilleerimise teel on peenviinatehasel keelatud.

Määruses ettenähtud tingimustel võib peenviinatehasel destilleerida ainult piirituse ja maitseainete segusid või tarbe korral teiskordselt puhastada piiritust, kui see toimub jookide valmistamiseks.

Paragrahv on uus, võrreldes maksva Napsi- ja liikõrisedusega (RT 81 — 1921). Esimese lõike ees-

kirjaga tahetakse hoida ära peenviinatehastes piirituse valmistamist; sel juhul oleks tegemist piiritusevalmistamisele sarnaneva talitusviisiga ja saadud jooki tuleks lugeda piirituseks.

Teine lõige täiendab esimest, lubades peenviinade valmistamise destilleerimise teel ainult piirituse ja maitseainete segudest. Kuigi kodumaa peenviinatehased seniajani seesugust valmistamisviisi ei ole tarvitanud, peaks seadus selle võimaluse nägema ette, sest tulevikus võiks tehastel mõne joogisordi valmistamisel tulla tarvis seesugust valmistamisviisi. Samuti lubatakse tarbe korral peenviinatööstuses teiskordselt puhastada piiritust.

§ 94. Peenviina valmistamine käärimissaadustest destilleerimise teel loetakse piirituse valmistamiseks ja sellele kohaldatakse piirituse valmistamise kohta maksvad seadused.

On selgitav norm ja tarvilik seesuguste süütegude puhul süüdistuse tõstmise juures tekkivate lahkarvamuste äraahoidmiseks.

§ 95. Peenviinatehased peavad jookide valmistamiseks tarvitatava piirituse omandama vahenditult piiritusmonopoli ettevõttest.

Sisaldab Napsi- ja likööri-seaduse § 13 märkuse eeskirja, milles on muudetud ainult redaktsiooni.

§ 96. Peenviina valmistamisel võivad peenviinatehased peale piirituse tarvitada ka välismaa peenviina, kusjuures välismaa peenviina hulk joogis ei tohi ületada 75% joogis sisalduva alkoholi hulgast, arvatud absoluut-alkoholina.

Käesolev eeskiri on uus, võrreldes seniste seaduse-eeskirjadega. Maksva seadusega on lubatud napside ja likööride valmistamisel tarvitada välismaa konjakit, viskit, rummi, arakit ja morsse, kuid ei ole piiratud nende sisaldus valmistatavas joogis. See eeskiri toob endaga kaasa ka teise tähtsa muudatuse senisesse

Ex bibl. Univ. Tart.

korda. Praeguste seaduste järgi on tehastel võimalik lasta müügile välismaa joogina seesuguseid peenviinaid, nagu konjakit, viskit jne., mis on saadud välismaalt aamides ja siinsetes tehastes ainult valatud pudelitesse või paremal juhul vee juurdelisamisega viidud soovitud kanguseni; mõnikord on sääraseid joojaid isegi varustatud välismaa firmade etikettidega. Säärane olukord ei ole loomulik, sest see võimaldab kodumaa piiritust kodumaa tööstussaadustes täielikult asendada välismaa piiritusega, nagu konjakiga, viskiga jne.

Käesoleva eeskirjaga on kodumaa piirituse kaitset välispiirituse vastu kõvendatud, milleks riigil on ka õigus, sest on ju piirituse valmistamine, müük ja sissevedu riigi monopol.

§ 97. Peenviina võib kodumaal müügiks valmistada alkoholisaldusega mitte alla 25 ja mitte üle 60 mahuprotsendi.

Sisaldab osalt Napsi- ja likööri-seaduse § 14 eeskirja. Kuna maksva seadusega on piiratud ainult peenviina kanguse ülemmäär, piirab käesolev paragrahv ka peenviina kanguse alammäära. See on tarvilik kindla vahe tegemiseks veini ja peenviina vahel.

§ 98. Veini valmistamine müügiks muudest kui § 7 nimetatud ainetest, samuti üle 18 mahuprotsendi alkoholisaldusega on keelatud.

Veini valmistamisel müügiks keelatakse tarvitada piiritust ja muid alkoholiseid jooke.

See eeskiri on tarvilik, esiteks, veini mõiste (§ 7) määranguks ja veini headuse kaitseks ning, teiseks, toob see eeskiri endaga kaasa ka väikese muudatuse võrreldes senimaksva veiniseadusega selles mõttes, et veini alkoholisaldust on tõstetud 16% (veiniseaduse § 3) pealt 18% peale. See on tingitud sellest, et uuemal ajal korraldatud katsete põhjal on võimalik saavutada veinis alkoholisaldust üle 16 mahuprotsendi ka loomuliku käärimise teel. Sellepärast oleks alkoholi sisalduse piiramine 16%-lise ülemmääraga veinitööstusele liigseks kitsenduseks; fiskuse huvidele

aga ülemmäära tõstmine 18% peale mingisugust kahjulikku mõju ei avalda.

§ 99. Veini valmistamisel võivad veinitehased tarvitada ka välismaa veini, kusjuures valmistatud või ümbertöötatud vein peab sisaldama kodumaa marjadest või puuviljast saadud veini vähemalt 50% mahu järgi.

See eeskiri on uus võrreldes maksvate seadustega. Selle eeskirja vajadust põhjendavad samad asjaolud, millised kirjeldatud § 96 seletuskirjas. Kuna § 163 p.4 põhjal on ümbertöötatav vein aktsiisimaksust vaba, siis võiksid vastasel korral veinitehased, silmas pidades veini madalat konventsioonitollit, lasta turule liiga rohkesti välismaa veine, valades neid ainult vaadidest pudelitesse ja tehes mõnesuguseid toiminguid nende juures, nimetades seda ümbertöötamiseks. Mõni tehas ongi asunud sellele teele.

Kuna meie veinid võrreldes lõunamaa viinamarja veinidega on madalama kvaliteediga, siis ei tohiks midagi selle vastu olla, kui neid osaliselt segatakse välisveiniga, kuid see segamine ei tohi minna nii kaugel, et segu koosneb peamiselt välismaa veinist. Sel juhul kaotaks ju kodumaa veinitööstus oma mõtte ning veinitehas muutuks vaid välisveini ümbervalmise kohaks.

Kodumaa marja- ja puuviljakasvatuse ja veinitööstuse kaitse mõttes ongi välisveini hulk segudes piiratud 50%-ga.

§ 100. Väljaspool sellekohaseid tehaseid võib veini omaks tarvitamiseks valmistada mitte üle 100 liitri aastas iseseisva majapidamise kohta, kusjuures veini hulga arvutamisel loetakse üks liiter veini võrdseks 1,3 liitri veinimahlagaga.

Viimaste aastate jooksul on meil laialt levinud kodune veinivalmistamine ja selle tarvitamine on tunduvalt asendanud riikliku monopoliviina ning aktsiisiga maksustatud tööstusveini ja -õlle tarvitamise.

Kui rahvas järjekindlalt läheb üle tööstussaaduste tarvitamiselt nende saaduste naturaaltootlemisele, siis

ei taba ka riigimaksud nendelt saadustelt enam oma eesmärki, sest kodus valmistatud ained on maksudest vabad. Selle nähtusega käib pealegi kaasas nende saaduste tööstuse ja kaubanduse kokkuvarisemine.

Sellepärast peaks riik maksustama või piirama koduveini valmistamist, sest sellega hiilitakse massiliselt mööda seaduslikult maksustatud veini tarvitamisest ja tehakse fiskusele kahju erakorralisel ajal, mil riik vajab tulusid rohkem kui harilikult.

Eestis valmistatud veine ei saa pidada puhtal kujul kodumaa marja- ja puuvilja saadusteks, sest meie mari ja puuvili on väikese suhkruisaldusega. Peagu kogu alkohol, mida sisaldavad meie veinid, saadakse veinimahlale kunstlikult juurdelisatud suhkru käärimisest, s. o. välismaa saadusest, kuna mari ja puuvili esineb peamiselt maitseainena ja mahlana.

Meie veinid, mis eranditult kõrge alkoholisisaldusega, ei ole hädatarvilikke jooke rahva igapäevases tootluses, nagu seda on lõunamaa viinamarja-veinid, mida seal valmistatakse ka õige nõrga kangusega ja tarvitatakse palju toitjoogiks. Meie oludes esineb nii koduvalmistatud kui ka vabriku vein peamiselt joovastava joogina ja seega luksusartiklina.

Umbkaudselt võib arvata, et meil keskmiselt iga 10. perekond valmistab kodus veini. Kui lugeda sarnaste veinivalmistajate arvu 30.000 ümber ja keskmiselt 50 liitrit aastas iga valmistaja kohta, siis valmistatakse meil igal aastal 1,5 miljonit liitrit koduveini, mis ületab vabrikuveini toodangu 10-kordselt. Arvates selle veini puhta alkoholi ümber 40-kraadiliseks viinaks, saame 500.000 liitrit viina, mille väärtus riigiviina hinna järgi oleks 1 miljon krooni ja mis võrduks $\frac{1}{12}$ osale piiritusmonopoli tuludest. Seda viina hulka asendab tegelikult koduvein.

Paragrahv näeb koduveini ülemäärana ette 100 liitrit aastas, mida võib valmistada ühes majapidamises, kusjuures 1 liitri veinile vastaks 1,3 liitrit veinimahla.

§ 101. Väljaspool sellekohaseid tehaseid keelatakse hoida maksumärgita ning vigastatud või rikunud maksumärgiga nõudes veini üle 150 liitri iseseisva majapidamise kohta, kusjuures selle hulka

arvatakse ka valmistamisel olev veini, ning valmistada veini müügikohaga ühendatud paigas.

Eelmise (100) paragrahvi eeskiri ei saavutaks oma eesmärki, kui lubatakse koduveini või üldse panderollimata veini hoida piiramatul hulgal, sest siis võiks igaüks valmistada üle 100 liitri veini ning anda üles selle eelmiste aastate saagi pähe, mida ei saa kontrollida. Sellepärast on kodus hoida lubatav veini hulk piiratud 150 liitriga majapidamise kohta. Paragrahvi teine lõige on tarvilik selle seaduse kooskõlastamiseks Alkoholimüügi seadusega, sest äriruumidega otseühenduses olevates ruumides keelatakse hoida alkoholist jooki suuremal määral.

§ 102. Peenviin ja vein lastakse käibele pudelites sisaldusega mitte üle 1 liitri ja varustatakse maksumärkidega. Määrusega võib lubada kodumaa veine lasta käibele ka suuremates nõudes.

Peenviina ja veini võib vedada sisse välismaalt suuremates nõudes ainult peenviina- ja veinitehas-tele ümbertöötamiseks.

Esimene lõige asendab osaliselt Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 59 — 1931) § 2 ja 3 selles, et määrab kindlaks tehastest väljalastavate jookide pudelite mahu ülemmäära, kuna selle piirides määrab üksikud mahud kindlaks § 34 põhjal Majandusminister.

Teine lõige asendab Napsi- ja likööri-seaduse § 26, milline kohaldatakse ka veini kohta, sest käesoleva seaduse § 99 järgi on ka veinitehasel lubatud tarvitada veini valmistamiseks välismaa veini. See ei võta aga võimalust tolliladudes aamides sisseveetud veini pudelitesse ümber valada, nagu seninigi.

§ 103. Peenviina ja veini sisseveoks välismaalt on nõutav Majandusministri luba. Majandusminister võib volitada enda eest andma neid lube ka maksudevalitsuse direktorit.

Luba ei ole nõutav § 163 p. 2 ettenähtud juhul.

See eeskiri võtab üle sisseveetavate peenviinade ja veini kohta senimaksnud korra.

5. jagu.

Presspärm, tuletikud ja bensiin.

Maksev aktsiisiseadus sisaldab peale presspärmide valmistamist ja maksustamist korraldavate normide ka mõningaid norme vedelate õllepärmide, seemnepärmide ja pärmikultuuride kohta (V. Akts. sead. § 110, 191 ja 192). V. Akts. sead. § 110 järgi on aktsiisimaksust vabad piiritus- ja õllevabrikutes meski ning virde kääritamiseks valmistatud seemnepärmid, õllevabrikutes müügiks valmistatud vedelpärm ja välismaalt maksudevalitsuse loaga sisseveetavad seemnepärmid piiritus-, õlle- ja veinitööstustele. Samuti on vabad nimetatud paragrahvi järgi laboratooriumides valmistatud puhtad kultuurpärmid, mis on määratud kas veini, piirituse või õlle tootmiseks. V. Akts. sead. § 191 ja 192 järgi on kitsendatud vedelate õllepärmide ümbertöötamine presspärmiks.

Et Eesti Vabariigi kestusel ei ole õllevabrikutes õllepärmide presspärmiks töötatud ümber, siis on meil maksualuse pärmina esinenud vaid presspärm ja peale selle vähesel hulgal välismaalt sissetoodud kuiv veinipärm („Vierka“). Viimast on aga aastast toodud sisse vaid mõned kilogrammid.

Eeltoodust selgub, et meie oludes ei ole vajadust eriliiste normide järgi vedel- ja seemnepärmide valmistamise ning käibe kohta, seda enam, et need on alati olnud maksust vabad. Kuivpärmide aga meil ei valmistata, sisse tuuakse neid välismaalt nii vähe, et nende aktsiisimaksu alt vabaks jätmine fiskusele toob ainult mõnekümne-kroonilise tulude ärajäämise. Sellepärast on käesolevast seadusest jäetud välja vedel-, kuiv- ja seemnepärmide maksustamist ja käivet korraldavad eeskirjad.

Maksustatavaks pärmiks loetakse käesoleva seaduse § 1 järgi ainult presspärm ja sellega kooskõlas maksavad käesoleva jao eeskirjad ka ainult presspärmide kohta.

On jäetud ära senimaksnud V. Aktsiisimaksu seaduse § 196 ettenähtud kitsendus presspärmide saagi vahetamise suhtes piiritusega, § 197 ettenähtud pärmide se-

gadise käärimisaja piiramine 2 päevaga, § 198 ettenähtud kääritõrte mahu ja materjalide vahekorra piiramine ja § 202 ettenähtud presspärimi saagi normi ettekirjutamine, kui oma aja iganenud nõuded, sest presspärim kuulub aktsiisimaksustamisele ja maksu-märgistamisele ühel alusel teiste esemetega, nagu peenviina, veini ja tubakasaadustega, kus sarnased kitsendused puuduvad.

§ 104. Presspärimitehas võib asuda ka ühistes ruumides piiritustehasega, määruses ettenähtud alustel, kui pärimi valmistamise kõrvalsaadusi tarvitakse piirituse valmistamiseks.

Sisaldab V. Akts. sead. (VSK V k.) § 190 eeskirja. Nimetatud eeskirja järele on presspärimi valmistamine lubatud pärimipiiritusvabrikutes ja pärimivabrikutes.

Käesoleva eeskirja järgi võib pärimi valmistamine sündida samuti kahte liiki tehastes, kusjuures piirituse valmistamise kohta pärimipiiritusvabrikutes kohaldatakse piiritusvabrikute kohta maks vaid seadusi.

Vt. määr. § 229.

§ 105. Presspärim valmistatakse värskest viina pealispärmist, mis saadakse alkoholise käärimise teel teraviljast.

Presspärimile keelatakse valmistamisel segada juurde õllepärimi.

Esimene lõige määrab ained, millest presspärimi võib valmistada, analoogiliselt § 5—7 eeskirjadega.

Teine lõige sisaldab V. Akts. sead. § 204 eeskirja.

§ 106. Vormimisel võib presspärimile lisada juurde tärglist mitte üle 3% kaalu järgi. Muude ainete juurdelisamine võib toimuda ainult maksudevalit-suse direktori loal.

Maksva seaduse järgi lubatakse presspärimile vormimisel lisada juurde piiramatul hulgal tärglist. Tegelikult aga meie pärimivabrikud üle 1% tärglist press-

pärmile juurde ei lisa, vabrikud on isegi avaldanud soovi, et see protsent peaks määratama kindlaks 5%-le. Peale tärglise lisatakse presspärmile vormimisel juurde sageli ka vett.

Käesoleva paragrahvi eeskirjaga määratakse pärmile juurde lisada lubatud tärglise hulk kindlaks 3%-le, kusjuures muid aineid võib lisada juurde ainult maksudevalitsuse direktori loal. See on tarvilik selleks, et hoida ära alaväärtuslike ainetarvitamist pärmi valmistamisel. See eeskiri ei puuduta vee juurdelisamist pärmile. Paragrahv asendab V. Akts. sead. (VSK V k.) § 203.

§ 107. Käibe lastav presspärm varustatakse maksumärkidega.

Asendab sisu järgi selles osas V. Akts. sead. (VSK V k.) § 719.

§ 108. Presspärm võib kauplustes müüa ka lahtiselt, kusjuures lahtiselt võib kaupluses olla ainult üks kõige väiksema mahuga pakis, millel maksumärk küljes.

Sisaldab V. Akts. sead. § 720 eeskirja üldisemas redaktsioonis. See eeskiri hõlbustab pärmi õige maksumise kontrollimist.

§ 109. Vedelpärmi käibe laskmine on keelatud. See keeld ei käi pärmi kultuuride (algainete) kohta ega emapärmi üleandmise kohta tehaste vahel.

Normeerib vaid senise praksise, kus vedelpärmi ei müüda, kuna selle järgi kui tarvituskaua järgi nõudmine puudub, arvatud välja mõned üksikud erandjuhud.

V. Aktsiisimaksu seaduse § 192 järgi oli vedelpärmi valmistamine müügiks lubatud ainult õllefabrikutel ning vedelpärmilt aktsiisimaksu ei võetud.

Kui aga lubada maksustamatult vedelpärmi müüa, siis peaks sellelt ka aktsiisimaksu võtma, vastasel korral võiks vedelpärmist saada võistleja presspärmile, kuid nagu juba tähendatud, ei ole selleks vajadust.

Erandina on sellest keelust, samuti ka aktsiisimaksust vabad nn. pärmikultuurid, s. o. puhta vedeliku kujul ja pärmi sünnitajana laboratoorsel viisil valmistatav vedelpärm, mis sisaldab vaid kultiveeritud pärmi-baktereid.

Samuti on käibekeelust vabad juhud, mil vedelpärmi emapärmina antakse ühelt tehasele teisele, nagu see oli lubatud ka senimaksva V. Aktsiisisead. järgi.

§ 110. Tuletikkude kohta maksab täiendavalt Tuletikkude valmistamise ja müügi seadus (RT 38—1928).

Tuletikud, vaatamata sellele, et nad kuuluvad aktsiisimaksu alla, on monopolikaup, mille valmistamine ja müük on tunnustatud riigi ainuõiguseks, kusjuures ainuõiguse kasutamine on antud A/S. Eesti Tuletikumonopolile. Sellepärast jääb tuletikkude alal eriseadusena kehtima ka Tuletikkude valmistamise ja müügi seadus, mis näeb ette monopoli alused ja tingimused vastavalt Eesti Vabariigi ja Rootsi Tuletikutrusti vahel sõlmitud monopolilepingule. Käesolev seadus sisaldab tuletikkude kohta vaid aktsiisimaksusse puutuvaid eeskirju. Selles mõttes on Tuletikuseaduse § 25—34 eeskirjad sellest seadusest toodud üle käesolevasse seadusesse.

§ 111. Tuletikutehase pidamiseks Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduse § 1 ja 2 ettenähtud seltsil, kellele on antud ainuõigus tuletikkude valmistamiseks, luba ei ole nõutav, kuid tuletikutehase avamisest peab nimetatud selts teatama maksudevalitsusele enne tehase sisseseadmisele asumist.

Kuna Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduse järgi on tuletikkude valmistamiseks antud A/S. Eesti Tuletikumonopolile ainuõigus, kuna nimetatud seaduse järgi tehase avamiseks luba ei nõuta (§ 29) ja kuna Vabariigi Valitsuse ja seltsi vahelise lepingu järgi selts tehase avamisest ainult maksudevalitsusele teatama on kohustatud, siis on paragrahv erandi tegemiseks käesoleva seaduse § 11 eeskirjast tarvilik.

§ 112. Siseturu jaoks valmistatud tuletikud peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) tuletikkude valmistamisel on keelatud tarvitada valget vosvorit,
- 2) tuletikud peavad süttima hõõrumisest ainult toosi sellekohase katte vastu,
- 3) süütemass ei tohi süttimisel pritsida,
- 4) tuletikud peavad olema impregneeritud,
- 5) tikutraat ei tohi olla habras,
- 6) tuletikud peavad olema kuivad.

Sisaldab headuse nõudeid tuletikkude kohta, mis senini olid nähtud ette Majandusministri määruse (RT 65 — 1928) § 9.

§ 113. Välismaalt sisseveetavad ja käibelevastatud tuletikud varustatakse maksumärkidega.

On nähtud ette juhuks, kui Tuletikuseaduse § 21 põhjal otsustatakse lubada tikkude sissevedu.

§ 114. Tuletikkude müügihind, mis on määratud kindlaks Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduse (RT 38 — 1928) § 9 — 12 ettenähtud korras, avaldatakse Majandusministri poolt Riigi Teatajas.

Tuletikutehasel ja -müüjatel keelatakse võtta tuletikkude eest kõrgemat hinda, kui sellekohases Majandusministri teadaandes ette nähtud.

Müügihinnaks loetakse hind, millega tuletikud tarvitajaile müüakse.

Teatavasti määratakse Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduse § 9—12 põhjal iga $\frac{1}{2}$ aasta kohta ette kindlaks tikutoosi müügi hind siseturul erilise komisjoni poolt. Senini on see olnud 3 senti toosilt.

See hind on iga kord avaldatud Majandusministri teadaandena Riigi Teatajas, ilma et selle hinna ületamise korral oleks võimalik olnud süüdlasi karistada, sest seda teadaannet ei ole kohtud lugenud sundmääruseks.

Arusaadav on, et seaduse eeskirjal on ainult siis tähtsust, kui seda saab sundida täitma. Kuid sanktsioon, millega saaks sundida täitma tuletiku seaduse eeskirja, puudus senini.

Nüüd on aga Maksukaristuste seadustiku § 52 nähtud ette karistus säärase süüteo eest, kuid tingimusel, et vastavas materjaalseaduses oleks otseselt väljendatud, kes neid esemeid on kohustatud müüma kindlaksmääratud hinnaga.

Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduses aga ei ole otseselt määratud, kes on kohustatud tuletikke müüma kindlaksmääratud hinnaga. Sellepärast osutus tarvilikuks see küsimus lahendada käesolevas seaduses.

§ 115. Bensiini valmistamiseks käesoleva seaduse mõttes loetakse ka bensiinile muude ainete juurdelisamine, kui selle tagajärjel suureneb segu hulk ja kui segu vastab bensiini tunnustele.

Viimasel ajal mitmed bensiini importöörid kui ka bensiinivabrikute kohalikud laod on hakanud laskma müügile bensiini segusid teiste raskete õlidega, mis üksikult bensiinimaksu alla ei kuulu, kuid segatult bensiiniga vastavad bensiini tunnustele ja kuuluvad maksu alla. Niisugused segud valmistatakse peamiselt bensiini müügikohtades, millistes on võimatu teostada täpset valvet. Sellepärast võivad bensiini segad hõlpsasti jätta tasumata segamise teel suurenenud bensiinihulgalt bensiinimaksu, ilma et nad pruugiksid karta asja avalikustulekut. Niisuguste nähete ärahoidmiseks pandi maksma bensiini segude maksustamise määrus (RT 11 — 1934), millega loodi kindel kord seesuguste segude maksustamiseks. ✓

Käesoleva paragrahvi eeskirja järgi loetakse bensiini segamine teiste ainetega võrdseks bensiini valmistamisega, millega seesuguste segamiskohtade suhtes hakkavad maksma bensiinivabrikuid puudutavad eeskirjad, peamiselt need, mis käivad maksustamise kohta.

Vt. määr. § 240, 241.

§ 116. Eelmises (115) paragrahvis ettenähtud viisil bensiini valmistamine müügi otstarbel võib üksikutel kordadel toimuda ka väljaspool bensiinitehast, kui selleks on saadud luba maksudevalitsuse direktorilt.

Erandina üldisest korrast (§ 11) antakse üksikjuhitudel load bensiini valmistamiseks segamise teel teiste ainetega maksudevalitsuse direktori poolt ka väljaspool bensiinitehaseid, sest segamisettevõtted on juhuslikud. Säärane kord maksis ka senini Majandusministri määruse (RT 11 — 1934) põhjal.

Vt. määr. § 240, 241.

4. p e a t ü k k.

Maksustamise alused ja maksumäärad.

1. j a g u.

Maksustamise üldised tingimused.

Esimese jao eeskirjad on võrreldes maksvate seadustega uued, kuigi nad endaga kaasa ei too mingisuguseid põhimõttelisi muudatusi maksustamise viisis ega korrast. Need eeskirjad on tarvilikud ühtlase korraloomiseks aktsiisimaksustamise alal, samuti ka tekkivate lahkavuste ärahoidmiseks ja seniste seaduste tühjade kohtade täitmiseks.

Need eeskirjad puudutavad nii kodumaal toodetud kui ka välismaalt sisseveetud maksuesemeid.

§ 117. Aktsiisimaksu võetakse maksuesemete netohulgalt, kui see käesoleva seadusega ei ole määratud teisiti.

Kui maksuesemed maksustatakse pakistesse mahutatult, siis võetakse nendelt aktsiisimaksu vastavalt pakise sisaldusele.

See paragrahv määrab maksustamise alused pakkimisel ning ei muuda senist korda sel alal.

§ 118. Kui maksuesemed pakistes omalt hulgalt ületavad § 34 teise lõike põhjal kindlaksmääratud eksepiiri, siis võetakse nendelt aktsiisimaksu järgneva kõrgema mahuastme määral vastavalt nende hulgale. Kui seaduses või määruses pole nähtud ette järgnevat kõrgemat mahuastet, siis võetakse nendelt aktsiisimaksu 25% võrra kõrgemal määral, kuid mitte vähem, kui pakise tegeliku sisalduse järgi nendelt tuleks maksta.

Näeb ette aktsiisimäära alused seks puhuks, kui pakised ei sisalda täpseid hulki maksuesemeid. On tarvilik seaduse selgemaks väljenduseks, et vältida maksuvarjamise võimalusi.

Vt. määr. § 65.

§ 119. Kui aktsiisimaksu määrad ühelt ja samalt maksuesemelt on mitmesugused, siis maksustatakse esemed nende liigile, sordile või omadustele vastava määraga.

Kui maksueseme sordi määramine kuulub maksukohuslasele, siis maksustatakse maksuesemed selle sordi alusel, mille alusel seesuguste omadustega maksuesemeid tavaliselt maksustatakse.

Selle eeskirja rikkumiseks ei loeta sordi headuse tõstmist.

Selle paragrahvi eeskirjad väljendavad seda põhimõtet, et maksuesemed tulevad maksustada igal tingimusel nende tegelikule liigile, sordile või omadustele vastavalt, vaatamata sellele, missuguse sordi alla maksukohuslane esemed määrab.

Kui esemete sordi aluseks ei ole esemete seadusega kindlaksmääratud omadused, vaid selle määramine on jäetud maksukohuslasele endale, nagu näit. tubakasaaduste määramine sortidesse, siis ei või mak-

sukohuslane tavaliselt I sordi all maksustatavaid tubakasaadusi samade omadustega maksustada III sordi all, sest see oleks maksust möödahiilimine.

Muidugi mõista on lubatav sortide headuse parandamine, kuid igal juhul tuleb küsimus otsustada maksuvalve poolt konkreetsete asjaolude põhjal.

§ 120. Kui maksustamisel on võimatu teha kindlaks, millise aktsiisimaksu määra alla ese kuulub, siis võetakse aktsiisimaksu kõige kõrgemal määral, mis vastava eseme jaoks seaduses on ette nähtud.

Mõned maksuesemed omavad mitu tariifimäära, mis oleneb hinnast või omadustest, nagu näit. tubakasaadused, vein, õlu, bensiin. Prakseses võivad tulla ette juhud, kus on võimatu teha kindlaks, millise tariifimäära alla kuulub ese, näit. isiklikuks tarvitamiseks sisseveetud tubakasaadused, siis peab seadus nägema ette lahenduse. Seks puhuks lahendavad maksuseadused tavaliselt vaidluse fiskuse kasuks, kuni maksniku poolt ei ole tõendatud vastupidist.

§ 121. Maksuesemed maksustatakse tehast või tolliasutisest väljastamise päeval jõusolevate maksu määrade järgi, kui see käesoleva seadusega ei ole määratud teisiti.

See eeskiri on mõõduandva tähtsusega aktsiisimaksu määrade muutmise puhul. Paragrahvi sisukohaselt kuuluvad muudetud maksumäära alla esemed, mis lastakse käibele uute määrade maksmahakkamise päevast alates. Enne seda maksustatud ja käibele läinud esemete kohta uusi maksumäärasid selle seaduse põhjal maksta, panna ei saa, olgu siis, et muutmise seadus selle otsekohe ette näeb.

§ 122. Välismaalt sisseveetud maksuesemed maksustatakse ühel alusel kodumaa saadustega, olgugi et nad ei ole määratud müügiks.

See eeskiri maksab ka aktsiisimaksu mahajätmisega väljaveetud maksuesemete tagasiveo korral.

See eeskiri fikseerib ainult senist korda.

§ 123. Tehases või laos avastatud maksustamata maksuesemete puudujäägilt, mis ei ole vaba ega vabastatud aktsiisimaksust käesoleva seaduse põhjal, võetakse aktsiisimaksu üldistel alustel.

Puudujäägi maksustamisel rakendatakse puudujäägi avastamise päeval jõusolev maksumäär.

Analoogiliselt maksvatele aktsiisiseadustele võetakse ka käesoleva seaduse järgi puudujäägilt, mis ületab määratud normi, aktsiisimaksu selle maksueseme kohta määratud maksu suuruses.

Käesolev eeskiri paneb kadude maksustamisel maksma ühtlase korra kõigi maksuesemete suhtes, arvatud välja tubakas ja tubakasaadused § 131—133 ettenähtud juhtudel, kusjuures maksuvaba kao normid määrab Majandusminister § 163 p. 6 alusel.

Paragrahvi viimase lõike järgi on puudujäägi maksustamise aluseks see aktsiisimaksu määr, mis oli maksev puudujäägi avastamise ajal. Muud momenti ei ole siin võimalik määrata, sest puudujäägi tekkimise tõelist aega sageli ei saa teha kindlaks.

§ 124. Kus käesoleva seaduse järgi Aktsiisimaksu arvutamise aluseks on aasta, loetakse aastaks kalendriaasta.

Tuleb käsitleda aastaste aktsiisimaksu alammäärade juures.

2. jagu.

Tubakas ja tubakasaadused.

§ 125. Valmistubakalt (suitsetamis-, nuusk- ja närimistubakalt) võetakse aktsiisimaksu:

Sort.	Müügihind 1 klg. kr.	Aktsiisimaks 1 klg. kr.
1) kõrgem a) üle	32,00	22,00
2) „ b) „	25,00, kuid mitte üle 32,00	16,40
3) „ c) „	20,00 „ „ „ 25,00	12,20
4) I	16,00 „ „ „ 20,00	9,50
5) II	12,00 „ „ „ 16,00	7,40
6) III a) „	6,00 „ „ „ 12,00	5,30
7) „ b) mitte üle	6,00, lõike laiuslega vähemalt 2 mm	0,70

§ 126. Paberossidelt ja sigarettidelt võetakse aktsiisimaksu:

Sort.	Müügihind 1000 tk. kr.	Aktsiisimaks 1000 tk. kr.
1) kõrgem a) üle	25,00	16,00
2) „ b) „	20,00, kuid mitte üle 25,00	12,50
3) I	14,00 „ „ „ 20,00	9,20
4) II	8,00 „ „ „ 14,00	7,00
5) III mitte	8,00	3,50

§ 127. Sigaritelt ja sigarillodelt võetakse aktsiisimaksu:

Sort.	Müügihind 1000 tk. kr.	Aktsiisimaks 1000 tk. kr.
1) kõrgem a) üle	400,00	200,00
2) „ b) „	250,00, kuid mitte üle 400,00	120,00
3) I a) „	175,00 „ „ „ 250,00	70,00
4) I b) „	100,00 „ „ „ 175,00	45,00
5) II	50,00 „ „ „ 100,00	25,00
6) III mitte	50,00	10,00

§ 128. Tubakajahult võetakse aktsiisimaksu:

Sort.	Müügihind 1 klg. kr.	Aktsiisimaks 1 klg. kr.
1) I	üle 3,—	1,50
2) II	mitte üle 3,—	0,30

§ 125—128 sisaldavad Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 111 — 1931 ja 65 — 1934) § 6 ettenähtud aktsiisitariife tubakasaadustelt. Maksvas seaduses sisaldub aktsiisimaks kõigilt tubakasaadustelt ühes paragrahvis, kusjuures paragrahv sisaldab neli alajao-
tust. Otstarbekohasemaks peeti jaotada see eeskiri neljaks eriparagrahviks. Aktsiisitariifis on teostatud ainult alljärgnevad muudatused.

Sigarite aktsiisimaksu tariif on võrreldes senise tariifiga täiendatud I b sordiga. Senise I ja II sordi sigarite hinnavahe — Kr. 150.— tuhandelt tükilt on liiga suur ja nõudmine vahepealse hinnaga sordi järgi on olemas. Seepärast täiendati sigarite aktsiisimaksu tariifi I b sordiga, mille müügihind Kr. 175.— ja aktsiisimaks Kr. 45.— tuhandelt tükilt. Senine I sort nimetatakse ümber I a sordiks. Tubakajahu on aktsiisitariifi mõttes ette nähtud kahte sorti.

§ 129. Müügihinnaks loetakse hind, millega tubakasaadused tarvitajaile müüakse, kaasa arvatud kõik valmistus-, pakkimis- ja müügikulud ning maksud. Müügikulusse arvatakse ka kauplejaile antav hinnaalandus või müügitasu.

Tubakasaadustelt võetakse aktsiisimaksu sortide järgi, kusjuures sordi määrab seaduses ettenähtud väikemüügihind, mis peab olema ümbrikul tähendatud (§ 60 p. 4). Et ära hoida lahkuminevaid väikemüügi-
hinna mõiste tõlgendamisi, määrab käesolev paragrahv selle mõiste täpselt kindlaks. Maksvat korda ei muuda.

Vt. määr. § 149.

§ 130. Kui tubakasaadused lähevad valmistaja või sissevedaja isiklikuks tarvitamiseks või antakse ära hinnata või alandatud hinnaga, siis võetakse maksustamise aluseks säärase tubakasaaduste tavaline väikemüügihind.

Tarbe korral hinnatakse selleks tubakasaadused määru-
ses ettenähtud maksuametniku poolt.

Eeskiri näeb ette tubakasaaduste maksustamise erijuhtu, mil tubakasaadusi võib lasta välja, tähendamata selle ümbrikul aktsiisimaksu suuruse kindlaksmääramiseks vajaliku müügihinna, või kui saadused lastakse välja alla selle hinna. Sel juhul peaks aktsiisimaksu aluseks olema saaduste tegelik väärtus, mida aga alati ei lähe korda teha kindlaks. Seepärast näeb käesolev eeskiri ette, et maksustamise aluseks on seesuguste saaduste tavaline hind. Seda saab määrata peamiselt ainult vabrikust väljalastavate saaduste kohta. Välismaalt sissetoodud või enampakkumisel müüdüd ja tollilt väljalunastamata või konfiskeeritud saaduste aktsiisimaksu aluse määramine on aga palju raskem, kuna neid saadusi on peagu võimata võrrelda tavaliselt käibel olevate tubakasaadustega. Sel juhul tulevad esemed enne maksustamist hinnata, kusjuures hindamise korra määrab selle paragrahvi teise lõike põhjal Majandusminister.

Vt. määr. § 148.

§ 131. Tubakaistanduses määruses ettenähtud perioodil tekkinud tubakataimede puudujäägilt võetakse aktsiisimaksu 15 senti tükilt.

Vt. määr. § 114.

§ 132. Tubakaistanduses, kodumaa lehttubaka laos ja liiklemisel tekkinud lehttubaka puudujäägilt võetakse aktsiisimaksu kr. 1,50 kilogrammilt.

§ 131 ja 132 näevad ette äriliste tubakaistanduste (kus kasvatatakse üle 1000 taime tubakat) maksustamist aktsiisimaksuga. See aktsiisimaks omalt iseloomult tuleb meelde praegust piirituse aktsiisimaksu, mida samuti võetakse ainult nüisuguselt piirituselt, mis läinud kaduma, s. o. mis ei ole antud ära riigile.

§ 131 järgi maksustatakse tubakaistandustes iga taim, mille hävimine või kadumine ei ole tõendatud seatud korras (§ 163 p.p. 5 ja 6), s. o. juhtudel, kus need taimed tõenäoliselt on tarvitatud ära.

§ 132 näeb ette istanduses alalhoitava ülemmäära tubaka kao maksustamise Kr. 1,50 kilogrammilt. Tavaliselt saab ühest tubakataimest 30—70 grammi kui-

vatatud lehttubakat, mis on ka aluseks võetud neis eeskirjades ettenähtud aktsiisimaksu suuruse kindlaksmääramisel. Et ühe kilogrammi tubakasaamiseks tuleb istutada vähemalt 10 taime, siis on ka ühe taime aktsiisimaksu määraks võetud väiksem aktsiisimaksu määr, kui ühe kuivatatud lehttubaka kilogrammilt.

Need eeskirjad on võrreldes senistega uued. Tingitud on tubakataimede ja lehttubaka maksustamine neis eeskirjades ettenähtud juhtudel sellest, et käesolev seadus annab tubakaistandustele (kus kasvatakse üle 1000 taime) täielise ärilise iseloomu, kohaldades nende kohta osalt samu eeskirju, mis maksavad tubakasaaduste valmistamise kohta. Kuna tavaliselt tubakataimed ja lehttubakas aktsiisimaksule ei allu, siis võidakse kergesti hiilida mööda maksustamisest ja tekitada fiskusele suuri kahjusid, kui ärilistes tubakaistandustes ei saaks võtta aktsiisimaksu neil juhtudel, kus kasvatatud tubaka suurte puudujääkide puhul on ilmne, et see tubak kasutati ühel või teisel teel maksustamata saaduste valmistamiseks.

§ 133. Tubakatehases ja liiklemisel tekkinud lehttubaka ja pakkimata valmistubaka, samuti välismaa lehttubaka laos tekkinud lehttubaka puudujäägilt võetakse aktsiisimaksu kr. 10.— kilogrammilt.

Asendab muudetud redaktsioonis maksva Tubakamaksu seaduse (RT 111 — 1931) § 48, muutmata aktsiisimaksu määra. Siin tuleb pidada silmas, et aktsiisimaksu ei võeta sääraselt puudujäägilt, mis kuulub vabastamisele § 163 põhjal.

§ 134. Tubakatehases tekkinud pakitud valimis-tubaka ja muude tubakasaaduste puudujäägilt võetakse aktsiisimaksu § 125—128 ettenähtud määral.

Kui on võimatu teha kindlaks, missuguse aktsiisimaksu määra alla puuduvad tubakasaadused kuuluksid, siis võetakse nendelt aktsiisimaksu kõige kõrgemal määral, mille järgi puudujäägi avastamisele eelnenud 6 kuu kestel tehases tubakasaadusi mak-sustati.

Maksuesemete valmistamise ja hoidmise juures tekitavate puudujääkide maksustamise kohta maksab praeguste aktsiisiseaduste järgi põhimõte, et aktsiisimaksust võib vabastada ainult niisuguseid puudujääke, mis on tekkinud aine loomuliku kahanemise, nagu kaalu vähenemise või kokkukuivamise teel, või mis on tekkinud aine hävimise tõttu õnnetusjuhu läbi. Kummalgi juhul aga ei vabastata puudujääki tingimusteta, vaid esimesel juhul ei tohi puudujääk ületada kindlaksmääratud normi, teisel juhul peab aga esemete hävimine õnnetuse läbi olema tehtud ametlikult kindlaks.

Valmispakitud ja ümbrikkudes alalhoitavate maksuesemete juures aga ei või olla mingisugust loomulikku kahanemist ega kuivamist ja sellepärast ei vabastata seesuguste esemete puudujääki kunagi aktsiisimaksust, arvatud välja juhud, kus puudujääk tekib õnnetusjuhu läbi hävimise teel (näiteks pudelite purunemine), kui hävimine on tehtud kindlaks (§ 163 p. 5). Kuigi maksev seadus ei sisalda seesugust normi kõigi aktsiisimaksule alluvate ainete kohta, on see kord tegelikult pandud maksma kõigi maksuesemete kohta. Sellele seisukohale on asunud ka Riigikohus.

Selle paragrahvi eeskirjaga pannakse valmispakitud tubakasaaduste puudujäägi kohta maksma eelpool näidatud kord eriti selle tõttu, et pakkimata tubaka puudujäägilt võetakse aktsiisimaksu teisel alusel (§ 133), nimelt kindla summa näol ühelt kilogrammilt. Pakitud saadustelt aga võetakse aktsiisimaksu § 125—128 ettenähtud tariifide kohaselt.

Valmispakitud tubakasaaduste puudujäägi puhul ei ole siiski mitte igakord võimalik teha kindlaks, misuguse sordi alla kuulusid kadunud saadused. Sel juhul võetakse neilt esemeilt aktsiisimaksu puudujäägi avastamise eel käinud 6 kuu jooksul tehases maksustatud kõige kõrgema sordi järgi, nagu see ka praegu toimub Majandusministri määruse § 35 põhjal (RT 43 — 1932).

Peab tähendama, et ka teiste valmispakitud maksuesemete (peenviinad, vein jne.) puudujäägi maksustamisel jääb käesoleva seaduse põhjal maksma sama kord, kuid erilise eeskirja loomise järgi ei ole siin vajadust, kuna muude esemete puudujäägilt võetakse aktsiisimaksu ühtlasel määral. Et nende valmisesemete puudujääk kuulub maksustamisele, see selgub § 123 ja 163 eeskirjadest.

§ 135. Tubaka ja tubakasaadustega kauplejatelt võetakse müügitaksu (§ 72):

- 1) välismaa lehttubakaga kauplejatelt, välja arvatud tubakavabrikud . . . . . kr. 100.— aastas,
- 2) kodumaa lehttubakaga kauplejatelt . . . . . „ 20.— „
- 3) tubakasaadustega kauplejatelt „ 10.— „
- 4) lühiajaliselt tubakasaadustega kauplejatelt laatadel, pidudel jne. . . . . „ 0,50 päevas, kuid vähemalt 1 kroon.

§ 136. Kaitseväe, kaitseliidu, politsei ja piirivalve kogude ja kodude einelaudadelt võetakse müügitaksu ainult sel korral, kui nendest müüakse tubakasaadusi ka võõrastele, arvatud välja kutsutud külalised.

Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotatakse senine patendimaks aktsiisimaksule alluvate ainete tööstusettevõtelt. Müügikohtadele patendimaks jääb endiselt, kuna see maks annab riigile võrdlemisi suure tulu. Seejuures on aga patendimaksu nimetus muudetud müügitaksuks ja patent müügitaksutäheks.

§ 135 eeskiri asendab praeguse Patendimaksu seaduse tariifi X ja XI osa, kusjuures on muudetud maksumäärade liigid ja osalt ka maksumäärad. Müügitaks lehttubaka ladudelt on suurendatud: välismaa lehttubaka ladudelt (sissevedajad) 100 kroonini ja kodumaa lehttubaka ladudelt — 20 kroonini senise 10 krooni pealt. Kuna meil praegu ei ole ühtegi iseseisvat lehttubakaladu, siis see maksu suurenemine kedagi ei riiva. Maksu suurenemise aga tingib juba hariliku tubakasaaduste kaupluse müügitaks, mis on jäänud endiseks (Kr. 10.—); see peaks olema aga väiksem kui suurladudel, kus lehttubakat müüakse suurel viisil.

Tubakasaaduste müügitaksu suhtes kaitseväe jne. kogudes ja kodudes pannakse maksma samasugune

kord, nagu see on maksev nendes asutistes alkoholistest jookide müügi alal.

§ 137. Poolaasta ja hooaja eest võetakse müügi-maksu eelmises paragrahvis ettenähtud määrade poolest suuruses.

Poolaastamaksu maksavad ainult need ettevõtted, kes algavad tegevust aasta teisel poolel.

Näeb ette poolaastased maksumäärad senisel ja Alkoholimüügi seaduse eeskujul.

§ 138. Tubakatehas peab maksma vähemalt 24.000 krooni aktsiisimaksu aastas.

Tubakatehas, mis valmistab ainult sigareid ja sigarillosid, või ka sigaritubaka jääkidest valmistatud tubakat, peab maksma vähemalt 2.400 krooni aktsiisimaksu aastas.

Paragrahvi esimene lõige sisaldab muutumatult maksva Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 111 — 1931) § 11 esimese lause eeskirja.

Teine lõige on uus võrreldes seniste seadustega. Selle eeskirjaga luuakse aktsiisimaksu alammäär suhtes sigarivabrikutele soodsam olukord, võimaldades neil teotsemise meie oludes. Teatavasti meie suitsetajaskond tarvitab väga vähe sigareid. Selles olukorras ei ole ühelgi sigarivabrikul võimalik valmistada aasta jooksul 24.000 krooni aktsiisimaksu väärtuses sigareid. Sigarivabrikute olemasolu aga on fiskusele kasulik, kuna see hoiab ära sigarite sisseveo salakaubana. Sigarivabrikuid võib aga säilitada ainult sel puhul, kui seesuguste vabrikute aktsiisimaksu alammäär on madalam tubakavabrikute omast, kes valmistavad ka teisi tubakasaadusi. Neil kaalutlustel on sigarivabrikute aktsiisimaksu alammääraks nähtud ette 2400 krooni aastas, mis vastab umbkaudu meil aastas toodetava 100.000 sigari aktsiisimaksule.

Vt. määr. § 144.

3. ja g u.

Paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber.

§ 139. Paberossi- ja sigaretikestadelt ning sigaretipaberilt võetakse aktsiisimaksu:

- 1) tuhandelt paberossi- ja sigaretikestalt — 80 senti,
- 2) tuhandelt sigaretipaberi lehekeselt — 40 senti.

Sisaldab Aktsiisimaksu määrade seaduse hiljuti maksmahakanud § 7 (RT 65 — 1934) ettenähtud kõrgendatud aktsiisimaksu määrad paberossikestadelt ja sigaretipaberilt.

§ 140. Paberossikestadelt, mille pikkus tubaka sissetoppimiseks määratud osas ületab 5 sentimeetrit, võetakse aktsiisimaksu eelmises (139) paragrahvis ettenähtud määral igalt 5 sentimeetrilt või selle osalt.

Sigaretipaberilt, mille lehekese pind ületab 30 ruutsentimeetrit, võetakse aktsiisimaksu eelmises (139) paragrahvis ettenähtud määral igalt 30 ruutsentimeetrilt või selle osalt.

Sisaldab V. Akts. sead. § 1057⁸ ja 1057¹⁶ vastavad eeskirjad, kusjuures sigaretipaberi lehekeste suurus on jäetud endiseks (vt. Akts. määr. sead. § 7 lit. B (RT 111 — 1931)).

§ 141. Paberossikesta-tehas peab maksma vähemalt 2.400 krooni aktsiisimaksu aastas.

Paragrahv muudab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 111 — 1931) § 12 esimest osa selles, et aktsiisimaksu aastane alammäär on kahekordistatud, põhjusel, et ka aktsiisitariifi määr on hiljuti (RT 65 — 1934) kahekordistatud. Seega jääb alammäära ja kestade arvu vahetend endiseks.

§ 142. Paberossi- ja sigaretikestad, mis valmistatakse tubakatehases ja tarvitatakse sealsamas paberosside või sigarettide valmistamiseks, on aktsiisimaksust vabad.

Samuti vabastatakse § 164 ettenähtud korras aktsiisimaksust paberossikesta-tehases valmistatud kestad, mis on määratud tubakatehasele paberosside valmistamiseks.

Paragrahv sisaldab muutmatult V. Aktsiisiseaduse § 1057² eeskirja, mis senini maksnud.

4. jagu.

Õlu, peenviin ja vein.

§ 143. Müügiks valmistatavalt õllelt võetakse aktsiisimaksu õlle valmistamiseks tarvitataivate linnaste maksustamise teel, kusjuures linnastelt võetakse aktsiisimaksu:

- 1) 47 senti kilogrammilt, kui õlu sisaldab alkoholi kuni 4% mahu järgi,
- 2) 57 senti kilogrammilt, kui õlu sisaldab alkoholi üle 4% mahu järgi.

Eelmise lõike punktides 1 ja 2 ettenähtud õlled peavad müügil üksteisest erineva sordinimetuse poolest.

See paragrahv asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 104 — 1928) § 4 sisuliselt muutmatult.

Teine lõige on uus ja võetud sisse õlle kontrollimise kergendamiseks. Tegelikku olukorda muudatust ei too.

§ 144. Aktsiisimaksu võetakse õlletehases linnaste kaalumiseks maksuametniku poolt ülesseatud automaatkaalude näitamise järgi, § 89 teises lõikes ettenähtud juhul aga kaalumise andmetel.

Maksustamisühikuks on 5 kilogrammi, kusjuures osad alla 5 kilogrammi loetakse täieks 5 kilogrammiks.

§ 145. Aktsiisimaks õlle valmistamiseks tarvitatavelt linnastelt tasutakse enne linnaste jahvatamise algust, jahvatamise päeval jõusolevate maksu määrade järgi.

Õlle maksustamise viisisse nende paragrahvide eeskirjad muudatusi ei too. Maksustamise aluseks jääb endiselt õlle valmistamiseks tarvitataivate linnaste hulk (kaal), kusjuures selle ühikuna jääb püsima, tingituna õllefabrikutes tarvitusel olevate automaatkaalude süsteemist, 5 kilogrammi. Aktsiisimaks tasutakse endiselt ette.

§ 146. Õlletehas peab maksma vähemalt 22.500 krooni, Saare- ja Hiiumaal vähemalt 4.800 krooni aktsiisimaksu aastas.

Asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse § 10 selles osas, mis määrab aktsiisi alammäära igale üksikule õlletehasele. Üldiselt on alammäär jäetud muutmata, kuid Hiiumaa ja Saaremaa kohta on seda määra vähendatud ligi 5-kordselt. Hiiumaa ja Saaremaal praegu õllefabrikut ei ole, kuid enne maailmasõda oli neid seal. Fabrikuõlu veetakse sinna mandrilt, mis seotud suurte veokuludega. Kuna saartel rahvas kehvem, siis ei jõuta osta fabrikuõlut ja rahvas tarvitab pea eranditult koduõlut, mille valmistamine seal eriti levinenud. On leidunud soovijaid sinna õlletehase asutamiseks, kuid kõrge aktsiisialammäär ei võimaldanud seda, sest on karta, et alguses fabrik ei suuda selle piirides õlut turustada.

Nähes ette saarte jaoks väiksema normi, võiks sinna tekkida mõni õllefabrik ja asuda võistlusse koduse õllevalmistamisega, mis pole riigile tululik.

§ 147. Välismaalt sisseveetud õllelt võetakse aktsiisimaksu:

- 1) 10 senti liitrilt, kui õlu sisaldab alkoholi kuni 4% mahu järgi,
- 2) 15 senti liitrilt, kui õlu sisaldab alkoholi üle 4% mahu järgi.

Kui ei ole tehtud kindlaks õlle alkoholi sisaldus, võetakse õllelt aktsiisimaksu eelmise lõike p. 2 ettenähtud määral.

Õlle maksustamiseks on tarvilik teha kindlaks õlles sisalduva linnaseekstrakti täpne hulk, kui maksustada tuleb valmisõlu. See on seotud raskustega. Sellepärast võetakse käesoleva paragrahvi järgi välismaalt sisseveetava õlle aktsiisimaksu aluseks õlle hulk. Seejuures on maksumäärade aluseks võetud § 143 ettenähtud maksumäärad, kusjuures määrad on ümmardatud ülinevas suunas.

Peab tähendama, et õlle sissevedu meil senini ei ole olnud ja arvatavasti ka tulevikus võiks õlle sissevedu sündida vaid erakorralistel juhtudel tähtsusetal hulgal.

§ 148. Peenviinilt võetakse aktsiisimaksu 80 senti liitrilt.

Paragrahv asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 59 — 1931) § 2, jättes maksumäära muutmata. Maksvas seaduses on aktsiisimaks nähtud ette üksikute pudelite liikide mahu järgi. Käesoleva paragrahvi järgi on aktsiisimaks määratud kindlaks ühelt liitrilt, kuna pudelite mahud määratakse määrusega.

§ 149. Peenviinatehas peab maksma vähemalt 12.000 krooni aktsiisimaksu aastas.

Paragrahv sisaldab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 104 — 1928) § 9 esimese lõike eeskirju maksu alammäära suhtes muutmatult.

§ 150. Veinilt võetakse aktsiisimaksu: lihtveinilt 40 senti ja vahuveinilt 60 senti liitrilt.

Sisaldab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 59 — 1931) § 3 eeskirja, jättes muutmata maksumäära, mis nüüd on arvatud liitritl.

§ 151. Veini ülenormi-kaolt võetakse aktsiisimaksu lihtveini jaoks ettenähtud määral.

Asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 59 — 1931) § 3 viimase lõike eeskirja selle muudatusega, et on jäetud ära aktsiisimaksu määr vahuveini kaolt.

Käesolevas paragrahvis on nähtud ette aamides alalhoiditava veini maksuvaba kadu (§ 163 p. 6). Pudelites hoidvalt veinilt käesoleva seaduse järgi maksuvaba kadu ei ole üldse lubatud. Vahuvein valmistatakse harilikult veinist kas süsihapu gaasi juurdelisamise teel pudelitesse või pudelites tekkida lastava järelkäärimise teel; vahuveiniks võib vein muutuda ainult pärast veini pudelitesse valamist, enne seda aga on see lihtvein. Sellepärast ei ole vahuveini kadu aamides alalhoidmisel üldse mõeldav.

§ 152. Veinitehas peab maksma vähemalt 600 krooni aktsiisimaksu aastas.

Maksvates seadustes ei ole veinitehaste kohta määratud aastast aktsiisimaksu alammäära.

Ühtluse loomiseks aktsiisimaksu süsteemis peeti tarvilikuks määrata kindlaks ka veinitehaste kohta aktsiisimaksu alammäär, mille tehas on kohustatud tasuma aasta jooksul. Alammäär on eelnõu järgi õige mõõdukas ja see võimaldab teotseda ka väiksematel tehasel. Ettenähtud alammäär võrdub 1500 liitri lihtveini aktsiisimaksule.

5. jagu.

Presspärm, tuletikud ja bensiin.

§ 153. Presspärmilt võetakse aktsiisimaksu 80 senti kilogrammilt.

Asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 104 — 1928) § 5.

§ 154. Presspärmitehas peab maksma vähemalt 20.000 krooni aktsiisimaksu aastas.

Asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 104 — 1928) § 13 esimese lause muutmatult, s. o. maksu alammäär jääb endiseks.

§ 155. Kodumaal valmistatud tuletikkudelt võetakse aktsiisimaksu ainuõiguse kasutajalt:

1) 120.000 krooni aastas, kui ainuõiguse kasutaja poolt samal aastal siseturule lastavate tuletikkude hulk ei ületa 50.000.000 toosi,

2) 150.000 krooni aastas, kui see ületab 50.000.000, kuid mitte 60.000.000 toosi,

3) 150.000 krooni aastas ja peale selle täiendavalt 4 krooni igalt tuhandelt toosilt, mis ületab 60.000.000 toosi, kui ainuõiguse kasutaja poolt samal aastal siseturule lastavate tuletikkude hulk ületab 60.000.000 toosi.

Aktsiisimaksu arvestamisel loetakse tuhande toosi murdosa terveks tuhandeks toosiks.

§ 156. Kui toos sisaldab üle 75 tuletiku, siis loetakse iga 50 tikku ja seda ületav murdosa täieks toosiks eelmise (155) paragrahvi eeskirja mõttes.

§ 157. Paragrahvis 155 ettenähtud aktsiisimaks tasutakse:

1) 120.000 krooni — iga 10. jaanuariks, 10. aprilliks, 10. juuliks ja 10. oktoobriks võrdsetes osades,

2) aasta lõpuarve tegemisel üle 120.000 krooni maksta tulev osa — hiljemalt järgneva aasta 1. veebruariks.

§ 155—157 sisaldavad sisuliselt muutmatult Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduse (RT 38 —

1928) § 25 ja 26 eeskirju. Nende paragrahvide eeskirjade ületoomine käesolevasse seadusesse toimus kodifikatsioonilistel põhjustel, kuna arvati, et kõik aktsiisimaksudesse puutuvad seadusnormid, eriti maksu-määrad peavad koondatama käesolevasse seadusesse kui tervikusse. Oli ju Aktsiisimaksu seaduse loomisel see põhimõte seaduse kondikavaks.

Ei ole ka erilist tarvidust tuletikkude kohta käivate aktsiisimaksustamise eeskirjade püsimisel Tuletikumonopoli seaduses. Viimane on peamiselt monopoli seadus ja võib säärasena eraldi jääda maksma. Aktsiisimaksusse puutuvate eeskirjade eraldamisega sellest seadusest ja nende kodifitseerimisega Aktsiisimaksu seadusesse nende orgaanilise kuuluvuse järgi ei ole mõeldud muuta mitte üheski osas riigi ja tuletikumonopoli kasutaja vahelisi kohustusi ja õigusi.

§ 158. Välismaalt sisseveetud tuletikkudelt võetakse aktsiisimaksu 0,5 senti toosilt sisaldusega mitte üle 50 tikku.

Toosilt sisaldusega üle 50 tikku võetakse aktsiisimaksu eelmises lõikes ettenähtud määral igalt 50 tikult või selle osalt.

Tuletikkude valmistamise ja müügi seadus jääb maksma ka käesoleva seaduse elluviimisel, mille põhjal ka edaspidi võetakse aktsiisimaksu sisemaal valmistatud tuletikkudelt. Tuletikuseaduse § 21 järgi võib Vabariigi Valitsus lubada tuletikke vedada sisse välismaalt juhul, kui A/S. „E. Tuletikumonopol“ ei suuda mõningatel vältimatutel põhjustel rahuldada siseturu tarvidust. Niisugustel juhtudel võetakse tuletikkudelt aktsiisimaksu eriseaduse järgi, millisena praegu esineb Aktsiisimaksu määrade seaduse (RT 104 — 1928) § 8 lit. B.

Selles paragrahvis toodud eeskiri asendab Aktsiisimaksu määrade seaduse § 8 lit. B eeskirja sisuliselt muutmatult.

§ 159. Paragrahvis 155 ettenähtud aktsiisimaksu ei loeta aktsiisimaksu alammääraks käesoleva seaduse mõttes.

Paragrahv on tarvilik, kuna sisemaal valmistatud tuletikkude aktsiisimaksustamise kord on nähtud ette Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduses, mis on kontsessiooniseadus ja mida ei saa muuta käesolev seadus.

§ 160. Aktsiisimaksu eest varjatud tuletikkudelt võetakse aktsiisimaksu § 158 ettenähtud määral.

Eeskiri on tarvilik maksuvarjamise süütegude korral rahatrahvi arvutamiseks.

§ 161. Bensiinilt võetakse aktsiisimaksu:

1) loomulikust naftast, kivi- või pruunsöest või nende tõrvast valmistatud bensiinilt — 15 senti kilogrammilt;

2) bituumsetest kiltkividest (õlikivist, põlevkivist) valmistatud bensiinilt — 7 senti kilogrammilt.

Käesolev paragrahv asendab väheste redaktsiooni-liste muudatustega senimaksva Bensiinimaksu seaduse (RT 109 — 1931) § 1.

§ 162. Bensiinisegudelt muude ainetega võetakse aktsiisimaksu 15 senti kilogrammilt, kui segus on loomulikust naftast, kivi- või pruunsöest või nende tõrvast valmistatud bensiooni, ning — 7 senti kilogrammilt, kui segus on ainult bituumsetest kiltkividest (õlikivist, põlevkivist) valmistatud bensiin ja õlid.

Paragrahv näeb ette aktsiisimaksu tariifi bensiooni segude jaoks muude ainetega, kui segamine sünnib § 115 ettenähtud tingimustel. Segude jaoks puudus senini tariif, mis tekitas arusaamatusi. Bensiooni segude maksustamisel on võetud aluseks nendes leiduva õli (bensiooni) päritolu, mis tehakse kindlaks samas korras nagu senini.

5. p e a t ü k k.

Maksuvabad juhud.

§ 163. Aktsiisimaksust on vabad maksuesemed:

1) mis on valmistatud väljaspool tehaseid omaks tarvitamiseks;

2) mis on veetud sisse välismaalt reisijate või diplomaatiliste esindajate pagasina omaks tarvitamiseks ja on Tolliseadustiku järgi tollimaksust vabad;

3) mis on veetud välja riigi tollipiiridest määruses ettenähtud korras;

vt. määr. § 81;

4) mis on töötatud ümber teisteks esemeteks;

vt. määr. § 243;

5) mis on hävinenud või hävitatud;

vt. määr. § 115, 116;

6) mis on kadunud aurumise, kõdumise, kokkumõbumise või muul loomulikul teel, määrusega kindlaksmääratud piirides;

vt. määr. § 96, 120, 127, 194, 195, 209, 222, 239;

7) mis on müüdud käesoleva seaduse § 28, Tolliseadustiku või Maksukaristuste seadustiku põhjal toimetatavatel müükidel (enampakkumistel).

Paragrahv näeb ette obligatoorsed (ex lege) maksuvabad juhud.

P. 1 järgi on vabad aktsiisimaksust need maksuesemed, mis valmistatakse kodusel viisil või üldse väljaspool tehaseid enda või oma perekonna tarvitamiseks. See järgneb üldisest aktsiisimaksustamise põhimõttest, mille järgi maksu alla kuuluvad ainult need esemed, mis on määratud turustamiseks, s. o. müügiks. See eeskiri ei muuda maksvaid põhimõtteid ega reegleid.

P. 2 järgi on esemed vabad aktsiisimaksust eelmises punktis toodud põhimõttel, s. o. sellepärast, et need ei ole määratud müügiks ega käibele. Seega on maksuvabal juhul ühtlus tollimaksuga. Ei muuda maksvat korda.

P. 3 sisaldab samuti ainult maksvates aktsiisiseadustes ettenähtud eeskirju.

P. 4 järgneb üldisest põhimõttest, et aktsiisimaksule alluvad ainult tarvituskaubad. Kui aine töötatakse ümber teiseks aineks, siis ei satu ta sellisena turule, vaid muudab oma koosseisu ning on kõlbmatu tarvitamiseks endisel kujul. Näiteks, kui veinist tehakse äädikas, bensiinist asfalklakk, tubakast mingisugune ekstrakt jne., siis on vein, bensiin ja tubakas vaid tooraineks. Kui aga maksuesemest valmistatakse teine maksuese, näiteks ühest veinist teine vein, ühest bensiinist teine bensiin, siis kuulub see ese maksustamisele juba uue eseme näol ning riigil ei ole mõtet seda kahekordselt maksustada.

P. 5 eeskiri on arusaadav, sest, mis on hävinud, ei saa olla ka maksuobjektiks.

P. 6 näeb ette maksuesemete tehastes ettetulevaid ainete loomuliku kadumise juhtusid, mis ka maksva seadusandluse põhjal on olnud vabad maksust teatud piirides.

P. 7 eeskiri on tingitud sellest, et enampakkumise põhimõte, kus esemed sageli tulevad müüa ära alla maksumäära ainult selleks, et nendest lahti saada, ei võimalda igakord nende maksustamist. Pealegi on need erakorralised realiseerimise viisid ja juhud ning tulu nendest läheb konfiskeeritud esemete müügi puhul niigi riigile.

§ 164. Eelmise (163) paragrahvi punktides 3—6 ettenähtud juhtudel vabastatakse maksuesemed aktsiisimaksust määrusega kindlaksmääratud tingimustel ja korras maksudevalitsuse direktori korraldisega.

Määrusega võib nende korraldiste andmise panna ka maksuinspektorile.

See kord on tarvilik selleks, et kindlustada maksust vabastamise käigu seaduspärasust, kuna maksuvalve

alamad organid nende küsimuste otsustamisel võivad olla mitte küllalt kompetentsed ning ipso jure vabastamine maksust võib olla vaieldav.

Vt. määr. § 78, 79, 82—95, 97, 115, 116, 119, 243.

§ 165. Majandusminister võib vabastada aktsiisimaksust bensiini partiides mitte alla 350 kilogrammi korraga ja määrata vabastatava bensiini tarvitamise tingimusi.

Sisaldab senise Bensiinimaksu seaduse § 4 eeskirja selle muudatusega, et on jäetud ära vabastamise otstarbed. Vabastamise otsustamine kuulub endiselt Majandusministrile. Samuti on jäetud ära nõue, et selleks peab olema Kaitse- või Teedeministri soovitus.

Bensiinimaksu seadusega oli bensiinimaksu mõeldud võtta peamiselt nendelt, kes tarvitavad seda maanteedel liiklevate mootorite kütteks, kuna see maks läheb Maanteede seaduse põhjal teedekapitali heaks. Tegelikult on muiks otstarveteks bensiini sellest maksust laialdaselt vabastatud põhjendusega, et muud mootorid ei kuluta maanteid; seda kavatsetakse teha ka tulevikus.

§ 166. Maksudevalitsuse direktor võib vabastada aktsiisimaksust katseks või prooviks äratarvitatud maksuesemeid, kusjuures määrusega võib määrata säärase vabastamise tingimusi.

On nähtud ette otstarbekohasuse mõttes, sest esemed, mis ei lähe käibele, ei kuulu põhimõtteliselt maksu alla. Kuid, et siin igal juhul on vaja kaaluda küsimust asjaolude kohaselt, siis on vabastamine tehtud fakultatiivseks.

§ 167. Määrusega võib nõuda maksustamata maksuesemetelt aktsiisimaksu kindlustamist esemete liiklemise ajaks väljaspool maksuvalve all olevaid tehaseid ja ladusid ning määrata säärase kindlustamise viisi ja korda.

Kindlustuseks võetakse sel puhul Riigi hangete seaduses ettenähtud kindlustusi.

Näeb ette peamiselt senise korra, mis mõnede ainetega aktsiisiseadustes ette nähtud, muutes kindlustamise nõude obligatoorsest fakultatiivseks.

V. Aktsiisimaksu seaduses oli aktsiisimaksu kindlustamise süsteem nähtud ette sunduslikult ja väga laialdaselt. Nii näit. piirituse suhtes § 334, suhkru suhtes § 1000, nahvtasaaduste suhtes § 1017 jne.

Eesti ajal antud eri-aktsiisimaksu-seadused loobusid aga aktsiisimaksu kindlustamisest nähtavasti sel kaalutlusel, et meie riigi piirid on võrdlemisi kitsad ja esemed ei jää harilikult pikaks ajaks teele. Vene ilmariigi piiride hiigla ulatuse juures oli see aga täiesti arusaadav ja ka paratamatu.

Aktsiisimaksu kindlustamine on mõeldav näit. maksustamata maksuesemete liiklemisel, s. o. transporditeerimisel neid valmistanud tehasest või laost ekspordiks kuni piirini või tolliasutiseni, samuti tolliasutisest tehaseeni. Peale selle on kindlustamine veel mõeldav maksustamata esemete liiklemisel ühest tehasest teise, lattu, ümbertöötamiskohta või hävitamis-kohta.

Kuna tehased on maksuvalve all, liiklemisteed ja -abinõud aga seda ei ole, siis satuvad esemed liiklemisajaks maksuvalveta seisukorda ja võivad kergesti aktsiisimaksu eest varjatud saada.

Olgu küll, et Eesti riigi maa-ala on väikene, võib siiski mõningatel juhtudel tarvilikuks osutada aktsiisimaksu kindlustada, milleks käesoleva paragrahviga võimalus on jäetud seda määrusega määrata.

Vt. määr. § 105.

§ 168. Aktsiisimaksust ei või vabastada juba käibele lastud ega maksumärgistatud maksuesemeid.

Samuti ei või vabastada aktsiisimaksust § 163 p. 6 põhjal kadu, mis on tekkinud pakistesse pakitud maksuesemetes.

Näeb ette senimaksnud seisukoha sel alal, olgugi et see senistes seadustes ei ole väljendatud expressis

verbis. Ei ole mingit alust enam esemete tagantjärele aktsiisimaksust vabastamiseks, kui esemed on juba lastud käibe. On ju täiesti loomulik, et igaüks kannab kahju oma asjade hävimise puhul.

Samuti ei või vabastada aktsiisimaksust maksu-märgistatud maksuesemeid, sest maksumärgid on ostedud ja ära tarvitatud, mille tõttu pole alust aktsiisimaksu tagasimaksmiseks.

Paragrahvi 163 p. 6 ettenähtud kadu ei või vabastada pakistes olevatel maksuesemetel, sest säärast kadu ei saa pakistes tavaliselt olla. Pakis (pudel) võib hävida ühes sisuga, mil puhul on tegemist § 163 p. 5 ettenähtud juhuga, ehk pakises võib olla ekse, mille piirid määratakse määrusega.

P. 6 all on mõeldud ikkagi ainult kadu lahtistes või muudes hoiunõudes, s. o. tehastes või ladudes tekkiv kadu.

6. p e a t ü k k.

Maksukohustus ja maksu tasumine.

1. j a g u.

Maksukohustuse tekkimine ja maksu tasumine.

§ 169. Aktsiisimaksu-kohustus maksustamisele kuuluvalt maksuesemelt tekib maksueseme valmimisega või välismaalt sissetoomisega, kui see käesoleva seadusega ei ole määratud teisiti.

Määrusega võib määrata lähemalt, mil juhul maksuesemed loetakse maksukohustuse tekkimise mõttes valminuteks.

Senistes seadustes ei ole aktsiisimaksu kohustuse tekkimise moment mitte expressis verbis väljendatud, vaid seda tuleb järeldada seaduse mõttest. Ka ei ole maksvates seadustes tehtud selget vahet aktsiisimaksu kohustuse ja maksu tasumise kohustuse tekkimise momentide vahel. Nende kahe mõiste eritlemine ja kind-

laksmääramine on aga mitte ainult teoreetilise, vaid ka praktilise tähtsusega, kui tahetakse selget, kõiki maksustamise funktsioone haaravat normistikku. Ja mida suurem selgus valitseb neis sageli väga keerulistes küsimustes, seda parem on seadust täitvail ametnikel ja kodanikel kui ka kohtul.

Sellepärast peetigi tarvilikuks luua § 169 ja 170 eeskirjad, mis näevad ette ühise korra sel alal. On ju täiesti arusaadav, et maksukohustuse tekkimise ja maksu tasumise momendid ei saa igal juhul ühtuda. Tavaliselt järgneb maksu tasumise kohustus maksukohustuse tekkimise momendile, mille vahel võib väga pikk aeg olla, erandjuhtudel aga tekib maksu tasumise kohustus ka enne maksukohustuse tekkimist, koguni enne maksueseme olemasolu, nagu näit. õlle ja maksu aastase alammäära puhul.

Et maksukohustus maksuesemelt tekib eseme valmistamisega või välismaalt sissetoomisega, selles ei ole midagi iseäralikku, sest kui esemed ei ole maksuvabad § 163 põhjal, siis tuleb nende pealt varem või hiljem maks tasuda, mispärast nad kuuluvadki maksuvalve alla ja arvestamisele. Kui maksukohustus ei tekiks juba eseme valmistamisega, siis poleks mõtet ka § 163 eeskirjadel, sest oleks ju mõtetu vabastada maksust esemeid, millelt veel maksukohustus pole tekkinudki. Kui aga maksukohustus ei tekiks eseme valmistamisega, siis ei saaks loogiliselt tehistes kaduma läinud või puuduvatelt maksustamata maksuesemetelt nõuda aktsiisimaksu. Niisugune põhimõte võiks aga saada hädaohtlikuks kogu aktsiisimaksu süsteemile.

Et mõningal juhul vaated selle kohta, millal aine tuleb lugeda täielikult valminuks, võivad tunduvalt lahku minna, ja et ka ekspertide otsused siin igal üksikul juhul võivad olla mitmesugused, siis on hädatarvilik mõnel juhul see kindlaks määrata. Nii näit. võib veini juures vaielda lõpmatuseni selle valmisoleku üle, mis on maitse asi, sest mida kauem vein seisab, seda paremaks ta läheb.

Kuna aga seadus on paindumatu, siis tuleks jätta Majandusministrile võimalus oma määrusega seda reguleerida, milleks ongi nähtud ette § 169 teine lõige.

Vt. määr. § 193, 206, 221, 237.

§ 170. Maksuesemed maksustatakse enne nende käibele laskmist, arvatud välja juhud, mil see käesolevas seaduses on määratud teisiti.

Aktsiisimaksu tasumiseks ei nõuta maksustamisotsust.

Jätab maksuma senise korra eranditega, mis on nähtud ette § 145. Need erandid maksavad ka senini. Aktsiisimaksule alluvuse kohustuse kui ka selle tasumise kohustuse tekkimiseks on ülearune nõuda maksustamisotsust, sest aktsiisimaksu võtmisel maksab teine põhimõte, kui otsemaksude võtmisel. Aktsiisimaksustamisel ei ole tarvis mingisugust maksueseemete hindamist maksuvalve poolt, mille põhjal alles tekiks maksukohustus, vaid aktsiisimaksu kohustus tekib seaduse enese põhjal, niipea kui esemed on ette nähtud olukorras. Aktsiisimaksu alused ja maksustamistoimingud on täiesti objektiivsed, sest on seotud olemasolevate esemetega. Kõik maksust põiklemise juhud on nähtud ette karistusseadustes ning moodustavad süüteod. Seepärast lasub maksustamine siin maksukohuslase kodaniku (vabrikandi) enda peal ja maksuametnikud on rohkem passiivseteks järelevalvajateks politseilikkude funktsioonidega, kes ainult hoiavad ära maksusüütegusid ja võtavad maksukohuslasi vastutusele maksuvarjamise või muude maksustamisele hädaohtlikkude süütegude puhul. Seega ei võta maksuaparaat siin nii aktiivselt maksustamistoimingust osa nagu otsemaksude ja tollide juures. Kuid sellepärast ei ole aktsiisimaksude alal maksuaparaadi vastutus sugugi väiksem ja võim sugugi piiratum kui tollide ja otsemaksude alal, sest ka objektiivse maksustamise juures on maksuvarjamise võimalused suured.

Otsemaksude alal on maksustamine vormiline toiming, sest maksukohustus tekib alles maksualuse tulu ja maksu väljaarvutamise ning määramisega inspektori või maksukomisjoni poolt, milleta ei tekigi maksukohustus; selle maksumääramise vastu võib vaielda erilises protsessikorras. Aktsiisimaksu kui puhtakujulise tarbitusmaksu alal on maksustamine ainult sisuline toiming, sest maksukohustus tekib isendast eseme valmimisega, ning maksukohustuse vastu ei saa üldse vaielda. Aktsiisimaksu kohustuse vastu

võib ainult sel teel vaielda, et jäetakse täitmata seaduse eeskirjad ning lastakse seega end võtta vastutusele kriminaalkorras, või kaevatakse administratiivkohtu korras ametniku korralduse peale, millega see sunnib seadust täitma. Sellest korrast on aga erandeid, mis nähtud ette § 172.

Vt. määr. § 242.

§ 171. Maksuesemed loetakse maksustatuks, kui nendelt on tasutud aktsiisimaks ja nad on lastud käibe maksuametniku juuresolekul või arvestatud sellekohases raamatus või antud üles maksuvalvele.

Maksumärgistamisele kuuluvad maksuesemed loetakse maksustatuks, kui nendelt on tasutud aktsiisimaks ja nad on varustatud vastavate maksumärkidega.

Väljendab ja legaliseerib vaid põhimõtet, mis senini on maksev ja igal juhul mõeldav. Lahendab iga-sugused vaielused ja selgusetu olukorra sel alal.

Vt. määr. § 65.

§. 172. Aktsiisimaks tollipiiridest väljaveetud, ümbertöötatud, hävinud, hävitatud, kadunud või katseks või prooviks äratarvitatud maksuesemetelt, mis ei ole vabastatud aktsiisimaksust § 163—166 põhjal, tasutakse kahe nädala kestel, arvates nende mittevabastamist või maksu tasumist tingiva asjaolu avalikukstuleku või maksu tasumist osutava korraldise või teadaande saamise päevast.

Samal tähtajal ja tingimustel tasutakse aktsiisimaks ka nendel juhtudel, mil maksu tasumise kord ja tähtajad käesolevas seaduses eriti pole nähtud ette.

Näeb ette erakorralise aktsiisimaksu tasumise korra, nimelt kui tuleb tasuda maks mittemaksuvabadel juhtudel või mittevabandatavatel asjaoludel esemetelt,

mis ei ole läinud käbele, kuid mil ei ole tegemist ka süüteoga. Võivad tulla ette juhud, kus maksu tasumine sõltub maksudevalitsuse direktori või maksuinspektori otsusest, nimelt, kui see otsus ei loe esemeid maksuvabadeks. Hariliku maksustamise korra järgi siin ei saa käia, sest esemeid pole enam olemas. Sellepärast näeb seadus ette kindla tähtaja, mille jooksul säärasel juhul maks tuleb tasuda.

Siin tekib maksu tasumise kohustus alles sellekohase otsuse tagajärjel ning sarnaneb osaliselt otse maksude tasumise kohustuse tekkimisele, kuid maksustamise otsuseks Maksustamiskorralduse seaduse mõttes seda siiski lugeda ei saa, sest siin ei otsustata mitte maksu määramist, vaid seda, kas seaduse tingimused on täidetud ja kas esemed on seaduse järgi maksuvabad või mitte.

§ 164 põhjal tehtud otsuse peale on mõeldav edasi-kaebus administratiiv-kohtu korras, sest kriminaaldelikti siin ei ole ning maksukohuslane ei saa end kaitsta muus kui administratiiv-kohtu korras.

§ 173. Maksuesemetelt seaduspäraselt tasutud aktsiisimaks ei kuulu tagasimaksmisele sellepärast, et maks tasuti mittemaksukohuslase poolt. Samuti ei kuulu tagasimaksmisele aktsiisimaks, mis on tasutud aegunud maksunõude rahuldamiseks.

Kui aktsiisimaksu on tasunud üks teise eest, siis ei kuulu see sellepärast tagasimaksmisele, sest maks ei lasu mitte isikul, vaid esemetel.

Teine lõige annab sisulisele maksukohustusele eesõiguse puhtvormilise nõudeõiguse ees.

§ 174. Maksuesemed on nendelt nõutava aktsiisimaksu tasumise kindlustuseks, vaatamata kolmandate isikute õigustele nende esemete peale.

Maksuvõla kindlustamiseks võib maksudevalitsuse direktori korraldisega arestida maksuvõlglastele kuuluvaid maksustamata maksuesemeid.

Majandusminister võib sulgeda maksuesemete tehase kuni aktsiisimaksu võla tasumiseni.

Paragrahv näeb ette administratiivsed sanktsioonid aktsiisimaksu võlglaste tehasepidajate vastu, mis on mõeldud tehasepidaja sundimiseks maksu tasumisele ja maksu kindlustamisele. Kuna siin võib olla tegemist riigile suurte kahjudega, siis on maksude kindlustamiseks vaja kiirelt teotseda. Siin on mõeldud maksu tasumata jätmise juhud, mis võivad tekkida mitte ainult ühenduses maksusüüteoga, vaid ka muudel juhtudel.

§ 175. Tehastele käesoleva seadusega ettenähtud aktsiisimaksu alammäär, mis ei ole tasutud esemete maksustamisega, tasutakse kahes võrdses osas: I poolaasta eest hiljemalt 30. juunil ja II poolaasta eest hiljemalt 31. detsembril.

Poolaasta kestel avatud tehased tasuvad tähendatud alammäära vastavalt tegevuskuudele, arvates selle kuu esimesest päevast, mil tehas alustas tegevust.

Ei muuda põhimõtteliselt maksvat korda, vaid ainult ühtlustab ja üldistab seda korda kõigi maksu-esemete kohta. Aktsiisimaksu aastased alammäärad maksu-esemete tehastele on nähtud ette selleks, et ei asutataks elujõuetuid tehaseid ega võetaks kontsessioone (lubasid) hangeldamise otstarbel. Pealegi on asutud sellega põhimõttele, et üks tehas peaks vähemalt järelevalve kulud katma ja teataval määral esemete toodangust osa võtma.

Iga tehas peab maksma aastas 4. peatükis ettenähtud aktsiisi alammäära summa, kusjuures pool osa tuleb tasuda hiljemalt 30. juunil ja ülejäänud pool osa aasta lõpuks. Kuigi selle alammäära piires ei jõuta saadusi maksustada, tuleb maksu alammäär ikka tasuda.

§ 176. Kui aktsiisimaksu alammäär ei ole tasutud eelmises (175) paragrahvis ettenähtud tähtajaks, kaotab tehasele antud luba maksvuse.

Tähtajaks tasumata aktsiisimaksu alammäära,

mille arvel ei ole saadusi maksustatud, ei nõuta sisse.

Sisaldab senimaksnud eeskirju niisuguste juhtude puhuks (Aktsiisimaksu määrade seaduse § 10, 11, 12, RT 104 — 1928) selle vahega, et ettevõttele antud luba kaotab maksvuse, kuna senini tehas suleti 2 aastaks. Kontsessioonidega hangeldamise ärahoidmiseks, mis siis sünniks, kui luba suletud tehase omanikuile jääks kätte, on otstarbekohasem ka luba ära võtta. See ei tähenda veel, et sama isik 2 aasta möödumisel ei või saada uuesti luba, kuid seadus võimaldab uue loa väljaandmist elujõulisemale ettevõttele, kellest on loota korralikumat töötamist ja aktsiisimaksu tasumist.

Teine lõige väljendab seda, et aktsiisimaksu alam-määra, mis on jäänud tasumata, ei loeta maksuvõlaks ega tagatistrahviks, mis riigi kasuks langeks. Sanktsiooniks alammäära tasumata jätmise eest on kontsessiooni kaotus, mis on juba küllalt mõjuv abinõu. Pealegi oleks põhjendamata maksu sissenõudmine, mille arvel ei olegi valmistatud maksuesemeid.

§ 177. Isikule, kellele antud luba on kaotanud maksvuse eelmise (176) paragrahvi põhjal, ei või anda samasuguse tehase pidamiseks uut luba kahe aasta kestel, arvates loa maksvuse kaotuse päevast.

Sisaldab Aktsiisimaksu määrade seaduse § 10—12 eeskirju, mis samuti näevad ette õiguse kaotuse 2 aasta jooksul pidada tehasi.

§ 178. Kui tehasepidaja poolt esimese poolaasta kestel on tasutud aktsiisimaksu üle alammäära, arvatakse rohkem tasutud maks teise poolaasta alammäära arvele.

Aasta kestel üle alammäära tasutud aktsiisimaksu ei arvata järgneva aasta alammäära arvele.

§ 179. Aasta kestel tasutud aktsiisimaksu alammäära arvel ei anta järgneval aastal maksumärke.

§ 180. Riigi tollipiiridest aasta kestel väljaveetud maksuesemetelt kustutatud aktsiisimaks arvatakse sama aasta aktsiisimaksu alammäära katteks.

§ 178—180 sisaldavad senini maksnud reegleid ja praksist, kohaldades üldkorra kõigi maksuesemete kohta ja väljendades vaid expressis verbis seda, mis senini oli mõtteliselt järeldatav.

§ 181. Aktsiisimaksu tasumise tähtaega ei või pikendada ega ajatada.

Aktsiisimaksu võlga ei või kustutada, arvatud välja juhud, mil maksuvõla sissenõudmine on lootusetu või ei tasu end.

Esimene lõige teeb erandi Maksustamiskorralduse seaduse § 117-st, mille järgi võib pikendada maksuvõla sissenõudmist kuni 5 aastani, kui sissenõudmine võiks hävitada võlgniku majapidamise või viia selle äämissse raskusse, milline paragrahv maksaks ka aktsiisimaksu kohta, kui ei oleks käesoleva paragrahvi erandit.

Seaduse koostamisel leiti, et aktsiisimaksu kui esemetel lasuva kaudse maksu juures säärane pikendamine ei sobi ega ole ka tarvilik, sest aktsiisimaksu esemed peavad saama igal tingimusel maksustatud, kui nad on läinud käibelevõlga või nende puudujäägid on vabastamatud. Maksuvõla pikendamine rikuks aga selle põhimõtte läbiviimist.

Olgu küll, et aktsiisimaksu võlga jäämine ei ole ilma süüteoleta peagu võimalik, on siiski olemas erandid, näit. puudujääkidelt tähtajaks aktsiisimaksu tasumata jätmise, kui need puudujäägid ei ole vabastatud maksust.

MKS § 117 on nähtavasti mõeldud otsemaksudele, kus ta ka peajasjalikult käsitamist leiab. Aktsiisimaksu võlgade pikendamine ei ole Eesti ajal praktikas tarvitusel olnud peale mõnede erandite Vabariigi algaastail tubakatehaste suhtes.

Paragrahvi teine lõige kõrvaldab MKS § 120 tarvitamise, arvatud välja juhul, kui maksuvõla sissenõudmine on lootusetu või ei tasu end kulukuse pä-

rast. Maksuvõla kustutamist sel juhul, kui sissenõudmine hävitaks võlgniku majapidamise või viiks ta majanduslikku kitsikusse, ei peetud aktsiisimaksu suhtes võimalikuks ülalkirjeldatud põhjustel.

2. ja gu.

Maksukohuslane ja selle vastutus.

§ 182. Aktsiisimaksu on kohustatud tasuma:

- 1) tehasesst käibele lastavatelt maksuesemetelt — tehasepidaja,
- 2) mujalt käibele lastavatelt maksuesemetelt — käibelelaskja,
- 3) välismaalt sisseveetavatelt maksuesemetelt — kaubakäsutaja,
- 4) tehases või laos tekkinud maksuesemete puudujääkidelt — tehase- või laopidaja,
- 5) muudel juhtudel — maksuesemete valdaja.

Vt. määr. § 104.

§ 183. Kui maksueseme valmistamisest võtab osa mitu valmistajat järgemööda, siis tasub maksu järgnev valmistaja.

Tehase ülemineku korral uuele pidajale tasub aktsiisimaksu uus pidaja.

Kui aga tehas võõrandati seadusega nõutava loata või registreerimiseta, siis vastutab endine pidaja solidaarselt uue pidajaga aktsiisimaksu tasumise eest.

§ 182 ja 183 eeskirjad määravad kindlaks, kellele lasub aktsiisimaksu tasumise kohustus. Senisesse olukorda tegelikult mingisugust muudatust ei too. Nende eeskirjadega on vaid maksukohusluse mõiste täpsemalt väljendatud, kui senistes seadustes.

§ 184. Maksukohuslase surma või juriidilise isiku likvideerimise korral on nende seaduslikud pärijad, testamendi täitjad ning nende varanduse hooldajad, likvideerijad ja valitsejad kohustatud järelejäanud varandusest tasuma kõigepealt maksuesemetelt nõutava aktsiisimaksu.

Normeerib maksu tasumise kohustust maksukohuslase surma ja juriidilise isiku likvideerimise puhul.

§ 185. Maksukohuslane vabaneb aktsiisimaksu tasumise kohustusest maksuesemetelt, kui maksuesemed temalt riisuti ja neid ei läinud korda saada tagasi.

On loomulik, et maksukohuslane ei saa vastutada maksu eest, kui maksuesemed riisuti temalt tema süüta.

Vt. määr. § 97.

§ 186. Kõik ülesanded, mis käesoleva seadusega või selle põhjal antud määruse või korraldisega on pandud ettevõttele, on kohustatud täitma ettevõtte pidaja.

§ 187. Isikud, kellele on pandud kohustusi, peavad need kohustused täitma isiklikult või laskma täita teisi omal vastutusel ja kulul.

Juriidiliste või teovõimetute isikute kohuste täitmine lasub nende seaduspärastel esindajatel.

§ 186 ja 187 reeglid on püstitatud juriidilise täpsuse ja selguse mõttes.

§ 188. Maksuesemeid valmistava või nendega kaupleva ettevõtte pidaja või selle seaduspärane esindaja võib paragrahvides 186 ja 187 tähendatud ülesannete täitmiseks panna kokkuleppel ettevõtte ju-

hatajale, keda selleks peab kohaseks maksudevalitsuse direktor.

Niisugusel korral läheb vastutus paragrahvides 186 ja 187 tähendatud ülesannete täitmise eest ettevõtte pidajalt üle ettevõtte juhatajale.

Vt. määr. § 130.

§ 189. Maksudevalitsuse direktor võib tühistada oma nõusoleku ettevõtte vastutava juhataja nimetamiseks, kui see on seaduse või määruse eeskirjade täitmisel olnud korratu.

Ärielus juhtub sageli, et ettevõtte pidaja on takistatud isiklikult ettevõtet juhtimast. Niisugustel korradel seatakse ettevõttesse harilikult vastutav juhataja või ärijuht. Eriti tarvilik on see ettevõtetes, kelle pidajaks on juriidiline isik, sest vastasel korral lasub vastutus seaduslike kohuste täitmise eest juriidilise isiku juhatusel täies koosseisus, s. o. igal juhatusliikmel solidaarselt, mis pole otstarbekohane ja on tülikas. Vastutava juhataja või ärijuhi nimetamisel on aga ainult siis mõte, kui selle läbi ettevõtte pidaja saab anda üle temale oma ettevõttega seotud kohused või ülesanded.

Seepärast pole tarvidust ka käesoleva seadusega pealepandud kohustuste juures seda üldiselt praktiseeritavat ja tsiviilseadustega lubatud esindust ja volitust takistada. Et aga tsiviil-volitustega ei saa asendada administratiiv-seadustega kindlaksmääratud isikuid ega üle anda sääraseid kohuseid, siis tuleb see võimalus käesolevas seaduses ette näha. § 188 ja 189 eeskirjad vastavad senini kehtinud õigusele ja praktilisele aktsiisimaksustamise alal, väljendades vaid seda korda selgemalt.

Siinjuures tuleb aga pidada meeles, et nende eeskirjade põhjal ei delegeeru milgi tingimusel maksukohustus kui sarnane, ega ka igal juhul kriminaalvastutus. Viimane on alati ühendatud süüküsimusega ning seotud teo kordasaatjaga, vaatamata sellele, kellel ta teatud organisatsioonis esineb.

§ 188 ettenähtud kohuste delegeerimisega võib aga teatud korradel olla seotud ka kriminaalvastutuse üle-

kanne ettevõtte pidajalt ettevõtte juhatajale, kui teo kordasaatja ei selgu kordasaadetud teost. See võib tulla ette nimelt siis, kui on tegemist passiivse süüteoga, või süüteoaks tunnustatud tegevusetusega, s. o. seadusliku eeskirja või korralduse täitmata jätmisega, tingimusel, et selle eest on Maksukaristuste seadustikus nähtud ette karistus. Niisugusel juhul loetakse süüdlaseks see, kellel lasus kohustus seadusega, määrusega või korraldisega ettekirjutatud toimingut või ülesannet sooritada.

Seega võib § 188 põhjal ainult seaduseeskirjade täitmata jätmise korral kriminaalvastutus üle kanduda teisele isikule.

§ 188 põhjal võib delegeerida küll maksu tasumise toimingut sooritamise, mitte aga maksukohustust ennast, mis lasub alati ettevõtte pidajal. Nii tuleb maksunõue alati esitada ettevõtte pidajale, kuid ei ole võimalu seda teha ka maksukohuslase voliniku või teenija kaudu.

3. jagu.

Maksumärgid.

§ 190. Aktsiisimaksu-märkideks on sellekohased panderollid, margid või templijäljendid, mille liigid ning väljaandmise ja tarvitamise kord määratakse määrusega.

Maksumärgid valmistatakse Majandusministeeriumi korraldusel riigi kulul ja nende eest eritasu ei võeta.

Selle paragrahvi eeskirja järgi ühendatakse kõik märgid, mis aktsiisimaksu tasumise tõenduseks pannakse esemetele või nende ümbrikkudele, „maksumärkide“ mõistes. Maksumärkidena esinevad panderollid, margid ja templijäljendid. Suurema osa maksu-esemete märkimiseks tarvitatakse panderolle; marke tarvitatakse ainult tubakasaaduste märkimiseks, templijäljendeid maksumärkidena praegu üldse ei esine, kuid need võivad tulla tarvitusele tulevikus.

Teise löikega pannakse eranditult kõikide maksu- märkide kohta maksma reegel, et maksumärkide val- mistamise hinda eraldi ei võeta, vaid et see sisaldub juba maksumärgi aktsiisimaksu väärtuses. See ees- kiri toob muudatuse ainult tubakasaaduste maksumär- kide väljaandmise korda, sest teatavasti võetakse iga 100 tubakasaaduste maksumärgi eest 5 senti nende valmistushinda. 1931. a. lõpul maksmapandud uue tubakasaaduste aktsiisitariifi väljatöötamisel kalku- leeriti aktsiisimaksu sisse ka maksumärkide valmis- tushind, nii et riigi tulud selle uuenduse all ei kannata.

Paragrahv asendab sisuliselt V. Akts. sead. § 411 ja 412 pärmi kohta, 1057²⁰ paberossikestade ja siga- retipaberi kohta ning osaliselt Tub. sead. § 61 ja 64 (RT 111 — 1931).

Vt. määr. § 63, 67, 74—76, 140, 141, 143, 160, 197, 208, 227.

§ 191. Maksumärgid antakse välja Eesti Panga osakonnast, tasutud aktsiisimaksu vastu, maksude- valitsuse direktori või viimase volitusel maksuins- pektori sellekohase tunnistuse ettenäitamisel.

Maksvate seaduste järgi antakse maksuesemete tööstustele maksumärgid Eesti Panga osakondadest. Välismaalt sisseveetavate esemete märkimiseks an- takse maksumärgid tolliasutisest, kes need saab Eesti Panga osakonnast avansina.

Maksumärgid antakse käesoleva seaduse põhjal välja samas korras, nagu senini, s. o. tehastele mak- sumärgi osturaamatu ettenäitamisel ja muudele isi- kutele sellekohaste tõenduste põhjal tasutud aktsiisi- maksu piirides.

Eeskiri sisaldab V. Akts. sead. (VSK V. k.) § 411 ja 416 eeskirju pärmi kohta, § 1057²⁴ ja 1057²⁵ pa- berossikestade ja sigaretipaberi kohta ning Tubaka- sead. § 62 (RT 65/66 — 1920) tubakasaaduste kohta.

Vt. määr. § 68—71, 73.

§ 192. Maksumärkide kinnitamine maksueseme- tele peab toimuma niiviisi, et maksueset ei oleks

võimalik võtta välja pakisest ilma viimast või maksumärki vigastamata.

Maksudevalitsuse direktoril on õigus kirjutada ette maksumärkide esemetele kinnitamise lähemat korda ja viisi.

Maksumärkide kinnitamine esemetele toimub maksukohuslase poolt enne maksuesemete väljastamist tehasesst või tolliasutisest, igal juhul aga enne käibele laskmist.

Käesolevasse paragrahvi on võetud üle Tub. sead. (RT 111 — 1931) § 65 esimese lõike eeskiri ja laiendatud seda kõigi maksuesemete peale, mis kuuluvad maksumärkidega varustamisele. See eeskiri seab üles vaid üldise reegli maksumärkide pealekleepimise viisi kohta, kuna üksikasjaliste eeskirjade andmiseks volitab seadus maksudevalitsuse direktorit.

Viimane lõige on võetud sisse lahkarvamuste ärahoidmiseks.

Vt. määr. § 64.

§ 193. Maksudevalitsuse direktor võib üksikutel juhtudel vabastada pakkimisest ja maksumärgistamisest maksuesemeid, mis ei lähe müügile.

Selle paragrahviga kavatsetakse võimaldada üksikutel juhtudel maksudevalitsuse direktori vastava loaga esemeid lasta välja maksumärkidega varustamatult, kui need esemed ei lähe müügile. Aktsiisimaks neilt esemeilt tasutakse harilikus korras. Need juhud esineksid aga väga harva, peamiselt ainult enampakkumisel omandatud esemete juures. See eeskiri on suureks kergenduseks kodanikele, kes esemeid ostavad omaks tarvitamiseks.

§ 194. Maksumärgid esemetel peavad olema terved ja rikkumata ning vastama maksueseme liigile, sordile ja pakise sisaldusele.

Maksumärk loetakse vigastatuks, kui vigastus on

säärane, et maksueset võib võtta välja pakisest, ilma et oleks tarvis maksumärki veel vigastada.

Maksumärk loetakse rikutuks, kui selle olulised pealkirjad on rikutud niivõrd, et neid on võimatu eritleda.

Maksumärk loetakse ebavastavaks, kui see on kinnitatud säärasele maksuesemele või selle pakisele, mille jaoks see ei ole määratud.

Paragrahv sisaldab selgitavaid eeskirju Maksukaristuste seadustikus ettetulevate mõistete ja oskussõnade kohta. Seesuguste eeskirjade puudumine maksvas aktsiisiseaduses on mõnel korral tekitanud raskesti, mis ei ole kujunenud ülepääsematuiks vaid tänu pikaajalisele end. Vene riigi kohtupraktisele aktsiisiseaduste tõlgendamisel.

Vt. määr. § 141, 160, 197, 208, 227.

§ 195. Maksudevalitsuse direktor võib lubada vahetada uute vastu õnnetusjuhu läbi rikutud maksumärke.

See eeskiri on võrreldes maksvate seadustega uus. Maksvate seaduste järgi ei vahetata ümber uute vastu tarvitajate käes rikkiläänud maksumärke. Praktikas on vahetatud ümber ainult trükkimisel rikutud või ebavastavad maksumärgid, mis eksikombel on antud välja Eesti Panga osakonnast.

Käesoleva paragrahvi järgi laiendatakse maksumärkide ümbervahetamise võimalus ka nendele juhtudele, kui maksumärgid on rikutud tööstuses ja muutunud kõlbmatuks pakistele kleepimiseks.

§ 196. Keelatakse müüa, anda edasi ja omandada maksumärke väljaspool nende seaduslikku müügi- asutist ning võtta ära maksumärke maksuesemetelt ja nende tühjadelt pakistelt.

Erandit võib teha maksudevalitsuse direktor.

Maksumärke võib omandada ainult Eesti Panga osakondadest (§ 191), kusjuures neid võib tarvitada ainult see tööstus või isik, kellele need on antud välja. Teistele isikutele omavolilist maksumärkide edasiandmist ei või lubada sellepärast, et esemete valmistamine võib sündida ainult seaduslikkudes ettevõtetes. Maksumärkide omavolilise edasiandmise võimaldamisega saaksid aga ka salajased valmistajad oma saadused varustada maksumärkidega, mille tagajärjel oleks raskendatud salavalmistamise vastu võitlemine. Ka raskendaks seesuguse teguviisi võimaldamine tunduvalt seaduspärase maksustamise kontrolli.

Ka maksvate seaduste põhjal on keelatud panderollide omandamine väljaspool nende seaduslikku müügiasutist, nende edasiandmine ja müümine (V. Akts. sead. § 1093, 1270¹⁰ ja Tubakamaksu sead. § 116 p. 2).

Erandina võib seda lubada maksudevalitsuse direktor, kui selleks praksises tarvidus peaks tekkima, mis ei ole hädaohtlik fiskusele.

§ 197. Keelatakse tarvitada uuesti ja hoida maksueseme tehases ja müügikohas kord juba tarvitatud maksumärke.

Maksumärk loetakse kord juba tarvitatuks, kui see on olnud juba käibelõlnud maksuesemel.

Väljendab keelueeskirjana seda, mis on karistatav Maksukaristuste seadustiku järgi. Teine lõige selgitab „kord juba tarvitatud maksumärgi“ mõistet.

§ 198. Keelatakse kinnitada käibele lastavatele maksuesemetele riigi maksumärkidele sarnanevaid märke, etikette või panderolle, mis ei ole maksumärgid.

Keeld on tarvilik eksituste ärahoidmiseks, mis võiksid tekkida säärase märkide äratundmises ja eritlemises maksumärkidest.

7. p e a t ü k k.

Maksuvalve.

§ 199. Kõik kohad, kus valmistatakse, pakitakse, maksumärgistatakse, müüakse või hoitakse müügiks maksuesemeid, või kus hoitakse maksustamisele kuuluvaid, kuid maksustamata maksuesemeid, samuti niisuguste kohtadega ühendatud paigad alluvad maksuvalvele, mida teostavad määruses ettenähtud maksuametnikud Majandusministri või maksudevalitsuse direktori juhendites ettenähtud korras.

Samuti alluvad maksuvalvele maksuesemete tehastega ühes majas või hoovis või tehase piirkonnas asuvad elukorterid ja muud ruumid.

Vt. määr. § 106, 107, 109, 111, 158, 170, 219.

§ 200. Politsei abistab maksuametnikke maksuvalve teostamisel Majandusministri poolt kokkuleppel Siseministriga antud juhendite järgi.

Kaitseväge võimudele alluvates ettevõtetes maksuvalve teostamise viisi ja korra määrab Majandusminister kokkuleppel Kaitseministriga.

§ 201. Maksuvalve ametnikkudel on õigus takistamatult pääseda kõigisse valvele alluvatesse kohtadesse ja paikadesse, toimetada seal ruumide ja kinniste hoiupaikade, neis leiduvate esemete ning maksuesemete arvestamiseks peetavate raamatute vaatlust ja tarbe korral võtta proove maksuesemetest.

Vt. määr. § 109, 111, 179, 231.

§ 202. Maksuvalve ametnikkudel on valve teostamiseks õigus nõuda sissepääsu valvealustesse te-

hastesse igal ajal, kauplemiskohtadesse aga sel ajal, mil seal kaubeldakse, igal juhul aga kella 7 kuni kella 19.

Muudel juhtudel võib sissepääsu nõuda ainult süütegude jälitamiseks vastavates seadustes ettenähtud korras.

§ 203. Maksuvalvele alluvate ettevõtete pidajad on kohustatud näitama ette maksuvalve ametnikkudele nende nõudel kõik valvele alluvad ruumid, kohad ja esemed ning avama kinnised hoiupaigad.

Kui maksuvalve ametniku nõudel kinniseid hoiupaiku ei avata, siis on tal õigus neid ise avada või lasta avada.

§ 204. Füüsiline töö, mis tarvilik maksuvalve teostamiseks, tehakse ettevõtte pidaja või esemete valdaja kulul.

Kui ettevõtte pidaja või esemete valdaja keeldub tarviliku füüsilise töö täitmisest, siis on maksuvalve ametnikul õigus nende kulul selleks palgata töölisi.

§ 205. Maksudevalitsuse direktoril on tarbe korral õigus määrata tehasesse valve teostamiseks alalisi maksuametnikke ja nõuda tehasepidajalt väljaspool linnu asuvate tehaste juures ametnikele tasuta eluruumi ühes tarviliku mööbli, kütte ja valgustusega.

Samuti on maksudevalitsuse direktoril õigus nõuda tehastes maksuametniku jaoks eraldatud tööruume ühes tarviliku mööbli, kütte ja valgustusega.

§ 199—205 näevad ette sisuliselt senini maksnuõ põhimõtteid ja praksist. Kõik need õigused on tagajärjerikka maksuvalve teostamiseks tarvilikud, asendades V. Akts. sead. § 26—37 ja 102—107 eeskirju.

Vt. määr. § 16, 236.

§ 206. Kõik korraldised ja otsused käesoleva seaduse rakendamisel teeb maksudevalitsuse direktor, kuivõrd selleks ei ole volitatud seaduste, määruste või juhendite põhjal muud ametikohad või ametisikud.

Kuna Maksustamiskorralduse seaduse järgi maksustamisega seotud otsused ja korraldised tehakse peamiselt maksuinspektorite ja nende abide poolt, ehk jälle maksukomisjonide või -komiteede poolt, siis selle vastu kõik korraldised ja otsused aktsiisimaksustamisel tehakse maksudevalitsuse direktori poolt. Viimane võib aga oma juhenditega teatud korraldiste tegemise panna alluvate ametnikkude, nagu aktsiisiasjade juhataja, maksuinspektorite, nende abide või maksukontrolöride peale. Senises praksises ongi nii välja kujunenud, et maksuinspektorid, nende abid ja kontrolörid teevad vähemaid korraldise aktsiisiseaduste rakendamiseks kohtadel, s. o. tehastes ja kauplustes, kuna tähtsamaid korraldise ja otsuseid nende korraldiste vastu tõstetud vastulausete või protestide kohta teeb maksudevalitsuse direktor.

See lahkumine otsemaksude süsteemist on tingitud sellest, et aktsiisi alal maksustamist selle sõna kitsamas mõttes ei olegi, vaid aktsiisimaks tasutakse maksukohuslase poolt puht-objektiivsete toimingute, nagu esemete panderollimise ja arvestamise teel.

Seepärast puuduvad aktsiisi alal kõik need rohkearvulised maksustamistoimingud, nagu seda on maksumääramine otsemaksude alal, kuna kõik on reguleeritav administratiivsete korraldustega. Korraldised peavad olema võimalikult ühtlased terve riigi kohta, mida aga ei saavutata, kui nende tegemine usaldada maksuinspektorite kätte. Neil põhjusil osutub otstarbekohasemaks ja fiskusele kasulikumaks jääda aktsiisimaksustamise alal korra juurde, nagu see nähtud ette käesolevas paragrahvis, mis on maksunud praksises ka senini aktsiisimaksustamise alal nii Eesti Vabariigi kui Vene ajal (vt. V. Akts. sead. § 26 ja 41—58).

Neil põhjusil ei ole aktsiisimaksustamisele kohaldatav MKS § 18—25 ja 64—105 ettenähtud protsessi- või vaidekord ega kaebeasutised (komisjonid ja

komiteed). Selleks ei oleks ka mingit tarvidust, kui pidada silmas seda, mis toodud käesolevas ja § 170 ja 171 seletustes. Maksukohuslasele on kriminaalkohtuliku kaitse kõrval antud harilik administratiivkohtu kaitse Adm.-kohtu korra seaduses ettenähtud alustel ja korras, nagu see on ka senini.

§ 165 ja 166 ettenähtud otsused ei ole puhtkuju- lised maksustamisotsused MKS mõttes ning nende väikesearvuliste otsuste pärast ei ole mõtet kohaldada MKS ettenähtud kaebekorda ja rikkuda seega kaebe- korra ühtlust aktsiisi alal.

Vt. määr. § 108.

8. p e a t ü k k.

Seaduse elluviimine.

§ 207. Täiendavalt käesolevale seadusele maksa- vad aktsiisimaksustamise kohta Maksustamiskorral- duse seaduse kohaldatavad eeskirjad.

Maksustamiskorralduse seadus jääb käesoleva sea- duse suhtes üldseaduseks niivõrd, kuivõrd see puudu- tab maksustamise korraldamist. Silmas pidades aga, et MKS maksab niivõrd, kuivõrd eriseadused ei tee sellest erandeid (MKS § 162), ja et käeolev seadus on MKS suhtes eriseadus, siis tuleb aktsiisimaksusta- misel käia käesoleva seaduse järgi. MKS-st maksa- vad järelikult ainult need normid, mis käesoleva seadusega ei ole muudetud ega ole viimasega vastu- olus; seda muidugi niivõrd, kuivõrd need oma sisult ja mõttelt on üldse kohaldatavad aktsiisimaksusta- mise suhtes.

Ülemalöeldu põhjal tuleb lugeda aktsiisimaksusta- mise suhtes maksvateks ja kohaldatavateks MKS § 1—3, 5, 31—33, 37—41, 51, 63, 108—123, 150—158 ja 162 eeskirjad.

§ 208. Käesolevas seaduses ettenähtud määruste andmine kuulub Majandusministrile, välja arvatud üksikutes eeskirjades määratud erandid.

Käesolev seadus jätab palju lahendada ja normeerida määrustega. Määruste all on mõeldud Majandusministri määrused nagu seninigi. Redaktsiooni lihtsustamise mõttes on sõnade „Majandusministri määrus“ asemel igalpool tekstis tarvitatud vaid sõna „määrus“.

II.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. veebruaril 1935.

Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse:

1) Aktsiisimaksu seaduse (VSK V k.) § 20—23, 26—39, 90—107, 111—114, 116, 118, 120—130¹, 132, 190—199, 202, 239, 284—295, 348—389, 406—421, 496—506, 508, 509, 719—723, 946—1057³⁴ ühes kõigi lisadega ning kodifitseeritud või kodifitseerimata muudatuste ja täiendustega;

2) Seadus pärimi kohta (RT 16—1919);

3) Määrus mõnesuguste aktsiisiseaduste muutmise, täiendamise ja ärakaotamise kohta (RT 53/54—1920);

4) Tubakamaksu seadus (RT 65/66—1920, 59 ja 111—1931 ning 65—1934);

5) Seadus marja- ja puuviljaveinide valmistamise ja müügi kohta (RT 145/146—1920);

6) Seadus õlle valmistamise ja müügi kohta (RT 27—1921);

7) Seadus mõnede aktsiisimaksude kergenduste kohta (RT 61—1921);

8) Seadus napside ja likööride valmistamise ja müügi kohta (RT 81—1921 ja 150—1923);

9) Patendimaksu tariifi (RT 115—1927, 112—1931 ja 65—1934) lit. B. X ja XI osad;

10) Tulitikkude valmistamise ja müügi seaduse (RT 38—1928) § 25—40;

11) Aktsiisimaksu määrade seadus (RT 104—1928, 59 ja 111—1931 ning 65—1934);

12) Bensiinimaksu seadus (RT 3—1929 ja 109—1931).

Et käesolev Aktsiisimaksu seadus on seotud Maksukaristuste seadustikuga, kus leiduvad selle seaduse sanktsioonid, ja et Maksukaristuste seadustik hakkab maksuma 1. veebruaril 1935, siis peab ka käesolev seadus hakkama maksuma samal tähtajal.

II osa teises lõikes on loetletud senimaksnud aktsiisimaksu seadused, mis käesoleva seadusega asendatakse ja seepärast kaotatakse. Kõik kaotatavate seaduste eeskirjad on sisuliselt läinud üle, redaktsiooniliselt muudetult ja üldistatult, käesolevasse seadusesse. Mis aga ei ole läinud üle, need on kas ülearused või vastuvõtmatud, millised on otsustatud kaotada.

Vene Aktsiisimaksu seadusest (VSK V k.) kaotatakse kõik puhtakujulised aktsiisimaksusse puutuvad ja käesoleva seadusega asendatavad eeskirjad, mis senini veel maksnud, samuti ka need, milliseid Eesti Vabariigi kestusel ei ole kohaldatud ja mille maksvus vaieldav, või mis küll vormilikult ei ole kaotatud, kuid oma maksvuse on kaotanud sisu järgi.

Maksuma on jäetud V. Aktsiisimaksu seadusest piiritusmonopolisse puutuvad eeskirjad kuni uue piiritusmonopoli seaduse andmiseni.

V. Aktsiisimaksu seaduse senini maksvad karistus- ja protsessieeskirjad on käesoleva seadusega jäetud puutumata, kuna need kaotatakse Maksukaristuste seadustiku maksmapanemise seadusega.

Ühes V. Aktsiisimaksu seaduse kaotatavate eeskirjadega, mis sisalduvad VSK V köites, 1912. a. väljaandes, kaotatakse ka kõik nende lisad, samuti kõik nende kodifitseeritud või kodifitseerimata muudatused ja täiendused, mis ilmunud kuni Eesti Vabariigi alguseni Vene seadusallikais. Viimaste loendamisest on loobutud nende laiulipillatud ja kodifitseerimata oleku pärast, millest suurema osa maksvus on vaieldav, kuna neid ei ole Eesti ajal käsitatud.

III.

Käesolev osa sisaldab Aktsiisimaksu seaduse maksmapanekust tingitud ülemineku eeskirju.

1. Kõigile paberossikesta-, pärmi- ja bensiinitehastele, mis seatud korras avatud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, antakse teotsemiseks load sama seaduse maksmahakkamise päevaks tingimusteta.

Paberossikesta-, pärmi- ja bensiinitehastel senimaksvate seaduste järgi ei olnud nõutav luba. Käesoleva seaduse § 11 põhjal on aga ka nendel kui aktsiisimaksu esemeid tootvatel tehastel nõutav luba. Uue Aktsiisimaksu seadusega ei või aga neid tehaseid panna halvemasse seisukorda kui teisi, mispärast tuleks neile load välja anda obligatoorselt seaduse põhjal, seda mitte jättes fakultatiivseks.

2. Enne käesoleva seaduse maksmahakkamist seatud korras avatud tehased, mille ruumid vastavad senimaksnud seaduste nõuetele, kuid ei vasta käesoleva seaduse nõuetele, võivad teotseda nendes ruumides 2 aasta kestel, arvates käesoleva seaduse maksmahakkamise päevast.

Sellega on võimaldatud tehastel ilma suuremate kahjudeta aeglaselt uuendada oma ruume, kui need ei vasta käesoleva seaduse nõuetele.

3. Käesoleva seaduse § 36 ei maksa maksuesemete kohta, mis on lastud käibele enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, ja nendele maksuesemetele kohaldatakse vana seaduse vastavaid eeskirju.

Tehased, kellel on tagavaras pakiseid pealkirjadega, mis ei vasta käesoleva seaduse § 36 eeskirjadele, võivad tarvitada neid pakiseid sama seaduse eeskirjade kohaldamisega veel kolme kuu kestel pärast käesoleva seaduse maksmahakkamist.

On loomulik, et ei saa nõuda uut pakkimisviisi esemete kohta, mis pakitud vana seaduse maksvuse

ajal ja vana seaduse kohaselt. Samuti on antud aega vanade pakiste tagavarade realiseerimiseks.

4. Tubakakasvatatajad, kellel käesoleva seaduse maksmahakkamise päevaks on tagavaras Eestis kasvatatud tubakat või selle saadusi üle 100 taimele vastava hulga iseseisva majapidamise kohta, on kohustatud 100 taimete ületava hulga hiljemalt 1. juuliks 1935 andma üle sama seaduse § 51 ettenähtud asutistele või maksu- või politseiametniku juuresolekul hävitama.

Selleks tähtajaks üleandmata ja hävitamata tubakas konfiskeeritakse käesoleva seaduse § 51 korras.

Kuna käesoleva seaduse § 48 põhjal on keelatud omada ja hoida omakasvatatud tubakat üle 100 taimete vastava hulga iseseisva majapidamise kohta, senini aga võis omada seda piiramatul hulgal, siis tuleb näha ette kord, kuidas toimida käesoleva seaduse maksmahakkamise ajaks järeleoleva ja 100 taimete ületava tubakaga.

5. Kõik, kellel käesoleva seaduse maksmahakkamise päevaks on tagavaras veini maksumärgita või vigastatud või rikunud maksumärgiga nõudes üle 150 liitri iseseisva majapidamise kohta, on kohustatud oma veini tagavarad registreerima kohalikele maksuinspektorile 1 kuu kestel ning võivad neid hoida ja tarvitada ühe aasta jooksul, arvates käesoleva seaduse maksmahakkamise päevast.

Pärast seda tähtaega leitud samuti tähtajaks registreerimata vein, mis ületab eelmises lõikes ettenähtud hulga, konfiskeeritakse maksudevalitsuse direktori korraldusel.

Kuna käesoleva seaduse põhjal on keelatud omada ja hoida maksustamata veini kodus üle 150 liitri iseseisva majapidamise kohta, senini aga võis omada seda piiramatul hulgal, siis tuleb näha ette kord, kuidas toimida käesoleva seaduse maksmahakkamise ajaks järeleoleva ja 150 liitr. ületava veini hulga.

6. Tehastes valmistatavate paberosside suuotsa pikkus ei või ületada 40 millimeetrit kuni 1. maini 1935.

Sellega antakse tubakatööstusele aega kahjudeta minna üle pikematele paberossi suuotsadele, kuna liig kiirel üleminekul tööstusel palju lühikese suuotsaga paberosse turul müümata jääb ja seega tööstusele suurte kahjudega seotud oleks.

7. Patendimaksu seaduse (RT 115—1927, 112—1931 ja 65—1934) põhjal 1935. aastaks antud tubakapatendid loetakse müügitmaksu tähtedeks käesoleva seaduse mõttes ning nende vastu tasutud patendimaks — müügitmaksuks.

Käesoleva seaduse maksmahakkamise ajaks on suurem osa tubakamüüjaid juba omandanud tubakapatendid 1935. a. peale. Kuna aga käesoleva seadusega patendimaks on nimetatud ümber müügitmaksuks, muutmata kauplustele maksumäära, siis tuleb kahekordse maksumise vältimiseks patendid lugeda müügitmaksutähtedeks, samuti ka tasutud patendimaks müügitmaksuks.

IV.

Eesti kultuurkapitali seaduse (RT 27/28—1925) § 5 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 5. Käibele lastavatelt aktsiisimaksu alla kuuluvatelt tubakasaadustelt võetakse kultuurkapitali maksu 2% aktsiisimaksust.

Kultuurkapitali maks tasutakse ühes aktsiisimaksuga ja selle maksu võtmise kohta kohaldatakse aktsiisimaksu kohta käivaid seadusi.

Kuna tubakasaadustelt võetakse ka kultuurkapitali maksu, sellekohane eeskiri algupäraliselt sisaldus Eesti Kultuurkapitali seaduse § 5-as, sealt aga muudetult võeti Aktsiisimaksu määrade seadusesse (RT 111 — 1931), siis tuleb vastav eeskiri endiselt näha ette Kultuurkapitali seaduses, kus ka ta õige koht on.

Kultuurkapitali maksu määr on jäetud muutmata.

V.

Aktsiisimaksu seadust (VSK V k.) täiendatakse § 322¹ järgmises redaktsioonis:

§ 322¹. Piirituses ja viinas sisalduvalt alkoholilt võetakse aktsiisimaksu Kr. 4.— liitrilt.

Senimaksva Aktsiisimaksu määrade seaduse § 1 järgi on aktsiisimaks piirituses ja viinas sisalduvalt alkoholilt 50 senti kraadilt. Käesoleva seaduse mahakkamisega kaotab Aktsiisimaksu määrade seadus maksvuse. Kuna ka uus Piiritusmonopoli seadus veel nii pea ei hakka maksma, siis tuleb seniks aktsiisimaks piiritusele näha ette osaliselt maksma jätvas end. Vene Aktsiisimaksu seaduses.

Kaalu- ja mõõduseaduse põhjal ning Vabariigi Valitsuse määruse (RT 53 — 1932, art. 466) kohaselt on alkoholi arvestamise üksuseks võetud vene kraadi asemel liiter. Et 1 liiter võrdub 8,13 kraadile, siis tuleks aktsiisimaksu 1 liitrilt ($8,13 \times 50$) Kr. 4,065. Et sarnane arv arvepidamist raskendab, tuleks see ümarada ja aktsiisimaksuks määrata Kr. 4.— liitrilt. Piirituse ega viina hinnale see muudatus ei mõju, kuna aktsiisimaksu piirituselt võetakse ainult sel puhul, kui piiritust on varjatud riigimonopoli eest või on ülemäära kaod vabrikutes.

Aktiisimaksu määrus.

Antud Majandusministri poolt Aktiisimaksu seaduse (RT 7 — 1935) § 208 alusel 1. veebruaril 1935.

Avaldatud RT 10 — 1935.

1.

Aktiisimaksundusõiguslikud normid erinevad oma konstruktsioonilt ja elluviimise viisilt teiste maksude seaduslikest normidest selle poolest, et suur osa neist leiab väljendust administratiiv-määruse kujul. See on kujunenud nii ajalooliselt ja mitte ainult meil endise Vene riigi pärandusena, vaid ka teistes Euroopa riikides, kelle kaudsete maksude õigussüsteem sarnaneb meie omaga.

Aktiisimaksunduse positiivõiguse iseloom tingib ise säärase süsteemi. Kui otsemaksude, tollide ja lõivude alal maksustamise olulisem toiming seisab nn. „maksustamisotsuses“ ehk maksuinspektori hindamises ja tegevuses, siis aktiisimaksu alal, kus puudub säärane „maksustamine“ sõna kitsamas mõttes ja järelikult ka „maksustamisotsused“, maksustamise (sõna laiemas mõttes) olulisem toiming seisab maksukohuslasele säärase objektiivse olukorra loomises, mis tagavad aktiisimaksuesemete seadusepärase maksustamise.

On arusaadav, et säärane riigifiskusele kasulik ja tarvilik väline olukord on võimalik vaid maksukohuslase vabakapitalistliku ja tsivilistliku toimimise kitsendamise näol kohustuste ja keeldumuste kujul. Kus aga riigil tuleb end segada eramajanduse piasjasjadesse, ja piasjasjade reguleerimine on riigile õiglase maksus-

tamise kindlustamiseks aktsiisimaksu juures paratamatu, seal osutuvad ka vastavad õigusnormid konkreetseteks ja kasuistlikeks.

Kuna majanduselu konkreetset avaldusvormid on aja kestel tihti väga ebapüsivad, siis tingib see omakord jälle seda ala korraldavate õigusnormide muutmise, et ei tekiks normistikus auke, mille kaudu maksukohuslane võiks maksustamisest mööda hiilida.

Arvesse võttes seda ebapüsivust ning paljude õigusnormide piasiasjalikku ja puhtmenetluslikku iseloomu, osutub otstarbekohasemaks aktsiisimaksundusõiguslikud normid jaotada kahe legislatiivakti kategooria vahel materiaalses mõttes, kusjuures tähtsamad, aluslikumad ja püsivamad neist oleksid väljendatud seaduse, vähem tähtsad, üksikasjalikumad ja ebapüsivad — määruse normis.

Selle põhimõtte kohaselt on koostatud ja kujundatud ka uus aktsiisimaksu normistik, mis koosneb Aktsiisimaksu seadusest ja selle piirides antavatest määrustest. Need määrused on ajalooliselt nii Eesti Vabariigi kui ka Vene ajal antud Raha-, resp. Majandusministri poolt, samuti ka teistes Euroopa riikides. Seepärast kooskõlas meie Põhiseadusega kuulub Riigivanema poolt dekreedina antud uue Aktsiisimaksu seaduse § 208 järgi nende määruste andmine Majandusministrile.

Seesuguste määruste all tuleb sama paragrahvi põhjal aga mõista määrusi, mis Aktsiisimaksu seaduses on nähtud ette, ehk teiste sõnadega, määrusi, mille andmiseks on olemas seaduslik volitus. Vastavalt sellele õiguspõhimõttele ja õigusliku riigi põhi-
alustele on käesoleva määruse koostamisel arvestatud, et igal määruseeskirjal oleks seaduslik alus, ehk et
määrused vastaksid teoreetiliselt „intra legem“ printsiibile. Seda põhimõtet on juba seaduse koostamisel silmas peetud nii, et võimalikkudel määrustel on omad alused ette nähtud. Ka Maksukaristuste seadustik on neid määrusi arvestanud, nagu selle seadustiku tekstist näha.

Need määruseeskirjad aga, mille andmiseks ei leidu „expressis verbis“ otsest seaduse volitust, põhjenevad kas üldistel valitsemist korraldavatel seadustel või on järeldatavad Aktsiisimaksu seaduse mõttest.

2.

Käesoleva määruse koostamisel on piinlikult silmas peetud, et määrus sisaldaks ainult sääraseid eeskirju, mis sisuliselt tarvilikud ja mida ei ole võimalik viia ellu korraldistega. Kõik, mis kuidagi võis osutada üleauruseks määruse kujul elluviimiseks, nagu eeskirjad, mis nähtud ette Aktsiisimaksu seaduses või järeldatavad seadusest, samuti eeskirjad, mis oma maksvuse ulatuselt ja jõult võivad saada viidud ellu administratiiv-korraldiste näol, on määrusest jäetud välja.

Seejuures on lähtutud põhimõttest, et määruses kui legislatiivaktis materiaalses mõttes oleksid nähtud ette ainult eksternsed normid, s. o. normid, mis maksavad väljaspool maksudevalitsuse organisatsiooni või panevad kodanikele peale kohustusi või kitsendusi. Kõik internsed normid aga, s. o. normid, mis maksavad maksuaparaadi koosseisu suhtes ja reguleerivad vaid maksuametnikkude kohustusi üksikasjaliselt, tuleb näha ette korraldistes kui puhtakujulistes administratiiv-aktides materiaalses mõttes.

Loomulikult peavad need korraldised evima seaduslikku alust seaduse või määruse näol, mille eest Aktsiisimaksu seaduses ja käesolevas määruses on hoolitsetud. Kuid korraldise aktsiisimaksustamise asjus võib ju teha mitte ainult Aktsiisimaksu seaduse, vaid ka teiste üldseaduste põhjal, mis on aluseks iga administratiivvõimu teotsemiseks. Nii näiteks evivad laiaulatuslikku alust selles mõttes Maksustamiskorralduse seaduse § 1, samuti Valitsemise korraldamise seaduse (RT 5 — 1934) § 30 ja 36, maksev end. Vene Ministreeriumide seadus ja teised.

Säärase põhimõtte ja normitehnikaga saavutatakse loogiline ehitus ja tunduv kokkuhoid normistiku tekstis. Oleks asjata koormata seadust normidega, mida võib sama seaduse põhjal lahendada määrusega, samuti määrust eeskirjadega, mida võib lahendada korraldistega. Sellest põhimõttest on käesoleva määruse koostamisel kõvasti peetud kinni ja erandid on tehtud vaid seal, kus see asja tähtsuse või eeskirja jõu vaieldavuse tõttu tarvilikuks osutus.

3.

Nagu Aktsiisimaksu seadus seaduste alal, nii ka käesolev määrus määruste alal likvideerib senise laia-

lipillatud ja äärmiselt kasuistliku olukorra. Kõik need juriidilised, kodifikatsioonilised ja tehnilised puudused, mis olid vanadel aktsiisimaksuseadustel, on ka nende vanade seaduste põhjal antud määrustel. Senini ei olnud määruste koostamisel mingisugust süsteemi ega olnud ka järjekindlalt läbi viidud nende seaduslikule alusele vastavus. Nii mõneski küsimuses pidi määrus seaduse lünki täitma. Senini ei ole aga kunagi määruste vastu vaieldud, vaid neid on täidetud.

Senimaksnud määrused, nagu seadusedki, sisaldasid osalt Eesti, osalt end. Vene allikais, milline olukord ja allikate puudumine tegi nende käsitlemise väga keeruliseks. Paljude veneaegsete määruste suhtes valitses selgusetus selle kohta, kas nendel on määruse jõudu ja kas nad veel maksavad. Tänu Maksudevalitsuse praktilisele, ei ole sel alal ülesaatuid raskusi fiskusele tekkinud.

Järgides Aktsiisimaksu seaduse süsteemi, on ka käesolevas määruses ühtlustatud ja üldistatud määruse sisu kuni viimse võimaluseni, samadel motiividel, mil seda on tehtud seaduses. Võrreldes veneaegsetega on määruse sisu tugevasti kärbitud, kuna kõik ülearune, seadusest otse järeldatav ja korraldiste ning juhenditega lahendatav sellest on jäetud välja kui asjata määrust koormav. Seega on nüüd kogu aktsiisimaksu alal üks seadus ja üks määrus, mis asendab kõik senimaksnud end. Vene ja Eesti ajal antud üksikud määrused ja määruse jõuga juhendid. Võrreldes seniste määrustega tuli käesoleva määruse koostamisel palju neist heita välja ja palju norme luua juurde.

Selle töö tulemusena kujuneb määrus mitte ainult juriidiliselt täielikumaks, vaid ka kergemalt käsiteldavaks võrreldes senistega.

Tulevikus maksaksid aktsiisimaksu alal 3 liiki avalikõiguslikke norme, nimelt: seadus, määrus ja korraldised. Korraldised jagunevad veel juhenditeks ja muudeks korraldisteks, kusjuures juhendid annab tavaliselt Majandusminister, mõnikord ka kokkuleppel teiste ministritega, teatud asjus aga ka maksudevalitsuse direktor. Korraldised aktsiisimaksustamise alal antakse tavaliselt maksudevalitsuse direktori, kui maksutamise juhtija, korraldaja ja järelevalvaja poolt.

I.

1. o s a.

Üldosa.

Üldossa, nagu Aktsiisimaksu seadusegi üldossa, on koondatud eeskirjad, mis üldise iseloomuga ja maksavad kohaldamise korral kõigi aktsiisimaksuesemete kohta.

1. p e a t ü k k.

Maksuesemete tootmine.

1. j a g u.

Tehase sisseseadmine.

§ 1. Sooviavaldus maksuesemete tehase sisseseadmiseks ja pidamiseks antakse kirjalikult maksudevalitsuse direktorile, kes selle oma arvamusega esitab Majandusministrile loa andmise otsustamiseks.

Sooviavaldusele lisatakse juurde politsei tõendussooviavaldaja karistatuse või karistamatuse, kodakondsuse ja vanuse kohta.

Juriidilise isiku soovivaldusele lisatakse juurde väljavõtte peakoosoleku protokollist selle kohta, kes on juhatuse ja nõukogu liikmed.

Alus: sead. § 11, 24.

Paragrahv sisaldab senini maksnud eeskirja, kusjuures uus on 2. ja 3. lõige, mis aga on tarvilikud säärase loa andmisel.

§ 2. Kui tehase jaoks on juba olemas kordaseatud ruumid, siis lisatakse soovivaldusele juurde:

1) tehase ruumide plaan 2 eksemplaris, kus on näidatud, mis otstarbeks igat ruumi kasutatakse,

2) vastava ametiasutise eriluba kavatsetava tööstuse avamiseks või tunnistus ruumide kõlblikkuse üle, kui see on nõutav seaduse või määrusega, ühes ära kirjaga.

Alus: sead. § 11.

P. 1 sisaldab senini maksnud eeskirja. P. 2 all on mõeldud, näit. Majandusministeeriumi Tööstusosakonna luba tööstuse avamiseks Suur-, kesk- ja väiketööstuse seaduse põhjal ja kohaliku omavalitsuse luba või tõendis, et tehas on kõlblik avamiseks, kui see kohaliku omavalitsuse sundmääruse põhjal nõutav.

§ 3. Pärast tehase pidamiseks loa saamist ja tehase sisseseadmist, kuid enne tehases tegevuse alustamist, esitatakse maksudevalitsusele tehase seadeldise kirjeldus.

Alus: sead. § 11.

Sisaldab samuti senini maksnud eeskirja, kusjuures seadeldise all mõistetakse abinõud ja sisseseeded töötamiseks ning esemete valmistamiseks, mis ei ole hoone loomulik päraldis.

§ 4. Tehase ruumid vaadatakse üle maksuinspektori või tema poolt selleks määratud maksuametniku poolt, mille üle koostatakse ülevaatusakt kahes eksemplaris.

Ülevaatusakti põhjal maksudevalitsuse direktor otsustab ruumide kõlblikkuse üle.

Alus: sead. § 11, 21.

§ 5. Kuigi tehase pidamiseks on olemas luba, võib tehase ruumides töötamine alata alles pärast ruumide kõlblikuks tunnustamist maksudevalitsuse direktori poolt.

Alus: sead. § 21.

§ 6. Tehase üksikuid ruume võib kasutada ainult seks otstarbeks, milleks ruum plaanil või kirjelduses ette nähtud.

Maksudevalitsuse direktoril on õigus nõuda, et tehase ruumide aknad varustataks võredega.

Alus: sead. § 22, 32 p. 6.

§ 7. Tehase ümberpaigutamiseks nõusoleku saamiseks esitatakse sellekohane kirjalik sooviavaldus maksudevalitsusele ja täidetakse § 2—5 ettenähtud tingimused.

Alus: sead. § 15.

§ 8. Tehase ruumide sisemise jaotuse muutmiseks nõusoleku saamiseks on tehasepidaja kohustatud esitama maksudevalitsusele vastava kirjelduse. Muudatuse kohta tehakse ruumide plaanil selle kohane tähendus.

Alus: sead. § 22.

§ 9. Tehase üleandmise korral teisele isikule käiakse § 1 järgi.

Alus: sead. § 11, 15.

§ 10. Tehastes asuvate maksuesemete valmistusvahendite, nagu masinate, aparaatide, vaatide ja muude maksudevalitsuse direktori korraldistes loendatud nõude kohta peetakse inventari registrit, kuhu kantakse viivitamata sisse kõik muudatused tehase inventaris. Valmistusvahenditele märgitakse värviga nende järjekorra numbrid inventari registri järgi.

Alus: sead. § 32 p. 5.

§ 11. Muudatustest registreerimisele kuuluva inventari arvus või mahus, samuti ka inventari vahetamisest on tehasepidaja kohustatud teatama koha-

likule maksuinspektorile enne muudatuse või vahetuse teostamist.

Alus: sead. § 32 p. 5.

§ 12. Tehastes ja ladudes peavad neis valmistatavate või hoitavate esemete ja selleks tarvitatavate materjalide kaalumiseks ja mõõtmiseks olema vastavad õõnes- ja raskusmõõdud.

Alus: sead. § 32 p. 7.

§ 13. Tehasel peab sissekäigu kohal olema vastav silt. Tehase pidamise luba pannakse tehases nähtavale kohale üles.

§ 14. Juriidiline isik tehase pidajana on kohustatud teatama kohalikule maksuinspektorile muudatustest juhatuse ja nõukogu koosseisus hiljemalt 7 päeva kestel, arvates muudatuse teostamise päevast.

Alus: sead. § 32 p. 10.

§ 4—14 sisaldavad põhimõtteliselt senini üksikutes aktsiisimaksu seadustes ja määrustes ettenähtud eeskirju.

§ 15. Maksuesemete tehastel peavad olema eraldi ruumid pakkimisabinõude valmistamiseks, kui need valmistatakse koha peal.

Alus: sead. § 22, 32 p. 6.

§ 16. Kui käesoleva määrusega on maksuametniku jaoks nõutav eraldi ruum tehases, siis peab selles ruumis olema tarvilik mööbel, valgustus ja küte tehase poolt.

Alus: sead. § 205.

§ 17. Maksuesemete paigutamine tehastes ja ladudes peab toimuma nii, et nende hulga kindlakstegemine igal ajal oleks kerge.

Poolvabrikadid, maksustamata ja maksustatud maksuesemed hoitakse üksteisest lahusolevates ruumides või paikades.

Tehaste ruumidel ja esemete hoiukohtadel peavad olema vastavad sildid, millel on tähendatud, mis otstarbeks igat ruumi või kohta kasutatakse.

Alus: sead. § 22, 32 p. 1.

§ 15—17 sisaldavad endastmõistetavaid ja käesoleva määruse eriosa vastavatest eeskirjadest järgnevaid nõudeid.

2. j a g u.

Tehase nõustiku mõõtmine.

§ 18. Tehastes maksuesemete või nende poolvabrikaatide valmistamiseks ja hoidmiseks sisseseatud õõnesnõud kuuluvad ametlikule mõõtmisele käesolevas määruses eriti ettenähtud juhtudel, kusjuures mõõtmist toimetatakse maksuametniku juuresolekul.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 19. Eelmises (18) paragrahvis tähendatud nõud kuuluvad übermõõtmisele iga 5 aasta möödumisel, kuid maksuinspektoril on õigus nõuda übermõõtmist ka varem, kui on põhjendatud kahtlus, et nõude mõõddud on muutunud.

Maksudevalitsuse direktor võib pikendada eelmises lõikes ettenähtud tähtaega veel kuni 5 aastani.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 18 ja 19 näevad ette seniseid eeskirju ja prak-sist, kusjuures tähtaeg on ühtlustatud ning jäetud ka võimalus seda pikendada.

§ 20. Tehases geomeetrilisele mõõtmisele kuuluvate nõude mõõtmisel tehakse kõigepealt kindlaks

nõu geomeetiline kuju ja selle sisemised mõõdud ning arvutatakse nõu maht vastavalt selle geomeetrilisele kujule ühe alamaltoodud valemi abil:

- 1) neljakandilised nõud: $\frac{a \cdot b \cdot h}{1000}$, kusjuures a = põhja sisemine pikkus, b = põhja sisemine laius ja h = kõrgus;
- 2) tsilindrilised nõud: $\frac{3,14 \cdot r^2 \cdot h}{1000}$, kusjuures r = sisemine raadius, h = kõrgus;
- 3) ovaalsed nõud: $\frac{3,14 \cdot a \cdot b \cdot h}{1000}$, kusjuures a = sisemise suurtelje poolpikkus, b = sisemise väiketelje poolpikkus, h = kõrgus;
- 4) ümmarguse põhjaga tõmpkoonuse kujulised nõud: $\frac{3,14 \cdot h \cdot (R^2 + Rr + r^2)}{3 \cdot 1000}$, kusjuures R = sisemine suurem raadius, r = sisemine vähem raadius ja h = kõrgus;
- 5) ovaalse põhjaga tõmpkoonuse kujulised nõud: $\frac{3,14 \cdot a \cdot b \cdot h}{1000}$, kusjuures a = alumise ja ülemise suurtelje aritmeetiline keskmine, b = alumise ja ülemise väiketelje aritmeetiline keskmine ja h = kõrgus;
- 6) aamid: $\frac{3,14 \cdot h \cdot (2D^2 + d^2)}{12 \cdot 1000}$, kusjuures D = sisemine kõige suurem diameeter, d = otsa diameeter ja h = pikkus;
- 7) keralõikekujulised nõud (kumerate põhjade mõõtmiseks): $\frac{3,14 \cdot h \cdot (3r^2 + h^2)}{6 \cdot 1000}$, kusjuures r = põhja raadius ja h = kumeruse kõrgus.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 21. Juhul, kui mõõtmisele kuuluv nõu koosneb mitmest geomeetrisest kujust, toimetatakse iga geo-

meetrilise kaju mõõtmist eraldi eelmises paragrahvis tähendatud korras ning liidetakse üksikute geomeetriliste kujude mahud. Liitmisel saadud arv loetakse sel korral nõu mahuks.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 22. Nõu sisemised mõõdud näidatakse sentimeetrites, kusjuures eeltoodud valemeid kasutades saadakse liitrite arv. Liitri murdosad 0,5 kuni 1 loetakse terveks liitriks, kuna murdosa alla 0,5 liitri üldse ei arvestata.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 23. Tehases vedelikuga mõõtmisele kuuluvate nõude mõõtmist toimetatakse tembeldatud mõõtude abil, suurte nõude mõõtmist töö hõlbustamiseks — ka selleks eriliselt ettevalmistatud mõõdunõuga.

Vedelikuga mõõdetavad nõud peavad olema varustatud mõõduskaalaga või -keppiga, millele tehakse märk iga dekaliitri, suuremate nõude juures — iga kahe, viie, kümne või saja dekaliitri, väiksemate nõude juures — iga viie, kahe või ühe liitri sisalduse kohta, kusjuures üksikute märkide vahe peab olema vähemalt 20 millimeetrit.

Mõõduskaala või -kepp varustatakse maksuametniku poolt plõmmi või pitseriga.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 24. Vedelikuna tarvitatakse mõõtmisel puhast vett, kuid võib tarvitada ka vedelainet, mida nõus kavatsetakse valmistada või hoida, kui sellega on mõõtmisel võimalik saavutada samasugust täpsust nagu veega.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 25. Mõõdetud nõule märgitakse õlivärviga selle maht.

Alus: sead. § 32 p. 5.

§ 20—25 sisaldavad end. vene määrustes ettenähtud ja senini maksnud eeskirju õõnesnõude mõõtmise kohta, samuti geomeetriselised valemid mõõtmise ühtluse mõttes. Mõõtmine on tarvilik, sest nende nõudega mõõdetakse maksuesemeid ja nende poolvabrikate.

3. jagu.

Töökavad ja kindlustised.

§ 26. Kui käesoleva määruse põhjal mõnesuguste maksuesemete valmistamiseks tehastes on nõutav töökava, siis koostab selle tehas maksudevalitsuse direktori poolt ettekirjutatud vormis ja esitab hiljemalt 24 tundi enne tööde algust või töökorra muutmist kohalikule maksuinspektorile kinnitamiseks.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 27. Maksuinspektor kinnitab töökava hiljemalt enne tööde algust, kui kavatsatud tööde kord ei ole vastuolus seaduse, määruse või korraldusega ega riigi maksustamise huviga.

Kinnitatud töökava pannakse tehases nähtavale kohale üles ja tehases töötamisel või tegutsemisel on keelatud kalduda kõrvale töökavas ettenähtud tööde korrast.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 26 ja 27 sisaldavad seniseid põhimõtteid ja eeskirju, kusjuures on ette nähtud ka tähtajad.

§ 28. Kui tehases juhuslikult on kaldunud või ollakse sunnitud kalduma kõrvale töökavas ettenähtud tööde korrast, siis peab tehasepidaja sellest viivitamata, kuid hiljemalt 24 tunni kestel teatama kohalikule maksuinspektorile või tehases valvet teostavale maksuametnikule ja tegema arveraamatusse vastava märkuse.

Alus: sead. § 32 p. 10.

Säärast eeskirja küll expressis verbis senini maksnud seadustes ja määrustes ei ole, kuid see kohustus järgneb juba töökava mõttest. Töökaval poleks ju mingisugust tähtsust, kui sellest kinnipidamine ja kõrvalekaldumise registreerimine ei oleks ette kirjutatud.

§ 29. Maksuesemete tehaste ja ladude ruumid, kus valmistatakse või hoitakse alal maksustamata maksuesemeid, nende poolvabrikaate või nende tähtsaimaid valmistusvahendeid, kindlustatakse Aktsiimaksu seaduses või käesolevas määruses ettenähtud kordadel, maksustamise huvides aga — maksudevalitsuse direktori või maksuinspektori korraldusel ka muudel juhtudel.

Ruumide asemel võib kindlustada ka esemeid hoiukohtades või mahutites, samuti valmistusvahendeid.

Alus: sead. § 22.

Olulisema muudatusena võrreldes senini maksnud eeskirjadega on siin antud õigus kindlustada hoiurume igal juhul maksudevalitsuse direktori äranägemisel, tingimusel, et see toimuks maksustamise huvides.

§ 30. Kindlustamine toimub maksuametniku, kuid käesolevas määruses ettenähtud erijuhul või maksuinspektori korraldusel ka politsei poolt.

Kindlustistena tarvitatakse riigi pitsereid või plomme.

Alus: sead. § 22.

§ 31. Kindlustamine peab toimuma nii, et ilma pitserit, plommi, ruumi, ust, akent või pakki vigastamata oleks võimatu saada kätte esemeid, pääseda ruumi või hoiukohta või panna tegevusse valmistusvahendeid. Kindlustamise lähema viisi ja korra kirjutab ette maksudevalitsuse direktor.

Alus: sead. § 22.

§ 30 ja 31 on selgitavad normid ja igaks juhuks tarvilikud.

§ 32. Tehase- või laopidaja on kohustatud tehases või laos ruumile või esemele pandud maksuvalve kindlustised hoidma korras ja terved ning kaitsma vigastamise ja rikkumise eest.

Maksuametniku poolt pandud kindlustisi võib võtta ära ainult maksuametnik, kui käesolevas määruses erijuhtudel selleks pole nähtud ette muid ametnikke või isikuid.

Alus: sead. § 22, 199.

§ 33. Kui tehase- või laopidajal on tarvis pääseda kindlustatud ruumidesse või saada kätte kindlustatud esemeid, siis teatab ta sellest maksuametnikule, kes tarbe korral vabastab ruumi või eseme kindlustisest kuni tarviduse möödumiseni.

Alus: sead. § 199.

§ 34. Kui maksuesemete tehases või laos on leidnud aset maksuametniku poolt ruumile, mõõdu- või valmistusvahendile või hoiukohale pandud kindlustise kõrvaldamine, vigastus või rike või sissepääs kindlustatud ruumi, mõõdu- või valmistusva-

hendisse või hoiukohta, mida need kindlustised pidid takistama, siis on tehase- või laopidaja kohustatud sellest viivitamata, kuid hiljemalt 24 tunni kestel teatama kohalikule maksuinspektorile või lähemale maksuametnikule, või kui ka see on võimatu, lähemale politseiametnikule.

Alus: sead. § 32 p. 10.

§ 35. Eelmises (34) paragrahvis ettenähtud sündmuste kohta koostab tehase- või laopidaja viivitamata akti kahe tunnistaja juuresolekul, milles täpselt kirjeldatakse sündmuste olukorda ja tagajärgi.

Alus: sead. § 32 p. 10, § 199.

§ 32—35 on samuti tarvilikud eeskirjad, mis seistes määrustes puudusid.

§ 36. Maksuametniku poolt pandud kindlustiste mahavõtmine tehase või lao ruumidelt, hoiukohtadelt, valmistusvahenditelt või muudelt esemetelt võib toimuda ka maksuametnikuta, kui maksuametnik ei ole ilmunud neid võtma maha seatud tähtaajaks ja kui tehasel kinnitatud töökava järgi või tööde hariliku käigu korras osutub see vajalikuks, tingimusel, et ei ole läinud korda saada maksuametnikku kohale ja et kindlustise mahavõtmisega viivitamine võib tehasepidajale olla seotud suurema majandusliku kahjuga.

Alus: sead. § 199.

§ 37. Kindlustiste mahavõtmine eelmises (36) paragrahvis ettenähtud korral peab toimuma tehase- või laopidaja või -juhataja poolt kahe tehase või lao teenistuses seisva isiku ja ühe tehase teenistuses mitteseisva isiku juuresolekul.

Kindlustiste mahavõtmise üle koostatakse viivitamata akt, milles tähendatakse, missugused kindlustised ja kus kohast maha võetud ning kas kindlustised, nende külgekinnitamise vahendid (nöör, traat) ja kindlustatud esemed, ruumide ukсед, aknad jne. olid terved ja puutumata.

Aktile kirjutavad alla kõik osavõtjad.

Akt jäetakse kohale, kuna ärakiri aktist saadetakse kohalikule maksuinspektorile.

Alus: sead. § 199.

§ 38. Eelmiste (36, 37) paragrahvide põhjal toimetatud kindlustiste mahavõtmisest on tehase- või laopidaja hiljemalt 6 tunni kestel kohustatud teatama kohalikule maksuinspektorile või vastavale maksuametnikule, kui aga ka see võimatu, siis lähemale politseiametnikule, kes peavad ilmuma või saatma ametniku sündmuskohale vaatlema, kas ei ole tegemist seaduse rikkumisega.

Alus: sead. § 32 p. 10.

§ 39. Paragrahvide 36 ja 37 põhjal ei või võtta maha kindlustisi automaatsetelt mõõduvahenditelt ja kriminaaljälitamise korras kindlustatud esemetelt.

§ 36—39 eeskirjad on uued võrreldes seniste määrustega, kuid on juba Maksuvalitsuse korraldistena senini mõnede maksuesemete tehastes leidnud praktiseerimist juhtudel, kui maksuametnik on haigestunud või kui on ametnikest olnud puudus töörohkuse ajal. Otstarbekohasuse mõttes tuleb kindlustiste mahavõtmine tööstureil võimaldada § 36 tähendatud tingimusil ning § 37 ja 38 ettenähtud korras. Nende tingimuste täitmisel ei või riigi fiskuse huvid selle all kannatada.

§ 40. Tehase- ja laopidajad on kohustatud kutsuma politseiametnikku panema, kui aga see pole kättesaadav, siis ise panema omad kindlustised

(pitserid, plommid) niisugustele ruumidele, hoiukohtadele, valmistusvahenditele või muudele esemetele, mis käesoleva määruse või seaduslike eeskirjade järgi kuuluvad kindlustamisele maksuametniku poolt, kui töökavas või kokkulepitud tähtajaks või tööde katkestamise korral ei ole kohal maksuametnikku, kes pidi kindlustised peale panema.

Kindlustiste panek toimub § 31 ettenähtud korras, millest teatatakse § 38 kohaselt.

Alus: sead. § 22.

Eeskiri on uus võrreldes seniste määrustega ja tingitud eelmiste (36—39) paragrahvide seletustes toodud põhjustest. Maksustamise huvides on tarvilik tööstuses kindel kord maksuvalve alal.

§ 41. Kui käesoleva määrusega mõnesuguste toimingute juures on nõutav tunnistajate juuresolek, siis võivad niisugusteks tunnistajateks olla ainult isikud, kel on õigus olla tunnistajaks lepingute või aktide tegemise juures vastavate tsiviilseaduste järgi.

Käesolevas määruses ettenähtud toimingutel, mis peavad toimuma ja akteeritama tunnistajate juuresolekul, on suur tähtsus, sest need peavad vältima maksuvarjamist.

Valetunnistajatega võiks koostada fiktiivakte maksuvarjamise varjamiseks.

4. j a g u.

Arvepidamine ja aruandmine.

§ 42. Maksuesemeid tootvate tehaste arveraamatud on aastased ja peetakse riigi eelarve-aasta järgi. ✓

Aruandeina esitatakse tehaste poolt maksudevalitsusele iga kuu kohta väljavõtted neist raamatuist.

Alus: sead. § 33.

§ 43. Arveraamatud valmistatakse tehasepidaja kulul ja esitatakse kohaliku maksuinspektori kaudu maksudevalitsusele kinnitamiseks, iga aasta jaoks hiljemalt 1 kuu enne eelarve-aasta algust.

Aasta kestel avatud tehased esitavad arveraamatud kinnitamiseks enne tegevuse algust.

Maksudevalitsuse direktor võib arveraamatute kinnitamise panna maksuinspektorile.

Alus: sead. § 33.

§ 44. Möödunud aasta arveraamatud antakse ära maksudevalitsusele kohaliku maksuinspektori kaudu ühes nende juurde kuuluvate tõendite ja lisadega hiljemalt 1 kuu jooksul pärast aasta lõppu.

Aasta kestel tegevuse lõpetanud tehase arveraamatud ühes nende juurde kuuluvate tõenditega ja lisadega antakse ära 1 kuu kestel, arvates tegevuse lõpetamise päevast.

Alus: sead. § 33.

§ 45. Presspärmitehaste arveraamatud peetakse hooaja järgi, mis arvatakse 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 1. oktoobrini, esitatakse kinnitamiseks hiljemalt 1. septembriks ja antakse ära hiljemalt hooajale järgnevas 1. novembriks.

Alus: sead. § 33.

§ 46. Aruanded kuu kohta esitatakse kahes eksemplaris kohalikele maksuinspektorile hiljemalt järgneva kuu 5. päevaks, kui aga 5. kuupäev on püha või pühapäev, siis sellele järgnevas äripäevaks.

Alus: sead. § 33.

§ 47. Tehasepidaja on kohustatud arveraamatuid hoidma alal, pidama puhtalt ja korralikult ning

tegema raamatute lehekülje-, kuu- ja aastakokkuvõtteid maksudevalitsuse direktori poolt määratud vormis.

Sissekirjutused arveraamatutesse tehakse tindiga. Eksituse puhul tuleb vale sissekirjutus tõmmata läbi ja parandus teha nii, et läbitõmmatud sissekirjutust on võimalik lugeda. Paranduse kohta tehakse raamatus õiendus tehasepidaja või -juhataja allkirjaga.

Keelatud on sissekande väljakraapimine raamatutes.

Alus: sead. § 33.

§ 48. Arveraamatute vormides ettenähtud andmed kantakse arveraamatutesse iga päev pärast töö lõppu.

Selleks tehakse tehasepidaja poolt kindlaks päeva jooksul sissetulnud, valmistatud, maksumärgistatud ja väljaläinud esemete hulk ning tarbe korral ka nende omadused.

Alus: sead. § 33.

§ 42—48 sisaldavad peamiselt seniseid vastavaid eeskirju maksvaist seadusist ja määrusist. Vt. Majandusministri määrused arvepidamise kohta (RT 18 — 1931, RT 43 ja 68 — 1932).

Ainult pärimtehastes (§ 45) on erandina nähtud ette hooaja aasta, mis erineb üldkorrast, sest see tööstus on ühenduses piiritustööstusega, kus samuti maksab eritähtajaline aasta.

Üldiselt on kalendriaasta asemel võetud tarvitusele riigi eelarve-aasta, kuna kõik riigi arvepidamine toimub eelarve-aasta järgi.

§ 49. Kui käesolevas määruses on nähtud ette esemete liiklemine saatekirjadega, siis kohaldatakse

saatekirjaraamatute kohta § 42 esimese lõike, § 43 ja 44 eeskirjad.

Alus: sead. § 46 p. 3.

Ei too senisesse korda muudatusi.

§ 50. Tehases või laos võrreldes raamatute sissekannetega leitud maksuesemete ülejäägid kantakse raamatutesse sissetulekuna ja puudujäägid väljaminekuna.

Alus: sead. § 33.

§ 51. Murdosadega lõppevad arvud ümmardatakse järgmiselt:

1) kuiv- ja vedelainete arvestamisel loetakse liitri või kilogrammi murdosad 0,05 kuni 0,1 üheks kümnendikuks, kuna murdosi alla 0,05 üldse ei arvestata. See eeskiri ei maksa pakistesse pakitud esemete kohta;

2) rahasummade arvestamisel loetakse sendi murdosad 0,5 kuni 1 sendini 1 sendiks, kuna murdosa alla 0,5 senti üldse ei arvestata;

3) alkoholi arvestamisel käiakse Piiritusmonopoli seaduse või määruse järgi.

Alus: sead. § 33.

Sisaldavad senini korraldistega maksmapandud eeskirju.

2. p e a t ü k k.

Maksuesemete mõõtmine ja proovimine.

§ 52. Maksuesemete mõõtmiseks tarvilikud õõnes- ja raskusmõõdud peavad vastama Kaalu ja mõõdu seaduse eeskirjadele ja olema tembeldatud proovikoja poolt.

Alus: sead. § 32 p. 7.

§ 53. Aktsiisimaksu seaduse või käesoleva määruse põhjal tarvitavad alkoholomeetrid, sahharomeetrid ja muud areomeetrid, samuti termomeetrid ja automaatsed mõõduvahendid peavad olema proovitud maksudevalitsuse poolt.

Alus: sead. § 32 p. 7 ja 9.

§ 54. Eelmises (53) paragrahvis ettenähtud mõõduvahendite proovimine toimub maksudevalitsuse laboratooriumis.

Alus: sead. § 32 p. 9.

§ 55. Kui Aktsiisimaksu seaduse või käesoleva määruse eeskirjade täitmisel esemete hulga või omaduste kindlakstegemine nõuab erilisi teadmisi või vilumust, siis kutsub maksudevalitsuse direktor või maksuinspektor asjatundja esemete proovimiseks või küsimuse uurimiseks.

Asjatundjaks ei või olla Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 473—477 ettenähtud isikud.

Alus: sead. § 32 p. 9.

§ 56. Proovimist asjatundjate kaudu toimetatakse maksuametniku juuresolekul, kui selleks ei ole erilisi takistusi. Vajaduse korral võib esemeid proovimiseks anda ka asjatundjate kätte või saata riiklikule katsekojale või Tartu ülikoolile.

Alus: sead. § 32 p. 9.

§ 57. Mõõduvahendite proovimine peab toimuma iga 5 aasta järele, nende valesti näitamise korral aga — viivitamata.

Mõõduvahendite proovimise kohta antakse maksudevalitsuse poolt sellekohane tõendus, mis hoitakse mõõduvahendi juures.

Alus: sead. § 32 p. 9.

§ 58. Alkoholisisalduse kindlakstegemine vedel-
ainetes toimub alkoholomeetri abil või destilleeri-
mise teel.

Alkoholisisaldus tehakse kindlaks alkoholomeetri
abil, kui vedelaine koosneb ainult alkoholist ja veest
või sisaldab teisi aineid nii vähe, et see ei mõjusta
alkoholomeetri näitamise täpsust.

Alkoholisisaldus tehakse kindlaks destilleerimise
teel, kui vedelaine peale vee ja alkoholi sisaldab ka
teisi aineid sel määral, et see mõjustab alkoholo-
meetri näitamise täpsust.

Alus: sead. § 32 p. 2.

§ 59. Alkoholisisalduse kindlakstegemise viis al-
koholomeetri abil ja selleks tarvitataivate alkoholo-
meetrite tüübid, samuti alkoholisisalduse kindlaks-
tegemise viis destilleerimise teel määratakse ju-
hendiga.

Alus: sead. § 32 t. l.

§ 52—59 sisaldavad senini maksnud norme ja
praksist.

3. p e a t ü k k.

Maksuesemete pakkimine, käive ja maksumärgid.

§ 60. Maksuesemed, mille jaoks seaduses või
määruses on nähtud ette kindla sisaldusega paki-
sed, võivad kodumaal valmistamise või pakkimise
korral minna käibele ainult seaduses või määruses
ettenähtud sisaldusega pakistes ja omada ainult
seaduses või määruses ettenähtud ekset.

Alus: sead § 34.

§ 61. Välismaalt pakistes sisseveetud maksuese-
med võivad minna käibele ka teissuguse sisaldu-
sega pakistes, seaduses ettenähtud sisalduse piiri-
des, kusjuures sel korral esemete maksustamisel
käiakse Aktsiisimaksu seaduse § 118 järgi.

Alus: sead. § 34.

§ 62. Maksuesemed, mille jaoks seaduses ega
määruses ei ole nähtud ette kindla sisaldusega pa-
kiseid, võivad minna käibele igasugusel viisil.

Alus: sead. § 34.

Käesolevas määruses on asutud põhimõttele, et
täpse sisaldusega pakised ei ole sunduslikud välis-
maalt originaalpakistes sisseveetud maksuesemete
kohta, kuna välismaal võivad olla tarvitusel erimõõ-
dud. Kindla sisaldusega pakised on nähtud ette ainult
kodumaal valmistatavate ja pakitavate esemete kohta,
nagu näit. käesoleva määruse § 134, 159, 183, 196,
207 ja 223.

§ 63. Igale maksumärgistamisele kuuluva mak-
sueseme pakisele kleebitakse üks maksueseme liigi-
le, sordile ja pakises sisalduvale hulgale vastav
maksumärk. Kaks või rohkem sama liigi ja sordi
maksumärki võib kleepida ainult seesugusele käes-
olevas määruses ettenähtud sisaldusega maksueseme
pakisele, milleks maksumärke ei ole tagavaras.

Alus: sead. § 190.

See eeskiri on kooskõlas senise praksisega.

§ 64. Maksudevalitsuse direktor võib tarbe kor-
ral kirjutada ette kleepaine koosseisu, millega mak-
sumärgid pakiste külge kleebitakse.

Alus: sead. § 192.

See eeskiri on tarvilik selleks, et maksumärgid
oleksid tugevasti kleebitud esemetele, et neid kergelt
ära võtta ja uuesti tarvitada ei saaks.

§ 65. Välismaalt sisseveetavate maksumärgistamisele kuuluvate esemete pakised, mille sisaldus ei vasta Aktsiisimaksu seaduse või käesoleva määruse eeskirjadele, varustatakse maksumärgiga sääraselt, et pakises sisalduvate esemete hulk ei ületaks maksumärgil tähendatud hulka.

Alus: sead. § 34, 118, 171.

See eeskiri on kooskõlas senise põhimõtte ja praksisega.

§ 66. Maksuesemeid võib neid valmistavaist tehaseist väljastada ainult päeval kella 8 ja kella 18 vahel, kusjuures väljastamine ei tohi kesta üle 5 tunni päevas.

Väljastamine võib toimuda ainult neil tundidel, mis tehasepidaja poolt maksuinspektorile antud ja viimase poolt kinnitatud kirjalikus teadaandes või töökavas selleks ette nähtud.

Alus: sead. § 32 p. 1.

See kitsendus on vajalik maksukontrolli mõttes, et maksuvalvel oleks teada, millal maksuesemeid tehastest välja lastakse. Säärane kitsendus aitab maksuvarjamisi kergemalt jälgida.

§ 67. Maksumärgid valmistatakse riigi trükikojas ja kannavad pealkirju maksueseme nimetuse, liigi, sordi ja pakise sisalduse kohta.

Alus: sead. § 190.

§ 68. Maksumärgid antakse välja Eesti Panga osakonnast maksuesemeid tootva tehase pidajale sellekohase raamatu ettenäitamisel, millesse Eesti Panga osakond igakordsel maksumärkide väljaandmisel kannab sisse tasutud aktsiisimaksu summa ja selle arvel väljaantud maksumärkide liigi ja arvu.

Need sissekanded kirjutatakse alla kahe Eesti Panga osakonna ametniku poolt ja kinnitatakse Eesti Panga osakonna pitsseriga.

Alus: sead. § 191.

§ 69. Eelmise (68) paragrahvi esimeses lõikes tähendatud maksumärkide raamat kinnitatakse maksudevalitsuse direktori poolt ja on Aktsiisimaksu seaduse § 191 ettenähtud tunnistuseks.

Alus: sead. § 191.

§ 70. Tolliasutistele antakse maksumärgid Eesti Panga osakonnast välja tolliinspektori sellekohasel nõudel.

Alus: sead. § 191.

§ 71. Muudele isikutele antakse maksumärgid Eesti Panga osakonnast välja maksudevalitsuse direktori või maksuinspektori sellekohase tunnistuse ettenäitamisel. Aktsiisimaksu tasumise tõenduseks antakse neil juhtudel Eesti Panga osakonnast kviitung.

Alus: sead. § 191.

§ 72. Aktsiisimaks muudel juhtudel tasutakse Eesti Panga osakonda või agentuuri kviitungi vastu, kui selleks seaduses või määruses ei ole nähtud ette teisi asutisi.

§ 73. Maksumärkide eest tasutakse aktsiisimaks Aktsiisimaksu seaduses ettenähtud maksumäärade järgi vastavalt maksueseme liigile ja ühikule, mille jaoks maksumärgid määratud.

Alus: sead. § 191.

§ 74. Tehasele väljaantud maksumärgid toimetatakse väljaandmise järele otse tehasesse, kus nad hiljemalt nende sissetuleku päevale järgneval päeval tehase templiga märgitakse.

Alus: sead. § 190.

§ 75. Maksudevalitsuse direktor võib kirjutada ette, et Eesti Panga osakonnast väljaantud maksumärgid tehastes ja muudes kohtades hoitaks maksuametniku kindlustise (pitseri, plommi) all ja antaks välja pealepanemiseks maksuesemetele tarviduse järgi.

Alus: sead. § 190.

§ 76. Maksumärke võib tehases lõigata lahti ribadeks ainult nii palju, kui palju neid lähema kahe päeva jooksul esemete märgistamiseks tarvitatakse.

Alus: sead. § 190.

§ 77. Aktsiisimaksu seaduse § 45 ettenähtud erimärgid antakse välja Eesti Panga osakonnast ainult maksu- ja tolliinspektoritele viimaste nõudel.

Alus: sead. § 45, 191.

§ 67—77 ei too senistesse reeglitesse ja senini maksnud korda nimetamisväärt muudatusi.

4. p e a t ü k k.

Maksuesemete aktsiisimaksust vabastamise kord ja tingimused.

1. j a g u.

Üldeeskirjad.

§ 78. Aktsiisimaksu seaduse § 163 põhjal aktsiisimaksust vabastamisele kuuluvad maksuesemed, millelt aktsiisimaks on tasutud, vabastatakse aktsiisi-

maksust ühes maksu tagasimaksmisega ainult sel korral, kui on tehtud kindlaks nende maksuesemete tunnuste vastavus sama liigi ja sordi maksuesemete tunnustele ja esemetelt tasutud aktsiisimaksu suurus.

Alus: sead. § 164.

§ 79. Kui ei lähe korda teha kindlaks eelmises (78) paragrahvis tähendatud esemetelt tasutud aktsiisimaksu suurust, siis võetakse vabastamisel arvesse maksueseme vastava liigi ja sordi kõige madalam maksustamisalus ja maksumäär, mille järgi tehases viimase 6 kuu kestel sääraseid esemeid maksustatud.

Eelmises lõikes tähendatud kuud loetakse 30-päevasteks, kusjuures 6 kuud loetakse tagasi, arvates esemete maksust vabastamist tingiva asjaolu toimimise või avalikuks tuleku päevast.

Alus: sead. § 164.

Need tingimused maksavad ainult sel korral, kui aktsiisimaks esemetelt oli tasutud, s. o. esemed olid maksustatud. Sel juhul peab olema kindlustatud, et riik ei maksaks aktsiisimaksu tagasi kõlbmatutelt või asendatud esemetelt või esemetelt, mis tegelikult ei olegi maksuesemed. See puudutab ainult maksuesemeid, mis ei ole lastud käibelega maksumärgistatud (vt. sead. § 168).

§ 80. Aktsiisimaksust vabastamise korral § 78 põhjal makstakse aktsiismaks tagasi maksudevalitsuse korraldusel sularahas või loetakse ettemaksuks järgneval maksu tasumisel.

See eeskiri on arusaadav ja endastmõistetav.

2. j a g u.

Maksuesemete väljavedu riigi tollipiiridest.

§ 81. Aktsiisimaksust vabastatakse Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 3 põhjal tollipiiridest väljaveetud maksuesemete tegelik hulk.

Alus: sead. § 163 p. 3.

§ 82. Väljaveetavate maksuesemete hulk ja omadused kontrollitakse tolliasutises esemete väljasaatmisel, kusjuures tuleb jõuda selgusele, kas esemed vastavad saatekirjas näidatud maksuesemete tunnustele ja ei ole rikutud.

Kui väljaveetavad maksuesemed on saadetud tolliasutisse maksuametniku tõendusega ja kindlustiste all, mis on terved, ning kui seejuures ei ole kahtlust saadetise vastavuses saatekirja või tõenduse andmetele, siis võib tolliasutises esemete kontrollimine jääda ära.

Alus: sead. § 164.

§ 83. Aktsiisimaksust ei vabastata tollipiiridest väljaveetud maksuesemeid, mis on rikutud.

Alus: sead. § 164.

§ 84. Välismaa vahet sõitvate laevade varustamiseks tollivalve all laevale laaditud ning Laevade ja lennukite varustamise vabalao dekreedis (RT 43—1934) ettenähtud vabaladudesse tollivalve alla paigutatud maksuesemed loetakse riigi tollipiiridest väljaveetuks.

§ 85. Riigi tollipiiridest väljaveetud maksuesemed vabastatakse sellekohaste tõendite põhjal aktsiisimaksust, kui väljavedu on toimunud alljärgne-

vates paragrahvides ettenähtud korras ühe kuu kes-
tel, arvates esemete tehasest või laost väljastamise
päevast.

Alus: sead. § 164.

§ 86. Maksuesemeid aktsiisimaksust vabastamise-
ga võib riigi tollipiiridest välja vedada ainult neid
maksuesemeid tootvatest tehasest ja Aktsiisimaksu
seaduse § 38 ettenähtud ladudest.

Alus: sead. § 164.

§ 87. Väljaveetavad maksuesemed pakitakse
maksuametniku juuresolekul. Välisele mahutile
märgitakse, kui palju igas mahutis on maksuese-
meid ja pakiseid (karpe, pudeleid jne.). Igas üksi-
kus mahutis peavad olema ühesuuruse sisaldusega
pakised (karbid, pudelid jne.), arvatud välja üks
mahuti kogu saadetise kohta.

Alus: sead. § 164.

§ 88. Väljaveetavate maksuesemete hulk tehakse
kindlaks ja pitseeritakse või plommitakse maksu-
ametniku poolt lähtekoha tehase- või laopidaja või
-juhataja juuresolekul, mis tähendatakse saate-
kirjas.

Väljaveetavatest maksuesemetest võib tarbe korral
võtta proove esemete omaduste kindlakstegemiseks.

Alus: sead. § 164.

§ 89. Esemed saadetakse tehasest või laost tolli-
asutisse saatekirjaga. Tolliasutis tähendab saate-
kirjal, millal ja kuhu esemed väljastatud, samuti
laeva, lennuki või vaguni nime või numbri, milles
esemed välja veetud, ning saadub seejärel saate-
kirja maksudevalitsusele.

Alus: sead. § 164.

§ 90. Eelmises (89) paragrahvis ettenähtud töenduse põhjal maksudevalitsuse direktor otsustab väljaveetud esemete aktsiisimaksust vabastamise vastava korraldusega ja saadab saatekirja ühes korraldusega tehasesse arveraamatute juurde lisamiseks.

Alus: sead. § 164.

§ 81—90 ei too senini maksnud reeglitesse ja praksisesse nimetamisväärt muudatusi. Uus on vaid § 83 eeskiri, kuid mis on arusaadav ja tarvilik, sest rikutud maksuesemete väljavedu pole üldse riigi huvides ja võib esineda mahhinatsioonina õigustamatult tolli- ja aktsiisimaksu tagasisaamiseks.

§ 91. Maksumärgistamisele mittekuuluvad maksuesemed, mis on veetud välja riigi tollipiiridest pakistes, vabastatakse aktsiisimaksust ainult sel korral, kui väljaveetud pakiste etiketid ja pealkirjad erinevad silmapaistvalt siseturul käibelolevatest.

Alus: sead. § 164.

See nõue on vajalik selleks, et oleks võimalik eritaleda salakaubana reimpoteeritud maksuesemeid siseturul liiklevaist maksustatud esemetest. Puudutab peaasjalikult tuletikke.

3. jagu.

Muud vabastamise juhud.

§ 92. Teisteks esemeteks ümbertöötatud maksuesemed vabastatakse aktsiisimaksust ainult sel korral, kui ümbertöötamine on toimunud maksuvalve all.

Alus: sead. § 164.

§ 93. Õnnetusjuhu läbi hävinud maksuesemed vabastatakse aktsiisimaksust ainult sel korral, kui nende valdaja hävimisest on teatanud maksuamet-

nikule või politseile 24 tunni kestel, arvates hävimise teatavaks saamise momendist ja kui maksuametniku või politsei poolt kogutud andmetega on tehtud kindlaks hävinud maksuesemete hulk ja liik.

Ei või vabastada aktsiisimaksust sääraseid hävinud maksuesemeid, mis on varjatud või mida on katsutud varjata aktsiisimaksu eest.

Alus: sead. § 164.

§ 94. Vabatahtlikult hävitatud maksuesemed vabastatakse aktsiisimaksust ainult sel korral, kui nende hävitamine on toimunud kohaliku maksuinspektori poolt selleks määratud 2 maksuametniku või ühe maksu- ja ühe politseiametniku juuresolekul.

Alus: sead. § 164.

§ 95. Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 ettenähtud maksuesemete kadu vabastatakse aktsiisimaksust käesolevas määruses ettenähtud piirides ainult sel korral, kui kao tekkimine loomulikul teel on tõenäoline ja kao suurus on tehtud kindlaks maksuametniku poolt.

Alus: sead. § 164.

§ 96. Kui käesolevas määruses ei ole nähtud ette Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 tähendatud kao piire, siis seesugused kaod ei ole vabad aktsiisimaksust.

Alus: sead. § 163 p. 6.

§ 97. Kui on leidnud aset maksustamata maksuesemete riisumine, siis vabastatakse maksukohuslane aktsiisimaksu tasumisest ainult sel korral, kui riisumine ja riisutud maksuesemete hulk on tehtud kindlaks.

Maksukohuslane peab riisumisest 48 tunni kestel, arvates riisumise temale teatavaks saamise momendist, teatama kohalikule maksuinspektorile või maksuvalveametnikule või politseile.

Alus: sead. § 32 p. 10, § 185.

§ 92—97 näevad Aktsiisimaksu seaduse § 164 põhjal ette tingimusi, mille täitmine maksuvalve mõttes on tarvilik maksuvarjamise vältimiseks. Ei muuda senini maksnud põhimõtteid.

5. p e a t ü k k.

Maksustamata maksuesemete liiklemine.

§ 98. Keelatakse võtta vastu maksuesemete tehasesse ja maksustamata maksuesemete või nende poolvabrikatide hoidmiseks asutatud lattu maksuesemeid ja nende poolvabrikate, mis on valmistatud väljaspool maksuvalvele alluvaid tehaseid või väljastatud maksuvalve all mitteolevatest asutistest.

Alus: sead. § 32 p. 1

§ 99. Maksustamata maksuesemeid ja nende poolvabrikate võib nende hoidmiseks asutatud lattu ja maksuesemete tehasesse võtta vastu ainult saatekirjaga, millega need esemed maksuvalve alt väljastatud.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 46 p. 3.

§ 100. Maksustamata maksuesemeid ja nende poolvabrikate võib väljastada tehastest ja ladudest väljaveoks riigi tollipiiridest § 82, 87, 88 ja 89 ettenähtud korras, teisele samaliigilisele tehasele, ümbertöötamiseks teisteks esemeteks, hävitamiseks, katseks, proovimiseks või muuks otstarbeks ainult maksudevalitsuse direktori loal.

Maksudevalitsuse direktor võib nende lubade andmise panna ka maksuinspektorile.

Alus: sead. § 32 p. 1.

§ 101. Eelmises (100) paragrahvis ettenähtud juhtudel tehakse tehasesest või laost väljastatavate esemete hulk, liik ja tarbe korral ka omadused kindlaks maksuametniku poolt ning esemed saadetakse sihtkohta sellekohase saatekirjaga, millel maksuametnik tõendanud nende vastavust saatekirjale.

Tõendus esemete sihtkohta saabumisest lisatakse lähtekoha tehase või lao arveraamatute juurde.

Alus: sead. § 32 p. 1

§ 102. Tolliasutisest väljastatavatele maksustamata maksuesemetele antakse kaasa vastav saatekiri, mille duplikaat saadetakse saadetise sihtkoha maksuinspektorile saadetise kontrollimiseks.

Alus: sead. § 46 p. 3.

§ 103. Paragrahvide 100 või 102 põhjal väljastatavad esemed saadetakse teele maksuametniku pitseri või plommi all või maksuametniku või -valvuri saatel, nii kuidas seda peab tarvilikuks maksu- või tolliinspektor.

Esemete sihtkohta saabumine ja esemete hulk kontrollitakse maksuvalve poolt.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 46 p. 2.

§ 98—103 sisaldavad senini vastuvaidlematult praktiliseeritud reegleid maksustamata maksuesemete liiklemise kohta, mis on tarvilikud säärase esemete käibele (siseturule) sattumise vältimiseks.

§ 104. Maksuesemete liiklemise ajal vastutab nendel lasuva aktsiisimaksu eest esemete valdaja.

Liiklemise ajal loetakse maksuesemed nende saatja valduses olevateks kuni nende saabumiseni maksuvalve all olevasse sihtkohta.

Kui aga maksuesemete saaja on teatanud maksuvalvele, et liiklemise ajal on maksuesemete valdaja tema, siis loetakse valdajaks esemete saaja.

Riigi ladudest väljastatud maksuesemete valdajaks nende liiklemise ajal loetakse nende saaja.

Alus: sead. § 46 p. 2, § 182.

See eeskiri on tarvilik liiklevate, s. o. veol olevate maksustamata maksuesemete aktsiisimaksu eest vastutuse täpseks määritlemiseks, kuna vastasel korral maksuesemete käibele sattumise või kadumise puhul võiks tekkida vaidlus selle kohta, kas vastutab aktsiisimaksu eest saatja või saaja.

§ 105. Maksustamatult maksuesemete tehases, maksuvalve all olevast kohast või tolli valdusest väljastatavatelt maksuesemetelt kindlustatakse aktsiisimaks kuni maksuesemete saabumiseni teise maksuesemete tehasesse, maksuvalve all olevasse kohta või tolli valdusse, kui esemetelt nõutav aktsiisimaks ületab 300 krooni igalt saadetuselt ja kui esemete liiklemine sihtkohta kestab üle 3 ööpäeva.

Maksudevalitsuse direktor võib nõuda aktsiisimaksu kindlustamist liiklevatelt esemetelt ka igal tingimusel, kui esemete lähtekohas on leidnud aset maksuvarjamine või sellega üheliigiline süütegu.

Aktsiisimaksu kindlustamist ei nõuta, kui esemed liiklevad maksuametniku valve all või raudteel.

Alus: sead. § 167.

See eeskiri on võetud sisse vene aktsiisimaksu määruste eeskujul maksustamata maksuesemetelt aktsiisimaksu kindlustamise otstarbel. See eeskiri tuleks tegelikus elus kohaldamisele harva, sest meie riigipiiride juures toimub vedu tavaliselt alla 3 ööpäeva.

§ 106. Maksustamata maksuesemete ümberpakkimine liiklemisel võib toimuda ainult maksuvalve juuresolekul.

Ümberpakkimisel tekkinud esemete kadu arvatakse teekao hulka.

Alus: sead. § 46 p. 2, § 199.

See eeskiri on tarvilik maksustamata esemete turule sattumise vältimiseks.

6. p e a t ü k k.

Maksuvalve.

§ 107. Maksuvalve teostamiseks aktsiisimaksu alal on õigustatud maksudevalitsuse direktor, aktsiisiasjade juhataja, vanemad inspektorid, maksuinspektorid, abimaksuinspektorid, maksurevidendid, assistendid ja maksukontrolörid.

Tolliinspektorid ja -ametnikud teostavad maksuvalvet aktsiisi-maksuesemete üle esemete üle piiri liiklemisel.

Alus: sead. § 199.

See eeskiri on kooskõlas senise korra ja praksisega.

§ 108. Korraldused Aktsiisimaksu seaduse, käesoleva määruse ning seaduslike juhendite ja eeskirjade täitmiseks tehakse maksuvalve teostamiseks õigustatud ametnikkude poolt nende tegevuspiirkonnas või ülesannete ulatuses.

Alus: sead. § 206.

Kõiki tarvilikke korraldisi aktsiisimaksustamise konkreetsetes olukorras ja kohapeal ei ole võimalik teha maksudevalitsuse direktoril, mispärast tavaliselt kõik korraldised maksuvalve teostamisel ning maksuametnikkude poolt seaduste ja määruste rakendamisel tuleb paratamatult teha maksuametnikudel nende tegevusalal ja ülesannete piirides.

Maksudevalitsuse direktor teeb tähtsamad, üldisemad ja tema lahendada antud asjus korraldised, s. o. korraldised oma tavalise tegevuse — maksustamise juhtimise, korralduse ja järelevalve piirides ning seaduse või määruse põhjal temale otsustamiseks antud asjus.

Maksuametnikkude korraldised võivad olla kirjaliikud ja suusõnalised. Tavaliselt on need suusõnalised. Need korraldised ei tohi olla vastuolus maksudevalitsuse direktori korraldistega.

Korraldiste tegemine käesoleva paragrahvi mõttes ei olegi muud, kui maksuametniku poolt maksukohustuse või seaduse täitmiseks kohustatud isikute sundimine ja manitsemine seaduse, määruse või kõrgema võimu seadusliku korraldise täitmiseks. Korraldisega kohustatakse kodanikku või tuletatakse talle meelde tema kohuseid.

§ 109. Maksuvalveametnikkudel on õigus maksudevalitsuse direktori juhendites ettenähtud juhtudel ja perioodidel mõõta kõiki tehastes, ladudes ja müügikohtades olevaid maksuesemeid ja võtta proove nende omaduste kindlakstegemiseks.

Alus: sead. § 199, 201.

On tarvilik maksuvalve teostamiseks.

§ 110. Kui maksuametnikku ei ole maksuesemete tehases või laos seaduses, määruuses või seaduslikudes eeskirjades ettenähtud ajal või toimingute puhul, siis on tehase- või laopidaja kohustatud sellest viivitamata teatama ametniku ülemusele.

Alus: sead. § 32 p. 10.

On tarvilik fiskuse huvides.

§ 111. Kui maksuesemete tehases või laos avastuvad sündmused või teod, mis võivad soodustada maksuvarjamist, on riigi maksustamise huvidele kahjulikud või põhjustavad kahtlust selles mõttes, siis on maksuvalveametnikud ka neil juhtudel, mil puuduvad põhjused kriminaaljälitamise algatami-

seks, kohustatud andmete kogumisega ja vaatlusega selgitama niisuguseid sündmusi ja tegusid ning kogutud andmed kandma ette maksuinspektorile.

Maksuinspektor, vaadanud läbi kogutud andmed, kui leiab nendes süüteo tunnuseid, korraldab viivitamata juurdluste Maksukaristuste seadustiku põhjal. Kui aga maksuinspektor ei leia neis süüteo tunnuseid ja kui andmed on kirjalikud, saadab ta need oma arvamusega maksudevalitsusele.

Alus: sead. § 199, 201.

Selle eeskirjaga on tahetud ütelda, et tuleb teha vahet juurdluste ja andmete kogumise vahel. Uue KKS järgi on juurdlus nüüd formaalne toiming, mida võib toimetada ainult KKS-ku ja MKrS-ku põhjal ning nendes seadustikkudes ettenähtud korras kriminaalsüüteo tunnuste avastamise puhul, mitte aga muudel juhtudel.

Andmete kogumine ei ole aga maksuametnikkudel keelatud ka sel juhul, kui puuduvad veel süüteotunnused. Seepärast tuleb piirduda andmete kogumisega, kus ei ole alust ega põhjust toimetada juurdlust.

2. o s a.

Eriosa.

Eriosa sisaldab eeskirju, mis ei ole üldise maksu- vusega, vaid mis maksavad ainult üksikute maksu- esemete kohta.

1. p e a t ü k k .

Tubakas ja tubakasaadused.

1. j a g u.

Tubakaistandused ja lehttubaka laod.

§ 112. Aktsiismaksu seaduse § 48 ettenähtud tubaka hulga arvutamisel loetakse ühest tubakataimest saadava kuivatatud lehttubaka kaaluks 50 grammi.

Alus: sead. § 48.

Lehttubaka kaal on arvestatud vastavate asjatundjate andmete põhjal suureneva tendentsiga, mille juures kodustel tubakakasvatajatel ei võiks tekkida raskusi.

§ 113. Tubakaistanduse arvepidamisele kohaldatakse käesoleva määruse § 42—44 ja 46—51 eeskirjad.

Istutatud tubakataimed arvestatakse raamatus hiljemalt istutamise aasta 1. juuliks.

Lehttubaka saak kantakse raamatusse pärast tubaka kuivamist, kuid hiljemalt kasvatamise aastale järgneva aasta 1. jaanuariks.

Alus: sead. § 33.

§ 114. Aktsiisimaksu seaduse § 131 ettenähtud aktsiisimaksu võetakse ainult sääraselt tubakaistanduses istutatud tubakataimede puudujäägilt, mis on tekkinud alates 1. juulist.

Alus: sead. § 131.

§ 115. Õnnetusjuhu läbi hävinud tubakataimed vabastatakse aktsiisimaksust ainult sel korral, kui istanduse pidaja sellest on teatanud maksuametnikule 7 päeva kestel, arvates tubakataimede hävimise päevast, ja kui hävimise kohta arveraamatus on tehtud vastav märkus istanduse omaniku ja kahe tunnistaja allkirjaga.

Alus: sead. § 163 p. 5, § 164.

§ 116. Õnnetusjuhu läbi hävinud lehttubakas vabastatakse aktsiisimaksust ainult § 93 ettenähtud tingimustel.

Alus: sead. § 163 p. 5, § 164.

§ 117. Tubakaistandused on kohustatud kogu oma lehttubaka saagi, mis ületab 5 kilogrammi, hiljemalt tubaka kasvatamise aastale järgneva teise

aasta 1. augustiks andma üle tubakatehasele või -laole või vedama välja riigi piiridest.

Alus: sead. § 51.

§ 118. Tubakaistandusest ja lehttubaka laost võib lehttubakat väljastada ainult sellekohase saatekirjaga.

Tubaka vastuvõtmise kohta tubakatehases või -laos tehakse saatekirja duplikaadile maksuametniku poolt märkus, mille järel duplikaat saadetakse tagasi ja lisatakse tubakaistanduse või -lao arve-raamatu juurde.

Alus: sead. § 46 p. 3.

§ 119. Lehttubaka veole tubakaistandusest välismaale kohaldatakse § 82, 84, 87—89 eeskirjad.

Samuti kohaldatakse tubakaistandusele § 94—97 eeskirjad.

Alus: sead. § 46 p. 2, § 164.

§ 120. Aktsiismaksu seaduse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust vabastatav lehttubaka kadu istanduses või laos hoidmisel ja veol ei või ületada kogusummas 5% aasta jooksul saadud või sissetulnud ja eelmisest aastast järelejäanud lehttubaka koguhulgast.

Alus: sead. § 163 p. 6.

§ 121. Tubakaladude arvepidamisele kohaldatakse § 42—44 ja 46—51 eeskirjad.

Alus: sead. § 33, 38.

§ 113—121 ei too senini maksnud reeglitesse nime-tamisväärt muudatusi, kuivõrd Aktsiisimaksu seadus ei ole toonud muudatusi. § 115 ja 116 on vajalikud käesoleva määruse üldosa põhimõtte kohaselt maksu-varjamise vältimiseks, kuna nüüd ka tubakataimede

ja lehttubaka puudujääk kuulub aktsiisimaksu alla. § 120 ettenähtud kao % on katseline, kuna meil tubakaistanduste puudusel sel alal kogemusi ei ole.

2. jagu.

Tubakasaaduste valmistamine.

§ 122. Tubakatehastel peavad olema eraldi ruumid:

- 1) lehttubaka hoidmiseks,
- 2) lehttubaka sorteerimiseks ja lõikamiseks,
- 3) tubakasaaduste valmistamiseks,
- 4) tubakasaaduste pakkimiseks ja maksumärgistamiseks,
- 5) pakitud, kuid maksumärgistamata tubakasaaduste hoidmiseks,
- 6) maksumärgistatud tubakasaaduste hoidmiseks ja väljastamiseks ja
- 7) maksuametniku jaoks.

Alus: sead. § 22.

§ 123. Tubakatehases proovitakse vähemalt kord nädalas maksuametniku juuresolekul valmistubaka pakiste sisalduse kaalu ning 1000 paberossis, sigaretis, sigarillos ja sigaris sisalduva tubaka kaalu, mille andmed võetakse aluseks saaduste valmistamiseks äratarvitatud tubaka hulga arvestamisel.

Alus: sead. § 32 p. 2.

§ 124. Tubakatehase ruumid, kus hoitakse alal lehttubakat, maksumärgistamata tubakasaadusi või tubakasaaduste valmistamise masinaid, lukustatakse ja kindlustatakse tööde vaheajaks maksuametniku pitseri või plommiga.

Arvestades olukorda võib maksuinspektori korraldusel ruumide asemel kindlustada lehttubakat või tubakasaadusi mahutites ja samuti masinaid.

Alus: sead. § 22.

§ 125. Tubakatehases töötamine peab toimuma sellekohase töökava järgi.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 126. Lehttubakaks loetakse tubakas lehtedes, vartes või rootsudes, peeneks lõikamata ja ümber töötamata.

Alus: sead. § 10.

§ 122—126 ei too senisesse olukorda nimetamisväärt muudatusi.

§ 127. Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust vabastatava tubaka kadu tehases või laos hoidmisel, ümbertöötamisel ja liiklemisel (veol) ei või kogusummas ületada aasta kestel sissetulnud ning eelmisest aastast järelejäanud lehttubaka ja pakkimata tubaka koguhulgast:

- 1) 2%, kui tubaka koguhulk ei ületa 20.000 kg.,
- 2) 1%, kui tubaka koguhulk ületab 20.000 kg.

Alus: sead. § 163 p. 6.

Selle paragrahviga on kao % ülemmäära vähendatud 4%-lt 1%-le aastas, väiksemate läbikäikude puhul — 2%-le põhjusel, et praktikas, kui mitte arvesse võtta väiksemaid läbikäike, kaod ei ole kunagi selle määrani ulatunud, vaid on keskmiselt kõikunud 0,5 ja 1,5% vahel.

Viimasel ajal on mõnes tubakatehases isegi tekkinud ülejäägid, mis tuleb sellest, et tubakat tehases ümbertöötamisel niisutatakse.

Arvesse võttes seda leiti otstarbekohasemaks kao % vähendada tegeliku keskmise määrani. Kuna aga väiksemad tubakahulgad rohkem kuivavad kui suured, siis on alla 20.000-kg-lise läbikäigu juures nähtud ette 2%-line kao ülemmäär.

§ 128. Tubakatehasesse võib võtta vastu lehttu-
bakat ainult tolliasutisest, tubakaistandusest, leht-
tubaka laost ja teisest tubakatehasest, muudel juh-
tudel — ainult maksudevalitsuse direktori loal.

Alus: sead. § 32 p. 1.

129. Tubakatehases keelatakse hoida tühje tu-
bakasaaduste pakiseid, millel küljes tarvitatud mak-
sumärgid või nende osad.

Alus: sead. § 32 p. 1.

§ 130. Ühistes ruumides tegutsevatel tubakate-
hastel peab olema ühine vastutav juhataja.

Alus: sead. § 188.

3. j a g u.

Tubakasaaduste pakkimine ja maksustamine.

§ 131. Tehases valmistatud tubakasaadused ar-
vestatakse tehase raamatutes valmissaadustena peale
pakistesse pakkimist.

Alus: sead. § 33.

§ 132. II ja III sordi tubaka ning III sordi pa-
berosside ja III sordi sigarettide pakiste valmista-
miseks võib tarvitada ainult lihtsat kodumaa pa-
berit. Papi tarvitamine seks otstarbeks on keelatud.

Tubakatehaste pidajad esitavad maksuametni-
kule tõendusi tubakasaaduste pakiste valmistami-
seks tarvitatud materjali päritolu kohta.

Alus; sead. § 63.

§ 133. Pealkirju võib välismaalt sisseveetud tu-
bakasaaduste pakistele kleepida ka siltidena, kus-
juures maksumärk kleebitakse sel korral üle Akt-

siisimaksu seaduse § 60 p. 4 ja 5 tähendatud pealkirjaga sildi ääre nii, et silti on võimatu kõrvaldada ilma maksumärki vigastamata.

Kodumaal valmistatud tubakasaaduste pakistele nende pealkirjade kleepimine siltidena võib toimuda ainult maksudevalitsuse direktori loal.

Alus: sead. § 34.

§ 134. Tubakatehasest käibelev lastavad tubakasaadused pakitakse järgmise sisaldusega pakistesse:

1) Tubakas:	sisaldusega
Kõrgem sort a ja b	— 100 ja 200 grammi
„ „ c	— 50 ja 100 „
I, II ning III sort a ja b	— 50 ja 100 „
2) Paberossid ja sigaretid:	
Kõrgem sort a ja b	— 10, 20 ja 100 tükki
I sort	— 10, 20, 25 ja 100 „
II „	— 25 ja 100 „
III „	— 25 ja 100 „
3) Sigarid ja sigarillod:	
Kõrgem sort a	— 1, 2, 5, 10 ja 25 tükki
„ „ b	— 1, 2, 10 ja 20 „
I „ a	— 2, 5, 10, 20 ja 25 „
I „ b	— 2, 5, 10, 20 ja 25 „
II „	— 10, 20 ja 50 „
III „	— 10, 20, 25 ja 50 „
4) Tubakajahu	— 1 kilogramm.

Alus: sead. § 34.

§ 135. Tubakatehas, kes soovib lasta siseturule tubakasaadusi teissuguse sisaldusega pakistes, kui nähtud ette eelmises (134) paragrahvis, on kohustatud vähemalt 1 kuu ette teatama maksudevalitsusele, missuguse sisaldusega pakistes, mis sorti ja

kui palju kavatseb tehas sääraates pakistes tubaka-
saadusi lähema aasta jooksul käibeie lasta.

Alus: sead. § 34.

§ 128—135 sisaldavad muutmatult seniseid mää-
ruseeskirju (RT 43 — 1932). § 134 p. 2 on tulnud
juurde vaid 10-tükilise sisaldusega pakis I sordi pa-
berossie jaoks ja p. 3 all on I sort sigareid jagu-
nenud I a ja I b sordiks, samasuguse sisaldusega
pakisega, nagu endine I sort. II sordi sigarite jaoks
on juurde tulnud pakis 50-tk. ja tubakajahu pakis
on määratud 1 kg-line.

✓ § 136. Tubakajahu võib tubakatehas lasta käi-
bele mitte üle 0,5% sama aasta jooksul tehases üm-
bertöötatud tubaka hulga.

Alus: sead. § 69.

See eeskiri on nähtud ette tubakajahu suitsetami-
seks tarvitamise vältimiseks.

§ 137. Tubakajahu võib vedada välja riigi tolli-
piiridest ainult sel tingimusel, et esitatakse tõendus
selle kohta, et tubakajahu on veetud sisse välisriigi
tollipiiridesse.

Alus: sead. § 69.

On nähtud ette fiktiivse ekspordi vältimiseks ai-
nult tolli tagasisaamise eesmärgil, kuna tubakajahu
merre heidetakse.

✓ § 138. Tubaka ja tubakajahu pakistes sisalduva
tubaka või tubakajahu kaalus võib olla ekse kuni
5% pakisel tähendatud kaalust alla või üle.

Alus: sead. § 34.

Sisaldab senise eeskirja.

✓ § 139. Tuhandes paberossis sisalduva tubaka
kaal ei või ületada 650 grammi.

Tuhandes sigaretis sisalduva tubaka kaal ei või ületada 1300 grammi.

Alus: sead. § 58.

On nähtud ette selleks, et aktsiisitariifist mööda-hiilimist vältida liiga suurte paberosside või sigarettide väljalaskmise teel.

§ 140. Maksumärkidena on tubakal, III sordi paberossil, III sordi sigarettidel ja tubakajahul panderollid, muudel tubakasaadustel — sellekohased margid.

Alus: sead. § 190.

§ 141. Maksumärke tubakasaaduste pakiste jaoks on järgmisi liike:

1) Tubaka jaoks:

Kõrgem sort a	—	sisaldusega	100 grammi
„ „ b	—	„	100 „
„ „ c	—	„	50 „
I	—	„	50 „
II	—	„	50 „
III „ a	—	„	50 „
III „ b	—	„	50 „

2) Paberosside ja sigarettide jaoks:

Kõrgem sort a	—	sisaldusega	10 ja 20 tükki
„ „ b	—	„	10 ja 20 „
I	—	„	10, 20 ja 25 „
II	—	„	25 „
III	—	„	25 „

3) Sigarite ja sigarillode jaoks:

Kõrgem sort a	—	sisaldusega	1 ja 5 tükki
„ „ b	—	„	1 ja 10 „
I „ a	—	„	2, 5 ja 10 „
I „ b	—	„	2, 5 ja 10 „
II	—	„	10 „
III	—	„	10 ja 25 „

4) Tubakajahu jaoks:

I	sort	—	„	1 kilogramm
II	„	—	„	1 kilogramm.

Alus: sead. § 190, 194.

§ 142. Maksumärkide omandamisel tasutakse ühes aktsiisimaksuga ka kultuurkapitali maks tubakasaadustelt Eesti Kultuurkapitali seaduse § 5 ettenähtud määral.

Kultuurkapitali maksu ei võeta Aktsiisimaksu seaduse § 138 ettenähtud alammäära katteks tasutud aktsiisimaksult, kui selle eest ei ole omandatud maksumärke.

Alus: E. Kult. kap. sead. § 5.

§ 143. Kaks või rohkem sama liigi ja sordi maksumärki kleebitakse pakistele, mis sisaldavad:

1) tubakat kõrgemat a või b sorti — 200 grammi, kõrgemat c, I, II, III a või III b sorti — 100 grammi;

2) paberosse või sigarette — 100 tükki;

3) sigareid või sigarillosid kõrgemat a sorti — 2, 10 ja 25 tükki, kõrgemat b sorti — 2 ja 20 tükki, I a ja b sorti — 20 ja 25 tükki, II sorti — 20 ja 50 tükki, III sorti — 20 ja 50 tükki.

Alus: sead. § 190.

§ 144. Ühistes ruumides tegutsevad tubakatehased tasuvad igaüks eraldi Aktsiisimaksu seaduses ettenähtud aktsiisimaksu alammäära.

Alus: sead. § 138.

§ 145. Ühistes ruumides tegutsevad tubakatehased võivad pidada ühiseid raamatuid, peale tubaka-

saaduste maksustamise abiraamatu, mis peetakse iga tehase kohta eraldi.

Alus: sead. § 33.

§ 140—145 senini maksnud eeskirjadesse nimetamisväärt muudatusi ei too.

4. j a g u.

Tubakasaaduste käive.

§ 146. Tubakatehasest keelatakse lasta käibele korraga paberosse ja sigarette vähem kui 2000 tükki, sigareid ja sigarillosid vähem kui 200 tükki ning tubakat ja tubakajahu vähem kui 5 kilogrammi korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

§ 147. Tubakasaadused lastakse tubakatehasest käibele arvega, mille duplikaat tehase raamatute juures hoitakse.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 46 p. 3.

§ 148. Kui Aktsiisimaksu seaduse § 130 põhjal väljastatavate tubakasaaduste tavalist väikemüügihinda ei lähe korda teha kindlaks, siis hindab tubakasaadused maksustamiseks tolli- või maksuinspektor või -revident.

Hindamise aluseks võetakse vastavate omadustega tubakasaaduste turuhind. Välismaalt sisseveetud tubakasaadusi ei või hinnata madalamalt, kui seda on neilt võetav tollimaks.

Alus: sead. § 130.

§ 149. Välismaalt sissetoodud tubakasaaduste maksustamiseks teatab kaubakäsitaja tolliasutisele andmed, mis hinnaga ta tubakasaadusi soovib müüa

ning soetab tubakasaaduste pakistele Aktsiisimaksu seaduses ettenähtud pealkirjad.

Alus: sead. § 61, 129.

§ 150. Tubakasaaduste müügiastutises pannakse müügiastutäht üles nii, et see müügiastutises viibivale nähtav oleks.

Alus: sead. § 46 p. 1, § 74.

§ 146—150 senini maksnud eeskirjadesse nimetamisväärt muudatusi ei too.

§ 151 Üle 50 sigari või sigarillo, 250 paberossi või sigareti, 300 grammi tubaka ja 2 kilogrammi tubakajahu võib lasta liikvele (kanda, vedada) ainult rikkumata ja vigastamata maksumärkidega ning kinnistes ja vigastamata pakistes.

Alus: sead. § 46 p. 5.

Asendab väiksemate muudatustega senise Tubakamaksu seaduse § 77 eeskirja.

§ 152 Kauplustes keelatakse hoida alal tubakasaaduste ning paberossi- ja sigaretikestade tühje pakiseid, arvatud välja vaateaknal väljapanemine.

Alus: sead. § 46 p. 1.

Ei muuda senist reeglit.

2. p e a t ü k k.

Paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber.

§ 153. Paberossikesta-tehasel peavad olema eraldi ruumid:

1) paberossi- ja sigaretikestade ning sigaretipaberi valmistamiseks,

2) pakitud, kuid maksustamata saaduste hoidmiseks,

3) saaduste maksumärgistamiseks ja maksumärgistatud saaduste hoidmiseks.

Alus: sead. § 22.

§ 154. Paberossikesta-tehase paberossikestade valmistamise ruum või masinad ja maksumärgistamata paberossikestade ja sigaretipaberi hoiuruum või tagavarad kindlustatakse tööde vaheajaks maksumetniku poolt plommi või pitseriga, kui tööde vaheaeg kestab üle 3 ööpäeva.

Maksudevalitsuse direktori korraldusel võib maksumetnik huvides neid ruume ja masinaid kindlustada ka lühemateks tööde vaheaegadeks.

Alus: sead. § 22.

§ 155. Tubakatehaste jaoks valmistatavatele paberossikestadele võib trükkida pealkirju tubakatehase nimetuse ja paberossi sordi kohta.

Alus: sead. § 81.

§ 156. Päeva kestel paberossikesta-tehases valmistatud paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber pakitakse pakistesse nende valmistamise päeval.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 34.

§ 157. Tehases valmistatud paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber arvestatakse tehase raamatus peale pakistesse pakkimist.

Alus: sead. § 33.

§ 153—157 ei muuda seniseid reegleid ega korraldusi.

§ 158. Rikutud kuid pakkimata paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber näidatakse ette

maksuametnikule ja hävitatakse maksuametniku juuresolekul või saadetakse paberivabrikusse.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 199.

See eeskiri on sisse võetud maksuvalve teostamiseks ja maksustamata kestade käibe vältimiseks.

§ 159. Paberossikesta-tehasest käibele lastavad paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber pakitakse järgmise sisaldusega pakistesse:

- 1) paberossi- ja sigaretikestad — pakistesse sisaldusega 100 ja 250 tükki,
- 2) sigaretipaber — pakistesse sisaldusega 200 lehekest.

Alus: sead. § 34.

§ 160. Paberossi- ja sigaretikestadel ning sigaretipaberil on maskumärkidena järgmist liiki panderollid:

- 1) paberossi- ja sigaretikestade jaoks — sisaldusega 250 tükki,
- 2) paberossi- ja sigaretikestade jaoks — sisaldusega 100 tükki,
- 3) sigaretipaberi jaoks — sisaldusega 200 lehekest.

Alus: sead. § 190, 194.

§ 159 ja 160 ei too muudatusi senistesse reeglitesse.

§ 161. Paberossikesta-tehasest keelatakse lasta käibele vähem kui 2000 paberossi- või sigaretikesta ja 2000 sigaretipaberi lehekest korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

§ 162. Üle 500 paberossi- või sigaretikesta ja üle 600 sigaretipaberi lehekesse võib lasta liikvele (kanda, vedada) ainult rikkumata ja vigastamata mak-

sumärkidega ning kinnistes ja vigastamata pakistes või maksuametniku kindlustiste all.

Alus: sead. § 46 p. 5.

§ 161 ja 162 on võetud määrusesse teiste maksu-
esemete kohta käivate vastavate reeglite eeskujul.

3. p e a t ü k k.

Õlu.

§ 163. Õlletehasel peavad olema eraldi ruumid:

- 1) toormaterjalide hoidmiseks,
- 2) linnaste kaalumiseks ja jahvatamiseks,
- 3) meski valmistamiseks ja virde keetmiseks,
- 4) virde jahutamiseks,
- 5) virde käärimiseks,
- 6) õlle hoidmiseks ja väljastamiseks,
- 7) pudelite täitmiseks ja
- 8) maksuametniku jaoks.

Alus: sead. § 22.

§ 164. Kõik nõud, milles valmistatakse õlut, alates linnaste meskimisega ja lõpetades virde üleandmisega jahutajasse, peavad olema mõõdetud geomeetriliselt, virdekeedu katel aga vedelikuga ja varustatud mõõduskaala või -kepiga.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 165. Õlletehases peab olema sahharomeeter virde ja õlle proovimiseks. Sahharomeetri tüüp ja selle tarvitamise viis määratakse sellekohase juhendiga.

Alus: sead. § 32 p. 7 ja t. l.

§ 166. Õlletehases töötamine peab toimuma sellekohase töökava järgi.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 167. Linnaste kaalumine ja jahvatamine peab toimuma iga keedu jaoks eraldi, kusjuures see võib toimuda mitte varem, kui 1 päev enne keedu valmistamist.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 168. Jahvatatud linnaseid võib tehases hoida ainult ühe keedu jaoks, selleks määratud ja mõõdetud hoiukohas.

Alus: sead. § 32 p. 1.

§ 169. Virde keetmine toimub ainult selleks ettenähtud katlas, kusjuures töökavas ettenähtud keedud keedetakse eraldi.

Alus: sead. § 32 p. 1.

§ 163—169 ei too senistesse seadus- ega määrus-eeskirjadesse muudatusi.

§ 170. Virdekeedu lõpetamisel tehakse tehasepidaja ja maksuametniku poolt kindlaks kuuma virde hulk ja selle ekstraktisisaldus § 186 tähendatud juhendite järgi.

Alus: sead. § 32 p. 2 j. t. l., § 199.

§ 171. Virdekeedu katel kindlustatakse (pitseri või plommiga) tegevuse takistamiseks maksuametniku poolt ühe tunni kestel pärast virde väljalaskmist katlast. Kindlustisi ei või võtta ära enne järgmise meskimise algust.

Alus: sead. § 22.

Nende eeskirjade põhjal peab maksuametnik õlletehases virde mõõtma ja kraadima ning virdekeedu katla iga keedu lõpul pitseerima ja keedu alul vastastama.

§ 172. Kui töökavas ettenähtud keetu ei ole võimalik teha, siis on tehasepidaja kohustatud tegema sellekohase sissekande raamatus ja töökaval, teata-

des sellest ühtlasi kohalikule maksuinspektorile või maksuvalveametnikule kuue tunni kestel, arvates töö katkestamise momendist.

Alus: sead. § 32 p. 10.

§ 173. Õlletehases tarvitatavad automaatkaalud soetatakse ja toimetatakse kohale riigi kulul, arvatud välja nende vedu raudteejaamast tehase ni, ülesseadmine tehases ning ühendamine linnaseveskiga, mis toimub õlletehase kulul.

Alus: sead. § 88.

§ 174. Automaatkaalude tüüp ning kaalude käsitsemise viis ja proovimise kord määratakse juhendiga.

Alus: sead. § 32 t. l.

§ 175. Automaatkaalud ja linnaseveski ning nende vahel olevad ühendused hoitakse õlletehases alaliselt maksuametniku kindlustiste all, nii et linnaseveskisse pääsevad ainult automaatkaaludest läbi käinud linnased.

Alus: sead. § 22.

§ 176. Õlletehase pidaja on kohustatud automaatkaalusid hoidma hea peremehe hoolega ja puhtalt ning kaitsma neid vigastamise ja rikkumise eest.

Alus: sead. § 32 p. 8.

§ 177. Automaatkaalude ja linnaseveski ruum peab olema küllaldaselt valgustatud, puhas, kuiv ning kõva ja tiheda põrandaga, peab asuma ühes jahvatatud linnaste hoiukohaga ning tehase keedujaoskonnaga ühes hoones ja seisma viimasega sisesises ühenduses.

Automaatkaalud ja linnaseveski peavad olema seatud üles nii, et neid igast küljest võib üle vaadata.

Alus: sead. § 22, 26.

§ 178. Automaatkaalud võivad asetseda linnaseveskil, kui see töötamisel väga ei rappu. Vastasel korral peab automaatkaalud paigutama linnaseveskist lahus.

Linnaseveski ühendus automaatkaaludega peab olema säärane, et linnaseid ei oleks võimalik juhtida veskisse möödudes automaatkaaludest.

Alus: sead. § 22, 32 p. 8, § 88.

§ 179. Tarviduse korral toimetatakse maksuametniku poolt linnaseveski põhjalikku sisemist vaatlust. Automaatkaalude näitamise kontrollimist (võrdlemist) toimetatakse § 174 tähendatud juhendites ja korraldustes ettenähtud korras.

Alus: sead. § 201.

§ 180. Automaatkaalude näitamise ekse ei tohi ületada 0,5% ühele ega teisele poole.

Juhul, kui ekse ületab 0,5%, õiendatakse kaalud maksuametniku poolt ning nende tarvitamine on lubatud alles pärast ülemäärase ekse kõrvaldamist.

Sel korral võetakse kaalude ekse, mis ületab 0,5%, aktsiisimaksu arvutamisel arvesse kogu selle aja eest, mil see ületas 0,5%.

Alus: sead. § 32 p. 8.

§ 181. Automaatkaalude näitamise eksepiiri ületamise korral peab tehasepidaja toimima Aktsiisimaksu seaduse § 89 ettenähtud korras, kui maksuametnikku ei ole kohal.

Alus: sead. § 89.

§ 182. Automaatkaalude rikke puhul kindlustatakse linnaseveski maksuametniku poolt pitseri või plommiga selle tegevuse takistamiseks ja vabastatakse ainult linnaste jahvatamiseks maksuametniku juuresolekul.

Alus: sead. § 22.

§ 183. Õlu lastakse käibele pudelites sisaldusega $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{2}$ liitrit ning vaadikestes.

Tehastest võib õlut ladudele ümbervalamiseks väljastada ka vaatides.

Alus: sead. § 34.

§ 172—183 senistesse reeglitesse muudatusi ei too.

§ 184. Käibele lastava õlle pudeli sisalduses võib olla mõõdukse kuni 3% pudeli sildil tähendatud sisaldusest üle või alla.

Alus: sead. § 34.

On analoogiline Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse § 20 põhjal Majandusministri poolt antud määruse (RT 4 — 1933) § 2.

§ 185. Õlletehasest ja -laost keelatakse lasta käibele õlut vähem kui 10 liitrit korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

Suurendab senist ülemmäära 5 liitrit 10 liitrile, mis moodustab ühe kasti (20 pudelit). On asutud seisukohale, et tehased ja laod ei kaupleks väikesel viisil.

§ 186. Ekstraktisisalduse kindlakstegemine õlles ja selle virdes toimub saharomeetri või püknomeetri abil.

Õlle ja õllevirde analüüsimine toimub sellekohases juhendis ettenähtud korras.

Alus: sead. § 32 p. 7.

Leiti otstarbekohasemaks säärased eeskirjad, mis määravad mõõtmise ja analüüsimise viisi ja tehnilised võtted ning selleks tarvitataivate mõõduvahendite käsitamist, näha ette mitte käesolevas määruses, vaid erilistes juhendites, mis on korraldise iseloomuga.

4. p e a t ü k k.

Peenviin.

§ 187. Peenviinatesasel peavad olema eraldi ruumid:

- 1) piirituse, välismaa peenviina ja muude peenviina valmistamiseks tarvitataivate alkoholi sisaldavate vedelikkude hoidmiseks;
- 2) peenviina valmistamiseks ja maksumärgistamata peenviina hoidmiseks;
- 3) peenviina maksumärgistamiseks ja
- 4) maksumärgistatud peenviina hoidmiseks.

Alus: sead. § 22.

§ 188. Kõik nõud peenviinatesases, milles hoitakse piiritust, peenviina või selle valmistamiseks tarvitataivaid alkoholi sisaldavaid vedelikke või milles valmistatakse peenviina, peavad olema mõõdetud vedelikuga ja varustatud mõõduskaala- või -kepiga.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 189. Peenviinatesases töötamine peab toimuma sellekohase töökava järgi.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 190. Peenviinatesases peavad olema tarvilikud vahendid jookide alkoholisisalduse kindlakstege-
miseks.

Alus: sead. § 32 p. 7.

§ 191. Peenviinatehasesse võib piiritust ning jookide valmistamiseks tarvitavat peenviina ja muid alkoholi sisaldavaid vedelikke võtta vastu ainult sellekohase saatekirjaga.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 46 p. 3.

§ 187—191 ei muuda seniseid reegleid.

§ 192. Piiritust või piirituse ja maitseainete segu- sid võib peenviinatehases destilleerida ainult maksuametniku juuresolekul.

Peenviinatehases olev destilleerimisaparaat hoi- takse tegevusetuse ajal maksuametniku kindlus- lise all.

Alus: sead. § 22, 32 p. 1.

Kuna destilleerimine on tavaliselt piiritusvalmista- mise peatoiminguid, peenviinatehases aga põhimõtteli- selt piiritusvalmistamine keelatud, siis tuli näha ette varem korraldestilleerimise toimetamiseks.

§ 193. Peenviin loetakse maksukohustuse tekki- mise mõttes valminuks pärast piirituse, vee ja maitseainete segamist.

Alus: sead. § 169.

See eeskiri on maksukohustuse tekkimise momendi kindlaksmääramiseks tarvilik. Vastab sisuliselt tege- likkusele, sisaldades valmistamise peamisi objektiiv- seid toiminguid. Ei puuduta küsimust, millal loetakse peenviin maitse poolest valminuks.

§ 194. Peenviinatehasesse välismaalt sissetoodud peenviina, samuti veini kadu peenviinatehases hoid- misel ja veol, mis vabastatakse Aktsiisimaksu sea- duse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust, ei või üle- tada 0,5% aasta jooksul tehasesse sissetulnud ja cel- misest aastast järelejäanud säärase peenviina või veini koguhulgast.

Alus: sead. § 163 p. 6.

Paragrahv näeb ette säärase välismaa peenviina, nagu konjaki, viski, arraki, rummi, alkoholiga morside jne. kao ülemmäära, mida tarvitatakse toorainena või poolvabrikaadina kodumaa peenviinade valmistamisel ja mida hoitakse tavaliselt eriruumis (piirituskeldris). Ka veini tarvitavad peenviinatehased seks otstarbeks. Senini ei olnud nendelt kao % ette nähtud.

Piirituse monopolipanisest vaba kao määr nähakse ette Piiritusmonopoli seaduses või -määruses.

§ 195. Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust vabastatav peenviina kadu tehases hoidmisel ja veol ei või ületada 0,5% aasta jooksul valmistatud ja sissetulnud ning eelmisest aastast järelejäänud peenviina koguhulgast.

Alus: sead. § 163 p. 6.

Sisaldab senise normi sel alal.

§ 196. Peenviin lastakse peenviinatehasest käibele pudelites sisaldusega $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{5}$ ja $\frac{3}{4}$ liitrit.

Alus: sead. § 34.

Sisaldab senised mahud, arvatud välja 1-liitriline maht, kuna neid pudeleid tegelikult ei tarvitata.

§ 197. Maksumärkidena on peenviinal panderollid vastavalt eelmises (196) paragrahvis ettenähtud pudelite sisaldusele.

Alus: sead. § 190, 194.

§ 198. Peenviinatehastel, kes valmistavad peenviina väljaveoks alandatud hinnaga saadud piiritusest, peavad selle piirituse ja sellest piiritusest valmistatud jookide hoidmiseks olema eriruumid.

Alus: sead. § 22, 32 p. 6.

§ 199. Peenviinatehasest keelatakse lasta käibele peenviina vähem kui 5 liitrit korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

§ 197—199 ei muuda senini maksnud reegleid.

§ 200. Käibele lastava peenviina pudeli sisalduses võib olla mõõduakse kuni 3% pudeli sildil tähendatud sisaldusest üle või alla.

Alus: sead. § 34.

Sellele eeskirjale on kohaldatav § 184 motiiv.

§ 201. Üle 3 liitri võib peenviina lasta liikvele (kanda, vedada) ainult rikkumata ja vigastamata maksumärkidega ning kinnistes pudelites või maksumetniku kindlustiste all.

Alus: sead. § 46 p. 5.

Muudab AMS § 46 p. 5 volitusel Piirit. ja alkoh. jook. müügi sead. (RT 50 — 1927) § 27 selles, et joogi hulka on 2 liitrilt suurendatud 3 liitrile. See on tehtud otstarbekohasuse mõttes.

5. p e a t ü k k.

Vein.

§ 202. Veinitehasel peavad olema eraldi ruumid:

- 1) veini valmistamiseks ja hoidmiseks aamides või muudes hoiunõudes,
- 2) pudelitesse valatud, kuid maksumärgistamata veini hoidmiseks,
- 3) veini maksumärgistamiseks ning maksumärgistatud veini hoidmiseks ja väljastamiseks.

Alus: sead. § 22.

§ 203. Kõik nõud veinitehases, milles hoitakse veini, peavad olema mõõdetud vedelikuga ja varustatud mõõduskaala või -kepiga.

Nõud, milles mahlad käärivad, võivad olla mõõdetud ainult geomeetriliselt ja ei tarvitse olla varustatud mõõdukaskaalaga või -kepiga.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 204. Veinitehases peavad olema tarvilikud vahendid veini alkoholisisalduse kindlakstegemiseks.

Alus: sead. § 32 p. 7.

Senini maksnud veiniseadus ja -määrus olid liiga puudulikud. § 202—204 eeskirjad senisesse praktikas kujunenud korda olulisi muudatusi ei too.

§ 205. Veinimahlaks Aktsiisimaksu seaduse mõttes loetakse marja või puuvilja mahl ühes vee ja muude lisanditega, milles on alanud peakäärimine.

Alus: sead. § 10.

§ 206. Vein loetakse maksukohustuse tekkimise mõttes valminuks pärast peakäärimise lõppemist ning esmakordset eraldamist pärmis ja mahla sademest.

Alus: sead. § 169.

§ 205 ja 206 fikseerivad veini ja veinimahla lähemad tunnused, et oleks võimalik neid eritleda. § 206 kohta on kohaldatav ka § 193 motiiv.

§ 207. Vein lastakse veinitehasest käibeles pudelites sisaldusega $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ ja 1 liiter, vahuvein — pudelites sisaldusega $\frac{3}{4}$ liitrit.

Alus: sead. § 34.

Senistest mahtudest on jäetud ära $\frac{1}{4}$ -, 5- ja 10-liitrilised mahud kui tegelikult mittetarvitavad. Samal põhjusel on vahuveini $\frac{1}{2}$ - ja 1-liitrilised mahud jäetud ära.

§ 208. Maksumärkidena on veinil panderollid vastavalt eelmises (207) paragrahvis ettenähtud veiniliikide ja pudelite sisaldusele.

Alus: sead. § 190, 194.

§ 209. Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust vabastatav veini kadu veinitehasest või laos hoidmisel ja veol ei või ületada 5% aasta jooksul valmistatud, sissetulnud ning eelmisest aastast järelejäanud veini koguhulgast.

Alus: sead. § 163 p. 6.

§ 210. Veinitehasest keelatakse lasta käibele veini vähem kui 5 liitrit korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

§ 208—210 ei muuda sel alal senini maksnud eeskirju.

§ 211. Käibele lastava veini pudeli sisalduses võib olla mõõduke kuni 3% pudeli sildil tähendatud sisaldusest üle või alla.

Alus: sead. § 34.

Vt. motiivid § 184 ja 200 juurde.

§ 212. Üle 3 liitri võib veini lasta liikvele (kanda, vedada) ainult rikkumata ja vigastamata maksu- märkidega ning kinnistes pudelites või maksuametniku kindlustiste all.

Alus: sead. § 46 p. 5.

Vt. motiivid § 201 juurde.

6. p e a t ü k k.

Presspärm.

§ 213. Presspärmi-tehasel peavad olema eraldi ruumid:

- 1) segadise valmistamiseks,
- 2) segadise käärimiseks,
- 3) käärinud meskist pärmi eraldamiseks,

- 4) presspärimi vormimiseks, pakkimiseks, maksumärgistamiseks ja väljastamiseks,
- 5) maksumärgistamata pärimi hoidmiseks ja
- 6) maksuametniku jaoks.

Alus: sead. § 22.

Ühtluse mõttes teiste maksuesemete tehaste kohta käivate eeskirjadega on nähtud ette ruumide sisemine jaotus, mis vastab tegelikule olukorrale ega tekita suuremaid raskusi.

§ 214. Kõik nõud, millel on maksustamise huvides tähtsust presspärimi valmistamisel, alates linnaste meskimisega ja lõpetades pärmist eraldatud alkoholise vedeliku kogumisega, peavad olema mõõdetud geomeetriliselt. Nende nõude nimestiku kirjutab ette maksuavalitsuse direktor.

Kääritõrs mõõdetakse vedelikuga ja varustatakse mõõduskaala või -kepiaga.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 215. Kääritõrs kindlustatakse tegevuse takistamiseks maksuametniku poolt ühe tunni kestel pärast tühjenemist. Kindlustisi ei või võtta ära enne järgmise segadise üleandmist kääritõrde.

Alus: sead. § 22.

§ 214 ja 215 näevad ette senise korra.

§ 216. Presspärimi valmistamisel võib tarvitada ühe kilogrammi toorainete kohta kuni 20 liitrit kääritõrre mahutusruumi.

Alus: sead. § 32 p. 1.

Seda normi on igaks juhuks natuke suurendatud.

§ 217. Kõik materjalid pärimi segadisse võetakse kaalu järgi, kusjuures nende kaalumise toimub vähemalt üks tund enne nende meskimise algust.

Alus: sead. § 32 p. 1, 6.

§ 218. Presspärimi-tehases töötamine peab toimuma sellekohase töökava järgi.

Alus: sead. § 32 p. 6.

§ 219. Filterpressilt saadud presspärimi hulk tehakse kindlaks maksuametniku juuresolekul ja kantakse arveraamatusse.

Alus: sead. § 32 p. 2, § 199.

§ 220. Maksumärgistamata presspärim hoitakse selleks ettenähtud ruumis ja nõudes, mille taarakaal on tehtud kindlaks maksuametniku poolt.

Alus: sead. § 32 p. 1, 6.

§ 217—220 ei too sisulisi muudatusi senisesse korda.

§ 221. Presspärim loetakse maksukohustuse tekkimise mõttes valminuks pärast pressimist.

Alus: sead. § 169.

See eeskiri on tarvilik § 193 ja 206 eeskujul.

§ 222. Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust vabastatav presspärimi kadu ei või ületada tehases või laos hoidmisel ja veol 2% aasta jooksul pressilt saadud ja sissetulnud ning eelmisest aastast järelejäänud presspärimi koguhulgast.

Alus: sead. § 163 p. 6.

On võetud sisse ühtluse mõttes analoogiliste § 127, 195 ja 209 eeskirjadega.

§ 223. Presspärimi-tehasest käibele lastav presspärim vormitakse korrapärasteks neljakandilisteks tükkideks kaaluga 100 ja 400 grammi ja pakitakse pakistesse.

Alus: sead. § 34.

See eeskiri näeb ette senised pakised.

§ 224. Käibele lastava presspäarmi tükkide kaalukse võib olla kuni 5% pakisel tähendatud kaalust üle või alla.

Alus: sead. § 34.

Näeb ette pakise kaalukse ühtluse mõttes, analoogiliselt vastavatele eeskirjadele teiste maksuesemete kohta.

§ 225. Käibele lastav presspärm peab sisaldama vähemalt 25% kuivainet ning olema kvaliteedilt hea.

Alus: sead. § 10.

See eeskiri on tarvilik päarmi kvaliteedi säilitamiseks.

§ 226. Presspäarmi-tehasest keelatakse lasta käibele presspäarmi vähem kui 3 kilogrammi korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

§ 227. Maksumärkidena on presspärmil panderollid vastavalt pakise kaalule.

Alus: sead. § 190, 194.

§ 228. Üle 1 kg. võib presspäarmi lasta liikvele (kanda, vedada) ainult rikkumata ja vigastamata panderolliga ning kinnistes ja vigastamata pakistes või maksuametniku kindlustiste all.

Alus: sead. § 46 p. 5.

§ 226—228 on võetud sisse vastavate eeskirjade eeskujul teiste maksuesemete alalt.

§ 229. Kui presspäarmi-tehases käärinud meskest destilleeritakse piiritust, siis kohaldatakse säärastele tehastele ka Piiritusmonopoli seaduse vastavad eeskirjad.

Sääraseid tehaseid nimetatakse päarmi-piiritustehtasteks.

Alus: sead. § 104.

On selgitava iseloomuga norm.

7. p e a t ü k k.

Tuletikud.

§ 230. Tuletikutehasel peavad olema eraldi ruumid:

- 1) toormaterjalide ja poolvabrikatide hoidmiseks,
- 2) tuletikkude valmistamiseks,
- 3) kodumaale määratud tuletikkude hoidmiseks,
- 4) väljaveoks määratud tuletikkude hoidmiseks
ja
- 5) maksuametniku jaoks.

Alus: sead. § 22.

Eeskiri on võetud sisse teiste maksuesemete kohta ülesseatud vastavate eeskirjade eeskujul ning ei tehta tikutööstusele raskusi, kuna tehastel ruumidest puudust ei ole.

§ 231. Väljaveoks määratud tuletikutooside etiketidest esitatakse maksudevalitsusele enne tikkude väljasaatmist 500 eksemplari igast liigist prooviks.

Alus: sead. § 201.

On suurendatud eksemplaride arvu 100-lt 500-le selleks, et neid oleks võimalik ka politseile tutvumiseks saata.

§ 232. Tuletikutehasest keelatakse lasta käibeletuletikke vähem kui 1000 toosi korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

§ 233. Käibeletastavad tuletikud pakitakse toosidesse sisaldusega mitte alla 45 ja mitte üle 75 tiku. Toosid koondatakse 10 kaupa pakkidesse.

Toreduskaubana võib tuletikke lasta käibeletaste sisaldusega toosides. Sellest peab maksudevalitsusele enne käibeletaste laskmist teatama.

Alus: Tuletikk. valm. ja müügi sead. (RT 38 --- 1928) § 6.

§ 232 ja 233 ei muuda seniseid reegleid.

8. p e a t ü k k

Bensiin.

Eeskirja selle kohta, millised eraldiruumid peavad olema bensiinitehasel, ei peetud bensiinitööstuse kohta otstarbekohaseks, kuna see tootmisviis oma käigult ei lase end nii stabiilselt reglamenteerida. Bensiini valmistamine on alles katseajajärgus ja toimub üheskoos teiste kiviõlide valmistamisega. Bensiini tagavarad hoitakse väljas erilistes tsisternides.

§ 234. Kõik nõud bensiinitehasel, milles hoitakse bensiini, peavad olema mõõdetud geomeetriliselt või vedelikuga ning varustatud mõõduskaala või -kepiga.

Alus: sead. § 32 p. 4.

§ 235. Bensiinitehasel peavad olema tarvilikud vahendid bensiini omaduste kindlakstegemiseks.

Alus: sead. § 32 p. 7.

§ 234 ja 235 eeskirjad on endastmõistetavad, kuna maksustamise aluseks on bensiini hulk ja omadused.

§ 236. Bensiinitehasel peab maksuametniku jaoks olema eraldi tööruum.

Alus: sead. § 22, 205

Eeskiri on tarvilik, kuna bensiinitehasesse kavatakse määrata alalised maksuametnikud, sest bensiin ei evi maksustamistunnuseid maksumärkide näol.

§ 237. Bensiin loetakse maksukohustuse tekkimise mõttes valminuks, kui bensiin vastab Aktsiisimaksu seaduse § 9 tähendatud omadustele.

Alus: sead. § 169.

Eeskiri on võetud sisse ühtluse mõttes teiste esemete kohta käivate vastavate eeskirjadega ja selguse mõttes.

§ 238. Bensiini võib bensiinitehasest lasta käibele ainult tasutud aktsiisimaksu piirides ja sellekohase saatekirjaga.

Alus: sead. § 32 p. 1, § 46 p. 3, § 170.

Senise määruse (RT 68 — 1932) § 10 järgi kuulus bensiinimaks tasumisele iga kuu jooksul käibele lastud bensiinilt järgneva kuu 5. päevaks. Aktsiisimaksu seaduse § 170 järgi maksustatakse maksu esemed aga enne käibele laskmist ning bensiini suhtes erandit pole tehtud.

Saatekiri oli nõutav ka senini.

§ 239. Aktsiisimaksu seaduse § 163 p. 6 põhjal aktsiisimaksust vabastatav bensiini kadu ei või ületada tehases või laos hoidmisel ja veol 3% aasta jooksul valmistatud ja sissetulnud ning eelmisest aastast järelejäanud bensiini koguhulgast.

Alus: sead. § 163 p. 6.

On võetud sisse ühtluse mõttes teiste maksu esemete kohta käivate vastavate eeskirjadega.

§ 240. Müügi otstarbel bensiini valmistamisest muude ainete juurdesegamisega, kui see toimub väljaspool bensiinitehast, peab valmistaja vähemalt 3 päeva enne valmistamist teatama kohalikule maksuinspektorile, kusjuures valmistamine peab toimuma maksuametniku juuresolekul.

Alus: sead. § 32 p. 10, § 115, 116.

§ 241. Eelmises (240) paragrahvis tähendatud bensiini valmistaja on kohustatud saatekirjade või arvetega maksuametnikule tõendama, kust kohast ja kellelt on saadud segamiseks tarvitatavad ained.

Alus: sead. § 32 p. 10, § 115, 116.

§ 240 ja 241 eeskirjad on tarvilikud selleks, et oleks võimalik väljaspool tehaseid toimuvat bensiini ümbertöötamist võtta maksuvalve alla, kuna sellelt bensiinilt tekib uus maksukohustus.

§ 242. Aktsiisimaks segamise teel väljaspool bensiinitehast valmistatud bensiinilt tasutakse enne segu käibeleva laskmist.

Kuni aktsiisimaksu tasumiseni pitseeritakse või plommitakse bensiin maksuametniku poolt.

Alus: sead. § 22, 170.

See eeskiri kooskõlastab seesuguse bensiini maksustamise üldreegliga ja on võetud sisse selguse mõttes.

§ 243. Segu valmistamiseks tarvitatud maksustatud bensiin vabastatakse aktsiisimaksust ainult sel korral, kui segamisel on tehtud kindlaks segus tarvitatud õlide ja ainete päritolu, hulk ja omadused, milleks segamiskohas peavad olema tarviliigid vahendid.

Alus: sead. § 32 p. 7, § 163 p. 4, § 164.

Eeskiri on arusaadav, kuna vabastamiseks tasutud aktsiisimaksust on vajalik teha kindlaks, et bensiin oli maksustatud ja kuulus maksu alla, sest bensiin maksumärke ei kannaks.

§ 244. Maksudevalitsuse direktor võib nõuda segamise teel bensiini valmistajatelt raamatupidamist. Sel korral kohaldatakse raamatupidamisele ja aruandmisele käesoleva määruse § 42—44 ja 46—51 eeskirjad.

Alus: sead. § 33.

On mõeldud suuremate ja kestvamate segamiste puhul.

§ 245. Bensiinitehasest keelatakse lasta käibeleva bensiini vähem kui 100 kg. korraga.

Alus: sead. § 46 p. 4.

See eeskiri on võetud sisse ühtluse mõttes teiste maksuesemete kohta käivate vastavate eeskirjade eeskujul.

II.

Käesolev määrus hakkab maksma avaldamisega.

Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse:

1) kõik Vene Aktsiisimaksu seaduse (VSK V k.) põhjal antud ja senini maksvad Vene määrused ning Vene Rahaministeeriumi juhendid ja korraldused ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega, arvatud välja eeskirjad piirituse kohta;

2) Marja- ja puuviljaveinide seaduse § 8 põhjal Rahaministeeriumi poolt väljaantud määrused (RT 161/162 — 1920 ja 84 — 1929);

3) Rahaministri määrus piirituslaki ja polituuri müügi kohta (RT 39 — 1921);

4) Õlle valmistamise ja müügi seaduse § 31 põhjal Rahaministeeriumi poolt väljaantud määrused (RT 60 — 1921);

5) Napsi- ja likööriseaduse § 45 põhjal Rahaministeeriumi poolt väljaantud määrused (RT 81 — 1921, 93 — 1923, 3 — 1926, 84 — 1928 ja 84 — 1929);

6) Rahaministri määrus riigi piiritusmõõtjate kontrollaparaatide, filtrite, linnase automaatkaalude ja nende osade müügihindade kohta (RT 77/78 — 1924), kuivõrd see puudutab automaatkaalusid ja nende osasid;

7) Määrus presspärmide valmistamiseks tarvitata- vate materjalide ja pärmide saagi kohta (RT 46 — 1928);

8) Määrus tuletikkude valmistamise, väljaveo ja arvepidamise kohta (RT 65 — 1928);

9) Rahaministri määrus õllevabrikutes linnaste kaalumiseks tarvitata- vate automaatkaalude kohta (RT 105 — 1928);

10) Õlle valmistamise ja müügi kohta antud juhtnõõride muudatus (RT 85 — 1929);

11) Teedeministri määrus bensiinimaksu alla kuuluvate produktide ja segude tunnuste kindlaksmääramiseks (RT 41 — 1929);

12) Majandusministri määrus marja- ja puuviljaveini kao kohta veini-tehases (RT 4 — 1930);

13) Majandusministri juhatuskiri paberossikestehaste kindlustamise kohta maksuvalve poolt 29. III. 1930 nr. 9358;

14) Majandusministri määrus arvepidamise ja aruandmise kohta napsi-, likööri-, veini-, õlle- ja tuletikuvabrikutes ja piiritust ümbertöötavates ja piiritust sisaldavaid aineid valmistavates ettevõtetes (RT 18 — 1931);

15) Majandusministri määrus tubakasaaduste valmistamise ja aktsiisimaksustamise kohta (RT 43 — 1932);

16) Majandusministri määrus bensiinimaksu alla kuuluvate ainete maksustamise korra kohta (RT 68 — 1932);

17) Marja- ja puuviljaveinide seaduse § 8 põhjal Rahaministeeriumi poolt antud määruste muutmise määrus (RT 31 — 1933);

18) Majandusministri juhatuskiri presspärmide valmistamiseks, pakkimiseks ja maksustamiseks 18. X. 1933;

19) Majandusministri määrus segamise teel valmistatud bensiinimaksu alla kuuluvate ainete maksustamise korra kohta (RT 11 ja 93 — 1934).

Käesoleva määrusega kaotatakse kõik vanade aktsiisiseaduste põhjal antud ja senini maksnud määrused, nii eesti- kui ka veneaegsed, mis käivad uues Aktsiisimaksu seaduses ettenähtud maksuesemete tootmise, maksustamise ja käibe kohta, kuna kõik nad on asendatud käesoleva määrusega.

Ühtlasi kaotavad maksvuse ka endise vene rahaministeeriumi juhendid ja korraldised, mis antud aktsiisiseaduste elluviimiseks ja täitmiseks. Kaotatavate juhendite asemele antakse tarbe korral uued juhendid.

Väljavõte Maksustamiskorralduse seadusest.

(RT 1 — 1932).

§ 1. Maksudevalitsus teostab maksustamist maksu- ja tolliinspektorite kaudu maksudevalitsuse direktori juhtimisel, korraldusel ja järelevalvel.

§ 31. Aktsiisivalvele alluvate ettevõtete ja aktsiisimaksude tasumise järelevalve kuulub sellele inspektorile, kelle tegevusepiirkonnas asub ettevõte.

§ 33. Aktsiisi- ja tollimaksude tasumise järelevalvet kaupade suhtes, mis asuvad väljaspool aktsiisivalvele alluvaid ettevõtteid ja tollivalvele alluvat piirkonda, teostab iga inspektor oma tegevusepiirkonnas.

§ 108. Maksustamisel vahelejäänud või ebaõigelt maksuvabaks loetud maksukohuslasi või maksustamisesemeid võib asjaolude selgumisel võtta maksustamisele.

Tagantjärele maksustamine ei ole lubatud, kui maksustamistoimetuse alguseni on möödunud aktsiisi- ja tollimaksude alal — 3 aastat, muude maksude alal — 5 aastat, arvates päevast, mil seaduse järgi pidi algama maksustamistoime.

§ 109. Maksud tasutakse vastavais maksuseadustes ettenähtud tähtaegadel ja korras. Tähtajaks tasumata maksusummad loetakse maksuvõlakaks ja nõutakse sisse administratiiv-sissenõudmise korras, kui need ületavad ühe krooni.

Maksuvõlalt nõutakse viivituseprotsente 1% kuus, arvates poolikud kuud terveteks. Kui maksusumma

hiljem vähendatakse või kustutatakse, siis ei arvata ärajäetud või kustutatud summadel viivitusprot-sente; kui aga need on nõutud sisse, siis makstakse need tagasi.

§ 112. Maksuvõla sissenõudmisele isikuilt, kes seaduse järgi vastutavad maksu tasumise eest, asu-takse siis, kui pole võimalik nõuda sisse võlga mak-sukohuslaselt eneselt.

§ 114. Maksunõuded, mis pole eraldatud aegumi-sest vastavate maksuseadustega või mille aegumi-seks pole eriseadustega määratud lühem tähtaeg, kustuvad, kui nende sissenõudmisele ei asuta 10 aas-ta jooksul, arvates päevast, mil võis asuda maksu sissenõudmisele.

Aegumise tähtajale arvutatakse juurde maksu-võla tasumise tähtaja pikenduseks antud aeg.

§ 119. Kui maksuvõla ja viivituseprotsentide sis-senõudmine on lootusetu, võidakse need kustutada. Kustutamise võib otsustada maksudevalitsuse direk-tor, kui kustutatav summa ei ületa 500 krooni, muu-del juhtudel — Majanduseminister.

§ 121. Kui keegi on tasunud rohkem maksu, kui ta oli seaduse järgi kohustatud maksma, või kui hilisemate otsustega vähendatakse tasutud maksu-summat, siis kantakse ülemäära tasutud summa sama isiku teiste riigi maksu- või trahvivõlgade arvele.

§ 122. Ülemäära makstud summad, mida ei saa kanda eelmise (121) paragrahvi põhjal maksu- või trahvivõlgade arvele, makstakse maksjale tagasi, kui need ületavad ühe krooni.

§ 123. Ülemäära tasutud maksusummade tagasi-maksmisi otsustavad:

1) inspektor, kui tagasimakstav summa ei ületa tolli alal 500 krooni, muude maksude alal 200 krooni;

- 2) maksudevalitsuse direktor, kui tagasimakstav summa ei ületa 2000 krooni;
- 3) muil juhtudel — Majanduseminister.

Väljavõte Administratiiv-sissenõudmise seadusest. (RT 2 — 1932).

§ 1. Administratiiv-korras nõutakse sisse:

- 1) riigi- ja omavalitsuse avalikud maksud, lõivud ja nendega seotud trahvid, viivituse- ja lisarahad ning protsendid;

- 2) muud maksud, trahvid, võlad, kahjud ja nende protsendid, mis vastavate seaduste või seadluste järgi alluvad sissenõudmisele administratiiv-korras.

§ 2. Administratiiv-sissenõudmist käesoleva seaduse järgi toimetab politsei, kui seaduses ettenähtud korras selleks ei ole määratud erilist asutust või ametnikku.

§ 9. Politsei asub administratiiv-sissenõudmise teostamisele ainult sissenõudmist korraldava asutuse kirjalikul nõudmisel, mis antud eraldi iga üksiku maksuvõlglase kohta.

Nõudmises märgitakse, kelle poolt, kellele ja mis aja eest maks määratud, selle seaduslik alus administratiiv-korras sissenõudmiseks, maksumäär, ja kuhu tuleb maksta sissenõutud summa, samuti viivituseprotsent ja lisaraha, kui neid võetakse, ja märkus, et maksuvõlglane ei ole vabatahtlikult õiendanud oma maksuvõlga määratud tähtjaks.

Maksuvõlglasel on õigus nõuda sissenõudmist korraldava asutuse kirja ettenäitamist.

Väljavõte Maksukaristuste seadustikust. (RT 88 — 1934).

§ 5. Käesolevas seadustikus ettenähtud karistustega loetakse kaetuks ka süüteo läbi varjatud akt-

siisi- ja tollimaksud ning monopolipanis ja süüaluse karistamise korral tähendatud makse eraldi ei nõuta.

See eeskiri on mõeldud seaduse selguse mõttes selleks, et oleks kindel, kas tuleb nõuda süüdlaselt peale süüteo eest määratud karistuse ka süüteo läbi fiskusele sünnitatud kahjude tasumist. Põhimõtteliselt on käesolevas seadustikus ettenähtud rahatrahvi ja konfiskeerimisega kaetud ka riigile süüteo läbi tekitatud kahjud, mis seisavad maksude ärajäämises, sest maksutrahvil ja konfiskeerimisel on peale kriminaalkaristuse ka fiskusele süüteoga tekitatud kahjude tasumise iseloom.

Kui aga süüalune mõistetakse õigeks või vabastatakse karistusest aegumise tõttu, siis jääb Maksudevalitsusel õigus varjatud või muul viisil tasumata jäetud makse ja paniseid nõuda sisse harilikus riigimaksude sissenõudmise korras. Säärasel korral toimub maksunõudmine juba vastava materiaalseaduse (maksuseaduse) alusel.

Endastmõistetavalt sõltub säärastel juhtudel maksunõude õigus konkreetsetest asjaoludest ja nõude tinginud teo koosseisust, milles peamomendiks on maksukohustuse tekkimine või mittetekkimine. Mitte iga maksu tasumata jätmine ei moodusta veel süütegu käesoleva seaduse mõttes, samuti mitte iga käesolevas seadustikus ettenähtud süütegu ei tekita veel maksukohustust materiaalseaduse (maksuseaduse) mõttes.

§ 5 järgi käesolevas seadustikus ettenähtud karistusega ei saa vaid esineda paralleelselt maksunõue, mis tingitud samast süüteost.

Väljavõte Maksukaristuste seadustiku maksmapanemise seadusest.

(RT 9 — 1935.).

§ 19. Maksukaristuste seadustikus ettenähtud korras nõutakse sisse ka kõik maksud ja tasurahad, mis seadusjõuliste otsustega on kriminaalkorras määratud enne käesoleva seaduse maksmahakkamist.

Sellega lahendatakse vanade seaduste põhjal lisakaristustena määratud aktsiisimaksud, patendimaksud

ja mitmesugused tasurahad, mis ehk MKrS ettenähtud karistus- ja lisakaristusliikide alla ei kuulu. Vastasel korral võiks nende summade sissenõudmise kord kujuneda vaieldavaks.

§ 20. Vana seaduse põhjal kriminaalkorras määratud maksudest ja muudest summadest, mis ei loeta karistuseks Maksukaristuste seadustiku järgi ning mis laekuvad pärast käesoleva seaduse maksmahakkamist, arvatakse $\frac{1}{2}$ osa riigile ja $\frac{1}{2}$ osa maksusüütegude vastu võitlemise kapitalile.

Kuna MKrS maksude määramist, sissenõudmist ja jaotamist ette ei näe, vanade seaduste põhjal neid aga lisakaristustena on määratud, siis tuli käesolevas seaduses näha ette nende maksude jaotamise viis, mis laekuvad pärast MKrS-ku maksmahakkamist.

Tähestikuline sisujuht.

Arvud, mille ees on s, tähendavad Aktsiisimaksu **sea-**duse paragrahvide numbreid; arvud, mille ees on m, tähendavad Aktsiisimaksu **määruse** paragrahvide numbreid.

A.

Aasta: aktsiisimaksu arvutamisel — s. 124; tehase arveraamatute pidamisel — m. 42.

Akt: ruumide ülevaatuse kohta — m. 4; pitserite vigastuse kohta — m. 35; pitseri mahavõtmise kohta — m. 37.

Aktsiisimaks: maksuesemed — s. 1; tasumine esemete sundmüügil — s. 28; tasumine esemete enampakkumisel s. 28; võtmise üldtingimused — s. 117—124, 169—181; tubakasaadustelt — s. 125—128, 130, 134; tubakataimede puudujäägilt — s. 131, m. 114; lehttubaka puudujäägilt — s. 132, 133; paberrossikestadelt ja sigaretipaberilt — s. 139—140; õllet — s. 143—145, 147; peenviinalt — s. 148; veinilt — s. 150, 151; presspärmilt — s. 153; tuletikkudelt — s. 155—160; bensiinilt — s. 161, 162; aktsiisimaksukohustus ja tasumine — s. 169—185, m. 68, 72, 73, 104; tagasimaksmine esemete vabastamisel aktsiisimaksust — m. 78—80.

Aktsiisimaksu alammäär: tubakatehasel — s. 138, m. 142, 144; paberrossikesta-tehasel — s. 141; õlletehasel — s. 146; peenviina tehasel — s. 149; veinitehasel — s. 152; pärmitehasel — s. 154; tasumise kord — s. 175, 178—180; tagajärjed mittetasumisel — s. 176, 177.

Aktsiisimaksust vabastamine: maksuvabad juhud — s. 142, 163, 165, 166; vabastamise kord ja üldtingimused — s. 164, 167, 168; maksu tagasimaksmisega — m. 78—80; esemete väljaveol — m. 81—91; esemete ümbertöötamisel

— m. 92, 243; esemete hävimisel — m. 93, 94, 115, 116; loomulikul kadumisel — m. 95, 96, 120, 127, 194, 195, 209, 222, 239; esemete riisumisel — m. 97; bensiinisegu valmistamisel — m. 243.

Alammäär (vt. aktsiisimaksu alammäär).

Alkohol: arvestamine — m. 51; sisalduse kindlakstege mine — m. 58, 59; vahendid jookide alkoholi sisalduse proovimiseks peenviina- ja veinitehases — m. 190, 204.

Alkoholomeeter: proovimine — m. 53, 54, 57; tarvitamine — m. 58, 59.

Alkoholita joogid, valmistamine õlletehases — s. 90.

Arestimine: esemete arestimine tehase loa maksvuse kaotuse korral — s. 27; esemete arestimine maksuvõla kindlustamiseks — s. 174.

Armanjakk (vt. välismaa peenviinad).

Arrak (vt. välismaa peenviinad).

Arve, tubakasaaduste käibele laskmisel — m. 147.

Arvepidamine (vt. raamatud).

Asained, tarvitamine tubakasaaduste valmistamisel — s. 3, 55.

Asjatundjad esemete proovimisel — m. 55, 56.

Aruanded: esitamise kohustus — s. 33; esitamise kord — m. 42, 46.

Automaatkaalud: vastutus rikke või hävimise eest — s. 31, m. 176; soetamine — s. 88, m. 173; ülesseadmine — m. 177, 178; rike — s. 89, m. 182; näitamine maksustamise alusena — s. 144; näitamise ekse — m. 180, 181; kindlustamine (pitseerimine) — m. 29—32, 34, 35, 39, 175; proovimine — m. 53, 54, 57, 174, 179.

Automaatne mõõduvahend (vt. automaatkaalud).

B.

Bensiin: definitsioon — s. 9; segamine muude ainetega — s. 115, 116, m. 240—244; aktsiisimaks — s. 161, 162; aktsiisimaksust vabastamine — s. 163—165; valmistamine tehases — m. 234—237; väljastamine tehasest — m. 238, 245; maksuvaba kao piir — m. 239.

D.

Destilleerimine: piirituse ja maitseainete segude d. peenviinatehases — s. 93, m. 192; peenviina valmistamine

d. teel — s. 94; alkoholi sisalduse kindlakstegemine d. teel — m. 58, 59.

Destilleerimisaparaat, hoidmine peenviinatehases — m. 192.

Džinn (vt. välismaa peenviinad).

E.

Einelaud: tubakasaaduste müüginaks kaitseväge, kaitseleidu, politsei ja piirivalve kogude einelauas — s. 136.

Eksepiir: maksuesemete pakiste sisalduses — s. 34; tubaka ja tubakajahu pakises — m. 138; automaatkaalu näitamisel — m. 180, 181; õlle pudeli sisalduses — m. 184; peenviina pudeli sisalduses — m. 200; veini pudeli sisalduses — m. 211; presspärmis pakises — m. 224.

Elukorter: maksuvalvele alluvana — s. 199; maksuametnikule tehase juures — s. 205.

Eluruum: tubakasaaduste hoidmine kaupleja eluruumis — s. 70, 72; paberossikestade hoidmine kaupleja eluruumis — s. 83.

Emapärm, üleandmine tehaste vahel — s. 109.

Enampakkumine: tehase likvideerimisel esemete müük — s. 28; müüdud esemete maksumärgistamine — s. 45, — m. 77; esemete aktsiisimaksust vabastamine enampakkumisel — s. 163.

Erikaal, bensiini — s. 9.

Erimärgid: maksuesemete märkimiseks — s. 45; väljaandmise kord — m. 77.

Esemad: omaduse ja hulga kindlakstegemine — s. 32, m. 52, 55, 56, 58, 59; kindlustamine (pitseerimine) — s. 22, m. 29—40 (vt. ka maksuesemed).

Etiketid: väljaveetavate maksumärgistamisele mittekuuluvate esemete — m. 91; väljaveetavate tuletikkude — m. 231.

Ettevõtte pidaja: kohustused — s. 186, 187, 203, 204; kohustuste üleandmine vastutavale juhatajale — s. 188 (vt. ka tehasepidaja).

Ettevõtte juhataja (vt. vastutav juhataja).

H.

Hiiumaa: aktsiisimaksu alammäär seal asuvatel õlletehadel — s. 146.

Hind: pealkiri selle kohta tubakasaaduse pakisel — s. 60; tubakasaaduste müügil — s. 71, 76, 77; tubakasaaduste maksustamise alusena — s. 125—130, m. 148, 149; tuletikkude — s. 114.

Hindamine, tubakasaaduste — s. 130, m. 148.

Hinnaalandus, kaupmeestele tubakasaadustelt — s. 64.

Hoidmine: maksuesemete hoidmine müügikohas — s. 40, 41; maksuesemete hoidmine müügikohaga ühendatud paigas — s. 42; lehttubaka — s. 48, 53; tubakasaaduste hoidmine müügikohas ja kaupleja eluruumis — s. 70, 72, m. 152; paberrossikestade hoidmine kaupleja eluruumis — s. 83; tubakasaaduste valmistamise masina — s. 56, 57; kestamasina — s. 78, 79; maksumärgita veini hoidmine väljaspool tehaseid — s. 101; tarvitatud maksumärkide — s. 197; maksuesemete hoidmine tehases — m. 17.

Hooaeg, presspärimi-tehase arvepidamise alal — m. 45.

Hävimine: riigi poolt tehases ülesseatud mõõduvahendi — s. 31; hävinud esemete vabastamine aktsiisimaksust — s. 163, 164, m. 93, 94, 115, 116; aktsiisimaksu tasumine hävinud esemete mittevabastamisel — s. 172.

Hülsid (vt. paberrossikestad).

I.

Inventar (vt. valmistusvahendid).

Inventari register — s. 32, m. 10.

Juriidiline isik: aktsiisimaksu tasumine j. i. likvideerimisel — s. 184; esindajad — s. 187; sooviavaldus tehase pidamiseks m. 1; muudatused juhatuses ja nõukogus — m. 14.

K.

Kaal: paberrossides ja sigarettides sisalduva tubaka ülemäär — s. 58, m. 139; Majandusministri poolt vabastatava bensiini kaalu alammäär — s. 165; valmistubaka pakiste — m. 141; pärimi pakiste — m. 223.

Kadu: maksustamine — s. 123, 172, m. 96; aktsiisimaks tubakataimede, lehttubaka ja tubakasaaduste kaolt — s. 131—134, m. 114; aktsiisimaks veini kaolt — s. 151; aktsiisimaksust vabastamine — s. 163, 164, 168, m. 95, 96; kao arvestamine — m. 50.

Kaitseliidu kodude einelaudade müügimaks tubakasaadustelt — s. 136.

Kaitseväe kogude einelaudade müügimaks tubaka-
saadustelt — s. 136.

Kao maksuvaba määr: lehttubakalt istanduses ja laos
— m. 120; tubaka — m. 127; peenviina — m. 194, 195;
veini — m. 209; presspärm — m. 222; bensini — m. 239.

Katse: katseks äratarvitatud esemete vabastamine
aktsiisimaksust — s. 166; aktsiisimaksu tasumise täht-
aeg katseks äratarv. esemetelt — s. 172.

Kaubakäsitaja maksukohustus — s. 182.

Keedukatel (vt. virdekeedu katel).

Kindlustamine: aktsiisimaksu k. maksustamata ese-
mete liiklemisel — s. 167, m. 105; maksuvõla — s. 174.

Kindlustised (pitserid, plommid): ruumide ja esemete
kindlustamine — s. 22, m. 29—41; masinate kindlustamine
väljaspool tehaseid — s. 56, 79; automaatkaalude k.
riike — s. 89; mõõdukeppidel — m. 23; maksustamata
esemete liiklemisel — m. 88, 103; tubakatehases — m.
124; paberossikesta-tehases — m. 154; õlletehases — m.
171, 175, 182; peenviinatehases — m. 192; pärmitehases —
m. 215; bensiniisegude valmistuskohtades — m. 242.

Kinnitamine: töökava — m. 27; tehase raamatute —
m. 43, 45; maksumärkide osturaamatu — m. 69.

Kirjeldus: tehase ruumide kohta — m. 3; tehase ruu-
mide muudatuste kohta — m. 8.

Konfiskeerimine: tubaka k. tubakaistanduses — s. 51.

Konjak (vt. välismaa peenviin).

Kultuurkapitali maks tubakasaadustelt — m. 142.

Käibelelaskja maksukohustus — s. 132.

Käive: maksuesemete käibe tingimused — s. 39—42,
45, 46, m. 60—62, 66; lehttubaka — s. 52, 53; tubakasaaduste
— s. 68—72, m. 146, 147, 151, 152; paberossikestade
ja sigaretipaberi — s. 81—83, m. 161, 162; peenviina ja
veini — s. 102, m. 196, 199—201, 207, 210—212; press-
pärm — s. 107, 108, m. 223—226, 228; vedelpärm — s.
109; tuletikkude — s. 114, m. 232, 233; bensini — m. 245.

Kääritõrs, pärmitehases — m. 214, 215.

L.

Laboratoorium esemete ja mõõduvahendite proovimi-
seks maksudevalitsuse juures — m. 54.

Ladu: maksustamata maksuesemete hoidmiseks — s.
38; lehttubakaga kauplemiseks — s. 52—54, 135; õlle-
ladud — s. 91.

Laev: välisvetes sõitva laeva varustamine maksu-esemetega — m. 84.

Laopidaja (vt. tehasepidaja).

Lehttubakas: definitsioon — s. 2, m. 126; kasvatamine omaks tarvituseks — s. 47—49, m. 112; kasvatamine müügiks — s. 50, 51, 54, m. 112—121; kauplemine — s. 52, 53; müügitubakas lehttubakaga kauplajalt — s. 72, 135; aktsiisimaks kaolt — s. 133, m. 120; aktsiisimaksust vabastamine hävimise puhul — m. 116; vastuvõtmine tubakatehases — m. 128.

Lehttubaka ladu: asutamine — s. 52, 54; müügitubakas — s. 72, 135; lehttubaka kao aktsiisimaks — s. 132, 133, m. 120, lehttubaka väljastamine — m. 118; arvepidamine — m. 121 (vt. ka lehttubakas).

Leekpunkt, bensiini — s. 9.

Lett — s. 74.

Liiklemine: maksustamata maksu-esemete — s. 46, m. 98—106; lehttubaka — m. 118—119; tubakasaaduste — m. 151; paberrossikestade — m. 162; peenviina — m. 201; veini — m. 212; presspärmi — m. 228.

Likvideerimine: esemete l. tehases loa maksu-esemetest korral — s. 27, 28; juriidilise isiku — s. 184.

Liköör (vt. peenviin).

Linnased: tarvitamine õlletehases — s. 87—89, m. 167, 168; tarvitamine alkoholita joogi valmistamiseks õlletehases — s. 90; aktsiisimaks õllelinnastelt — s. 143—145.

Linnaseveski — s. 88; kindlustamine — m. 175; ülesseadmine — m. 177, 178; vaatlus maksuametniku poolt — m. 179.

Luba: tehase pidamiseks — s. 11—17, 27, 176, 177, m. 1—3, 13; tehase ümberpaigutamiseks — s. 15, m. 7; maksu-esemete ümbertöötamiseks teises tehases — s. 29; maksustamata esemete lao pidamiseks — s. 38; tubakastanduse pidamiseks — s. 50; lehttubaka lao pidamiseks — s. 52; aseainete juurelisamiseks tubakasaadustele — s. 55; tubakasaaduste valmistamise masina hoidmiseks — s. 57; tubakaekstrakti valmistamiseks — s. 67; paberrossikesta masina hoidmiseks — s. 78; õlle pudelitesse valamiseks väljaspool tehaseid s. 91; õlle sisseveoks — s. 92; peenviina ja veini sisseveoks — s. 103; bensiinisegude valmistamiseks — s. 116; rikutud maksu-märkide vahetamiseks — s. 195; maksustamata maksu-esemete väljasta-

miseks — m. 100; lehttubaka vastuvõtmiseks tubakatehases — m. 128; pealkirjade kleepimiseks tubakasaadustele siltidena — m. 133.

M.

Maksuametnik: õigus ära osta tubakasaadusi pakisel tähendatud hinnaga — s. 76, 77; õigused maksuvalve teostamisel — s. 201—204; alaline tehastes — s. 205.

Maksuesemed: — s. 1; lähemate tunnuste määramine — s. 10; valmistamine müügiks — s. 11, 29, 32—37, m. 17; likvideerimine tehase loa maksvuse kaotuse korral — s. 27, 28; maksustamata maksuesemete väljastamine tehastest — s. 30, m. 100, 101, 103; möötmine ja proovimine — s. 32, m. 52, 55, 56, 58, 59; pakkimine — s. 34, 36, 37, 193, m. 60—62, 87; käive — s. 39—46, m. 60, 62, 66; maksustamine — s. 117—124, 169—181; vabastamine aktsiisimaksust — s. 163—168; m. 78—97; valminuks arvamine — s. 69, m. 193, 206, 221, 237; maksumärgistamine — s. 192—194, m. 63—65; maksustamata maksuesemete vastuvõtmine tehases — m. 98, 99, 103; maksustamata maksuesemete liiklemine — m. 100—106.

Maksukohuslane — s. 182, m. 104; maksu tasumine surma korral — s. 184; maksukohustusest vabanemine esemete riisumise korral — s. 185, m. 97.

Maksukohustus: tekkimine — s. 169; üleminek teisele isikule — s. 183; vabanemine esemete riisumise korral — s. 185, m. 97.

Maksumärgid: maksumärgistamisele kuuluvad esemed — s. 68, 82, 102, 107, 113; liigid ja valmistamine — s. 190, m. 67; väljaandmise kord — s. 179, 191, m. 68—73, 77; kinnitamine esemetele — s. 192—194, 198, m. 63—65; vahetamine rikenemise korral õnnetuse tõttu — s. 195; edasiandmine ja uuesti tarvitamine — s. 196—197; hoidmine tehases — m. 74—76; tubakasaaduste — m. 140—143; paberossikestade ja sigaretipaberi — m. 160; peenviina — m. 197; veini — m. 208; presspärimi — m. 227.

Maksustamine: alkoholita joogi valmistamiseks tarvitavate linnaste — s. 90; üldised tingimused — s. 117—124, 170—181, 182—185 (vt. ka aktsiisimaks).

Maksuvalve: sellele alluvad kohad — s. 199; teostamine — s. 200—205, m. 107—111.

Maksuvarjamine: õlletehases — s. 86; tuletikkude aktiisimaks maksuvarjamise korral — s. 160.

Maksuvõlg: selle kindlustamine — s. 174; kustutamine — s. 181.

Margid (vt. maksumärgid).

Masinad: tubakasaaduste valmistamiseks — s. 56, 57; paberossikestade valmistamiseks — s. 78, 79.

Materjal, tubakasaaduste pakiste valmistamiseks — s. 63, m. 132.

Murdarvud: ümmardamine nõude mõõtmisel — m. 22; ümmardamine arvestamisel — m. 51.

Möödud: liigid — s. 32, m. 12; nõuded nende kohta — m. 52.

Mööduvahendid: kindlustamine — s. 22, m. 29—40; vastutus riigi poolt ülesseatud mööduvahendite eest — s. 31; proovimine — s. 32, m. 53, 54, 57 (vt. ka automaatkaal, alkoholomeeter, sahharomeeter).

Möötmine: nõude möõtmine — s. 32, m. 18—25; õlletehases — m. 164; peenviinatehases — m. 188; veinitehases — m. 203; pärmitehases — m. 214; bensiinitehases — m. 234.

Müügiasutis (vt. müügikoht).

Müügihind (vt. hind).

Müügikoht: maksuesemete müügikohas hoidmise üldtingimused — s. 40, 41; mõiste — s. 43; lehttubaka hoidmine seal — s. 53; tubakasaaduste müügikoht s. 72, 74; tubakasaaduste müügikoha üleandmine ja ümberpaigutamine — s. 75; pärmi hoidmine lahtiselt — s. 108; tarvitatud maksumärkide hoidmine — s. 197; tühjade tubakasaaduste ja paberossikestade pakiste hoidmine — m. 152.

Müügikohaga ühendatud paik: maksuesemete hoidmise üldtingimused — s. 42; mõiste — s. 44; tubakasaaduste hoidmine — s. 72; (vt. ka eluruum).

Müügitaks, tubakaga ja tubakasaadustega kauplemiseks — s. 73, 135—137.

Müügimaksutäht, tubakaga ja tubakasaadustega kauplemiseks — s. 72—75, m. 150.

Müük: enampakkumisel — s. 28, 45; maksuesemete müügi üldtingimused — s. 40, 41; lehttubaka — s. 52, 53, 54; tubakasaaduste — s. 71, 72, 74—77; presspärmid — s. 108; tuletikkude — s. 114. (vt. ka käive),

N.

Naps (vt. peenviin).

Nuusktubakas — s. 3. (vt. ka valmistubakas).

Nõu: registreerimine maksuasutises — s. 32, m. 10, 11; mõõtmine — s. 32, m. 18—25, 164, 188, 203, 214, 234.

Nõusolek: tehase vastutava juhataja nimetamiseks — s. 188, 189; tehase ruumide jaotuse muutmiseks — m. 8.

Närimistubakas — s. 3 (vt. ka valimstubakas).

O.

Omandamine: tubakasaaduste valmistamise masina — s. 57; paberossikesta valmistamise masina — s. 78; maksumärkide — s. 191, 196, m. 68 — 73.

Ostmine, lehttubaka — s. 52, 53.

P.

Paberossid: difinitsioon — s. 3; neis sisalduva tubaka ülemäär — s. 58, m. 139; III sordi pakiste materjal — s. 63, m. 132; hoidmine kaupleja eluruumis — s. 70; aktsiisimaks — s. 126; kaalu proovimine — m. 123; pakise sisaldus — m. 134; maksumärgid — m. 140—143; alamäär tehastest väljastamisel — m. 146; liiklemine — m. 151.

Paberossikestad: difinitsioon — s. 3; valmistamine tubakatehases — s. 59; valmistamise masina hoidmine — s. 78, 79; hoidmine kaupleja eluruumis — s. 83; valmistamine — s. 80—82, m. 153—158; aktsiisimaks — s. 139—142; pakkimine — m. 156, 159; maksumärgid — m. 160; väljastamine tehastest — s. 82, m. 161; liiklemine — m. 162.

Paberossikesta-masin — s. 78, 79.

Paberossikesta-tehas: tubakatehasega ühes majas — s. 59; ruumid — m. 153, 154.

Pakis: pakkimisviis ja sisaldus — s. 34, m. 60—62; mõiste — s. 35; pealkirjad — s. 36; vigastus — s. 42; tubakasaaduste pakiste materjal — s. 63, m. 132; tubakasaaduste sisaldus pakises — m. 134, 135; paberossikestade sisaldus pakises — m. 160; presspärmi sisaldus pakises — m. 223. (vt. ka pudelid).

Pakkimine: pakkimisviis — s. 34, m. 60—62; väljastamine pool tehaseid — s. 37, m. 106; pakkimise kohustusest vabanemine — s. 193; väljaveetavate esemete pakkimine — m. 87.

Pakkimisvahendid: valmistamine maksueseme tehases — s. 23; eriruumid nende valmistamiseks — m. 15.

Panderollid (vt. maksumärgid).

Pealkirjad: maksuesemete pakistel — s. 36, 37; aseaine kohta tubakasaadustel — s. 55; tubakasaaduste pakistel — s. 60, 61, 62, m. 133, 149; paberossi ja sigareti suutsal — s. 60; paberossikestadel — s. 81, m. 155; maksumärkidel — m. 67, eksporditavatel maksuesemetel — m. 91.

Peenviin: difinitsioon — s. 6; valmistamine — s. 93—96, m. 187—193, 198; alkoholi sisaldus (kangus) — s. 97; käive — s. 102, m. 196, 199, 200; sissevedu — s. 102, 103; aktsiisimaks — s. 148, 149; maksuvaba kao piir — m. 194, 195; pudelite sisaldus — m. 196; maksumärgid — m. 197; liiklemine — m. 201.

Perekonnaliige: loa andmisest keeldumine sellele — sead. 12.

Piibutubakas — s. 62 (vt. ka valmistubakas).

Piiritus: destilleerimine peenviinatehases — s. 93, m. 192; tarvitamine peenviinatehases — s. 95, m. 188, 191, 198; tarvitamise keeld veini valmistamiseks — s. 98; valmistamine pärmitehases — s. 104, m. 229; arvestamine — m. 51.

Piirivalve kogude einelaudade müügi maks tubakasaadustelt — s. 136.

Pitser (vt. kindlustised).

Plaan, tehase ruumide kohta — m. 2, 8.

Plomm (vt. kindlustised).

Politsei: õigus ära osta tubakasaadusi pakisel tähendatud hinnaga — s. 76, 77; kogude einelaudade müügi maks tubakasaadustelt — s. 136; kohustused maksuvalve alal — s. 200; ruumide jne. kindlustamine p. poolt — m. 30, 38, 40; andmete kogumine hävinenud esemete kohta — m. 93.

Poolvabrikaat: likvideerimine tehase loa maksvuse kaotuse korral — s. 27, 28; ümbertöötamine teises tehases — s. 29; väljastamine tehases — s. 30, m. 100, 101, 103; ladu nende hoidmiseks — s. 38; vastuvõtmine tehases — m. 98, 99, 103.

Presspärm: difinitsioon — s. 8; valmistamine — s. 104—106, m. 213—221, 229; käive — s. 107, m. 224—226; müük lahtiselt — s. 108; aktsiisimaks — s. 153, 154;

pakiste sisaldus — m. 223; maksuvaba kao piir — m. 222; maksumärgid — m. 227; liiklemine — m. 228.

Proov, võtmine maksuesemetest — s. 201, m. 88, 109.

Proovimine: mõõduvahendite — s. 32, m. 53, 54, 57; esemete — s. 32, m. 55, 56; tubakasaaduste kaalu — m. 123; automaatkaalude näitamise — m. 179; õlle — määruse 186.

Puudujääk (vt. kadu).

Pudel: sisalduse ülemmäär peenviinal ja veinil — s. 102; õlle sisaldus — m. 183, 184; peenviina sisaldus — m. 196, 200; veini sisaldus — m. 207, 211.

Pärija — s. 16, 184.

Pärm (vt. presspärm, vedelpärm).

Pärmi kultuurid, üleandmine tehaste vahel — s. 109.

R.

Raamat: maksuesemete ja maksude arvestamiseks — s. 33; pidamine ja esitamine — m. 42—45, 47—51; kinnitamine — m. 43, 45; maksumärkide saamiseks — m. 68, 69; raamatupidamine tubakaistanduses — m. 113, 115; raamatupidamine tubakalaos — m. 121; tubakatehases — m. 131, 145; paberrossikesta-tehases — m. 157; pärmi-tehases — m. 219; bensiini segamiskohtades — m. 244.

Registreerimine: valmistusvahendite — s. 32, m. 10, 11; tubakasaaduste müügiastutise üleandmise ja -viimise — s. 75.

Reklaamikulu tubakatehases — s. 65.

Riisumine, maksukohustusest vabanemine sel korral — s. 185, m. 97.

Rike: vastutus riigi mõõduvahendi rikke korral — s. 31; automaatkaalu ja selle kindlustiste — s. 89, m. 182; maksumärgi — s. 194, 195; kindlustiste — m. 32, 34, 35; rikutud esemete aktsiisimaksust vabastamise keeld väljaveol — m. 83; rikutud kestade hävitamine — m. 158.

Rumm (vt. välismaa peenviin).

Ruumid: tehastes — s. 19—22, m. 2—6, 8, 15—17; kindlustamine — s. 22, m. 29—38, 40; muutmine — s. 22, m. 8; tubakatehases, kus valmistatakse müügiks paberrossikesti — s. 59; õlletehases, kus valmistatakse alkoholita jooke — s. 90; tubakatehase — m. 122, 124; paberrossikesta-tehase — m. 153; õlletehase — m. 163; peenviinatehase — m. 187, 198; veinitehase — m. 202; pärmi-tehase — m. 213; tuletikutehase — m. 230.

S.

Saaremaa: aktsiisimaksu alammäär seal asuvatel õlle-
tehastel — s. 146.

Saatekiri — s. 46; saatekirja raamatud — m. 49; esemete väljaveoks — m. 88, 89; maksustamata esemete liiklemiseks — m. 99—101; välismaalt sisseveetud esemete liiklemiseks — m. 102; lehttubaka liiklemiseks — m. 118; piirituse ja peenviina veoks — m. 191; bensiini liiklemiseks — m. 238, 241.

Sahharomeeter — m. 53, 54, 57, 165.

Seadeldis: kindlustiste külgepanemiseks — s. 26; tehase seadeldise kirjeldus — m. 3.

Sigarid: difinitsioon — s. 3; hoidmine kaupleja eluruumis — s. 70; aktsiisimaks — s. 127; kaalu proovimine — m. 123; pakised — m. 134; maksumärgid — m. 140—143; alammäär tehastest väljastamisel — m. 146; liiklemine — määruse 151.

Sigaretikestad (vt. paberossikestad).

Sigaretid: difinitsioon — s. 3; neis sisalduva tubaka ülemmäär — s. 58, m. 139 (vt. ka paberossid).

Sigaretipaber: difinitsioon — s. 4; valmistamise masina hoidmine — s. 78, 79; hoidmine kaupleja eluruumis — s. 83; valmistamine — s. 82, m. 153—158; aktsiisimaks — s. 139—140; pakkumine — m. 156, 159; maksumärgid — m. 160; väljastamine tehastest — m. 161; liiklemine — m. 162.

Sigarillod (vt. sigarid).

Silt: tehase sissekäigul — m. 13; tehase ruumidel — m. 17.

Sissevedu: lehttubaka — s. 52; tubakasaaduste — s. 61, 130, m. 133, 148, 149; õlle — s. 92, 147; peenviina ja veini — s. 102, 103; sisseveetud esemete maksustamine — s. 122, 130, 147, 158, 169, 182, m. 61, 148, 149; sisseveetud esemete aktsiisimaksust vabastamine — s. 163; sisseveetud esemete maksumärgistamine — m. 65; sisseveetud maksustamata maksuesemete liiklemine — m. 102.

Sitkus, bensiini — s. 9.

Sooviavaldus: tehase sisseseadmiseks ja pidamiseks — m. 1, 2; tehase ümberpaigutamiseks — m. 7.

Suitsetamistubakas — s. 3 (vt. ka valmistubakas).

Sulgemine: tehase sulgemine ruumide mittevastavuse korral — s. 21.

Sundmüük (vt. enampakkumine).

Suuts: pealkirjad paberossi suutsal — s. 60; paberossikesta — s. 80.

T.

Tagasivedu — s. 122.

Tehas: avamise kord — s. 11, m. 1—5; pidamise luba — s. 12—17, m. 13; ümberpaigutamine — s. 15, m. 77; mõiste — s. 18; tingimused ruumide kohta — s. 19—23, m. 4—6, 8, 15—17; sulgemine — s. 21, 174; sisseseadmine — s. 24, m. 1; likvideerimine — s. 27, 28.

Tehasepidaja: vastutus riigi mõõduvahendite eest — s. 31; kohustused ja õigused — s. 182—188, m. 32—41.

Termomeeter — m. 53, 54, 57.

Tikutoos: sisaldus — s. 156, 158, m. 233; väljaveo tikutooside etiketi esitamine — m. 231.

Tolliametnikud, maksuvalve teostajana — m. 107, 148.

Tolliasutis: maksumärkide väljaandmine t-le — m. 70, 77; kohustused maksuesemete väljaveol — m. 82, 89.

Tubakaekstrakt, valmistamine — s. 67.

Tubakaistandus: asutamine — s. 50, 54; tubakasaagi realiseerimine ja väljastamine — s. 51, 53, m. 117—119; lehttubaka ja tubakataimede kao maksustamine — s. 131, 132, m. 114—116, 120; arvepidamine — m. 112, 113.

Tubakajahu: definitsioon — s. 3; pakised — s. 61, m. 134, 138; väljastamine tehasest — s. 69, m. 136, 137, 146; aktsiisimaks — s. 128; pakise sisaldus — m. 134; maksimumärgid — m. 140—142; liiklemine — m. 151.

Tubakaladu (vt. lehttubaka ladu).

Tubakas (vt. lehttubakas ja valmistubakas).

Tubakasaadused: definitsioon — s. 3; valmistamine — s. 55—67, m. 122—135, 138, 139, 145; väljastamine tehasest — s. 68, 69, m. 136, 137, 146—148; hoidmine müügi kohaga ühendatud ruumis — s. 70, 72; müük ja müügi maks — s. 71—77, 135—137; m. 150, 152; aktsiisimaks — s. 125—128, 130, m. 149; maksimumärgid — m. 140—143; liiklemine — m. 151.

Tubakasaaduste masin — s. 56, 57.

Tubakataimed: kasvatamine müügiks — s. 50, m. 113; maksustamine — s. 131, m. 114, 115; ühele taimele vastav lehttubaka kaal — m. 112.

Tubakatehas: masinate ülesseadmine — s. 57; paberossikestade valmistamine müügiks — s. 59; aktsiisi-

maksu aastane alammäär — s. 138, m. 144; ruumid — m. 122, 124; ühistes ruumides tegutsevad tehased — m. 144, 145.

Tuletikud: valmistamine — s. 110—112, m. 230, 231, 233; sissevedu — s. 113; müük — s. 114; aktsiisimaks — s. 155—160; väljastamine tehasest — m. 232; toosi sisaldus — m. 233.

Tunnistajad, toimingute juures — m. 35, 37, 41, 115.

Tunnistus: tubakasaaduste äraostmiseks — s. 76; maksumärkide saamiseks — s. 191, m. 69, 71; ruumide kõlblikkuse üle — m. 2.

Tõendus: mõõduvahendite proovimise kohta — m. 57, aktsiisimaksu tasumise kohta — m. 68, 71; maksu esemete väljaveo kohta — m. 85, 89, 90; maksustamata esemete vastuvõtmise kohta — m. 101; tubakasaaduste pakiste materjali kohta — m. 132; tubakajahu väljaveo kohta — m. 137; bensiini päritolu kohta segamise korral — m. 241.

Tähtaeg: loa maksmahakkamiseks — s. 17; esemete likvideerimiseks loa maksvuse kaotuse korral — s. 28; tubakasaaduste müügiastutise üleviimisest teatamiseks — s. 75; automaatkaalu rikkest teatamiseks — s. 89; õlle aktsiisimaksu tasumiseks — s. 145; tuletiku aktsiisimaksu tasumiseks — s. 157; aktsiisimaksu tasumiseks muudelt esemetelt — s. 170, 172; aktsiisimaksu alammäära tasumiseks — s. 175; tasumise tähtaja pikendamise keeld — s. 181; valmistusvahendite muudatustest teatamiseks — m. 11; juriidilise isiku organite koosseisu teatamiseks — m. 14; nõude übermõõtmiseks — m. 19; töökava esitamiseks — m. 26; töökavast kõrvalekaldumisest teatamiseks — m. 28, 172; kindlustiste vigastusest teatamiseks — m. 34; kindlustiste mahavõtmisest teatamiseks — m. 38; raamatute esitamiseks — m. 43—45; aruannete esitamiseks — m. 46; mõõduvahendite proovimiseks — m. 57; esemete väljaveoks — m. 85; esemete hävimisest teatamiseks — m. 93, 115; esemete riisumisest teatamiseks — m. 97; tubakataimede ja tubakasaagi arvestamiseks istanduses — m. 113; tubakasaagi realiseerimiseks istanduses — m. 117; virdekatala kindlustamiseks õlletehases — m. 171; materjali kaalumiseks pärmitehases — m. 217; bensiiniseo valmistamisest teatamiseks — m. 240.

Tärglis, juurdelisamine pärmile — s. 106.

Töökava: tegevuse kohta tehases — s. 32, m. 26, 27; kõrvalekaldumine töökavast — m. 28; tubakatehases — m. 125; õlletehases — m. 166, 169, 172; peenviinatehases — m. 189; pärmitehases — m. 218.

Tööruum, maksuametnikule — s. 205, m. 16, 122, 163, 213, 236.

V.

Vabaladu, laevade ja lennukite varustamiseks — m. 84.

Vahuvein: definitsioon — s. 7; aktsiisimaks — s. 150; pudelite sisaldus — m. 207.

Valdaja: maksuesemete valdaja maksukohustus — s. 182, m. 104.

Valemid, õõnesmõõtude geomeetriliseks mõõtmiseks — määrus 20.

Valmistubakas: III b sordi lõike laius ja pakise pealkiri — s. 62; II ja III sordi pakise materjal — s. 63, m. 132; hoidmine kaupleja eluruumis — s. 70; aktsiisimaks — s. 125, 133, 134; pakiste sisaldus — m. 134, 135, 138; maksumärgid — m. 140—143; väljastamine tehases — m. 146; liiklemine — m. 151.

Valmistusvahend: kindlustamine — s. 22, m. 29—40; mõiste — s. 25; registri pidamine nende kohta — s. 32, m. 10, 11; (vt. ka masinad, nõud).

Vastutav juhataja: tehase loa omaniku surma korral — s. 16; nimetamine — s. 188, 189; ühistes ruumides teotsevates tubakavabrikutes — m. 130.

Vedelpärm — s. 109.

Vein: definitsioon — s. 7; valmistamine tehastes — s. 98, 99, 102, m. 202—206; valmistamine omaks tarvituseks — s. 100; hoidmine väljaspool tehaseid — s. 101; käive — s. 102, m. 207, 210—211; sissevedu — s. 102, 103; aktsiisimaks — s. 150—152; pudelite sisaldus — m. 207; maksuvaba kao piir — m. 209; maksumärgid — m. 208; liiklemine — m. 212.

Veinimahl, mõiste — m. 205.

Viga, parandamine arveraamatus — m. 47.

Vigastus: maksueseme pakise — s. 42; maksumärgi — s. 194; (vt. ka rike).

Viimistlemine: maksueseme v. teisese tehases — s. 29.

Viin — s. 6.

Virdekeedu katel: mõõtmine — m. 164; kindlustamine — m. 171.

Virre: ekstrakti sisaldus (tihedus) — s. 84, 86; keetmine õlletehases — m. 169—172; proovimine — m. 186.

Viski (vt. välismaa peenviin).

Võre, tehase akendel — m. 6.

Võõrandamine: loa — s. 15; maksukohustus tehase võõrandamisel — s. 183.

Välismaa peenviin: tarvitamine peenviina valmistamiseks — s. 96; sissevedu — s. 102, 103; kao määr hoidmisel — m. 194.

Välismaa vein: tarvitamine veini valmistamiseks — s. 99; sissevedu — s. 102, 103.

Väljavedu: esemete aktsiisimaksust vabastamine — s. 163, 164, 168, m. 81, 83—86, 90, 91; aktsiisimaksu tasumise tähtaeg vabastamisest keeldumisel — s. 172; väljaveo kord — m. 82, 87—89; aktsiisimaksu kindlustamine — m. 105; lehttubaka istandusest — m. 119; tubakajahu — m. 137; väljaveetavate tuletikkude etiketi esitamine — m. 231.

õ.

Õiguse kaotus, tehase pidamise loa andmisest keeldumine sel korral — s. 12.

Õllepärm, presspärmile juurdelisamise keeld — s. 105.

Õlu: definitsioon — s. 5; valmistamine — s. 84—89; m. 163—182; pudelitesse valamine väljaspool tehaseid — s. 91; sissevedu — s. 92, 147; aktsiisimaks — s. 143—147; käive — m. 183—185; pudelite sisaldus — m. 183; proovimine — m. 186.

ü.

Üleandmine: loa — s. 15, 16; tubakasaaduste müügi-asutise — s. 75; aktsiisimaksu tasumine tehase üleandmisel — s. 183; tehase — m. 9.

Ülejäägid, arvestamine — m. 50.

Ülevaatus, tehase ruumide — m. 4.

Ümberpaigutamine: tehase — s. 15, m. 7; tubakasaaduste müügi-asutise — s. 75.

Ümbertöötamine: maksuesemete ümbertöötamine teises tehases — s. 29; ümbertöötatud esemete vabastamine aktsiisimaksust — s. 163, 164, m. 92; aktsiisimaksu tasumise tähtaeg vabastamisest keeldumisel — s. 172; esemete saatmine teise tehasesse ümbertöötamiseks — m. 100, 101, 103—106.

Sisukord.

Aktiisimaksu seadus.

	§§	Lk.
Sissejuhatav seletuskiri		5
1. peatükk. Maksuesemed	1— 10	8
2. peatükk. Maksuesemete tootmise ja käibe üldtingimused	11— 46	12
1. jagu. Tootmiskohad	11— 28	12
2. jagu. Tootmiskäik ja esemete pakkimine	29— 38	20
3. jagu. Maksuesemete käive	39— 46	27
3. peatükk. Maksuesemete tootmise ja käibe eritingimused	47—116	32
1. jagu. Tubakas ja tubakasaadused	47— 77	32
1. jaotis. Tubakakasvatamine ja sissevedu	47— 54	32
2. jaotis. Tubakasaaduste valmistamine ja pakkimine	55— 67	36
3. jaotis. Tubakasaaduste müük	68— 77	41
2. jagu. Paberossi- ja sigaretikes- tad ning sigaretipaber	78— 83	45
3. jagu. Ölu	84— 92	47
4. jagu. Peenviin ja vein	93—103	50
5. jagu. Presspärm, tuletikud ja bensiin	104—116	56
4. peatükk. Maksustamise alused ja maksumäärad	117—162	62
1. jagu. Maksustamise üldised tingimused	117—124	62
2. jagu. Tubakas ja tubakasaadused	125—138	65

	§§	Lk.
3. jagu. Paberossi- ja sigaretikes- tad ning sigaretipaber	139—142	73
4. jagu. Õlu, peenviin ja vein	143—152	74
5. jagu. Presspärm, tuletikud ja bensiin	153—162	77
5. peatükk. Maksuvabad juhud	163—168	81
6. peatükk. Maksukohustus ja maksu tasumine	169—198	85
1. jagu. Maksukohustuse tekkimine ja maksu tasumine	169—181	85
2. jagu. Maksukohuslane ja selle vastutus	182—189	93
3. jagu. Maksumärgid	190—198	96
7. peatükk. Maksuvalve	199—206	101
8. peatükk. Seaduse elluviimine	207—208	104
Maksmapanemise osa		105

Aktsiisimaksu määrus.

Sissejuhatav seletuskiri		111
1. osa. Üldosa		115
1. peatükk. Maksuesemete tootmine	1— 51	115
1. jagu. Tehase sisseseadmine	1— 17	115
2. jagu. Tehase nõustiku mõõtmine	18— 25	119
3. jagu. Töökavad ja kindlustised	26— 41	122
4. jagu. Arvepidamine ja aruand- mine	42— 51	127
2. peatükk. Maksuesemete mõõtmine ja proovimine	52— 59	130
3. peatükk. Maksuesemete pakkimine, käive ja maksumärgid	60— 77	132
4. peatükk. Maksuesemete aktsiisimak- sust vabastamise kord ja tingimused	78— 97	136
1. jagu. Üldeeskirjad	78— 80	136
2. jagu. Maksuesemete väljavedu riigi tollipiiridest	81— 91	138
3. jagu. Muud vabastamise juhud	92— 97	140
5. peatükk. Maksustamata maksuese- mete liiklemine	98—106	142
6. peatükk. Maksuvalve	107—111	145

	§§	Lk.
2. osa. Eriosa.		147
1. peatükk. Tubakas ja tubakasaadused	112—152	147
1. jagu. Tubakaistandused ja leht-tubaka laod	112—121	147
2. jagu. Tubakasaaduste valmistamine	122—130	150
3. jagu. Tubakasaaduste pakkimine ja maksustamine	131—145	152
4. jagu. Tubakasaaduste käive	146—152	157
2. peatükk. Paberossi- ja sigaretikes-tad ning sigaretipaber	153—162	158
3. peatükk. Õlu	163—186	161
4. peatükk. Peenviin	187—201	166
5. peatükk. Vein	202—212	169
6. peatükk. Presspärm	213—229	171
7. peatükk. Tuletikud	230—233	175
8. peatükk. Bensiin	234—245	176
Maksmapanemise osa		179
Väljavõte Maksustamiskorralduse seadusest		181
Väljavõte Administratiiv-sissenõudmise seadusest		183
Väljavõte Maksukaristuste seadustikust		183
Väljavõte MKrS-ku maksmapanemise seadusest		184
Tähestikuline sisujuht		186

A
A-9442
C

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00840202 8